

LEGE

privind organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Capitolul I

DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 1. Obiectul de reglementare

(1) Prezenta lege stabilește cadrul juridic al organizării administrativ-teritoriale a Republicii Moldova, categoriile și nivelurile unităților administrativ-teritoriale, condițiile și procedurile de formare, reorganizare și desființare a acestora, de stabilire și modificare a hotarelor, de formare și desființare a localităților, precum și regulile privind denumirea, evidența și înregistrarea unităților administrativ-teritoriale și a localităților.

(2) Organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova se realizează potrivit Constituției Republicii Moldova și prezentei legi, cu respectarea regimurilor juridice speciale stabilite prin lege organică.

Articolul 2. Principiile organizării administrativ-teritoriale

Organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova se întemeiază pe următoarele principii:

- a) caracterul unitar al statului;
- b) autonomia locală, descentralizarea și subsidiaritatea;
- c) asigurarea accesului populației la servicii publice;
- d) consultarea colectivităților locale vizate de modificările organizării administrativ-teritoriale.

Articolul 3. Noțiuni generale

În sensul prezentei legi, următoarele noțiuni semnifică:

amalgamare normativă – proces de reorganizare administrativ-teritorială prin comasarea unei unități administrativ-teritoriale cu una sau mai multe unități administrativ-teritoriale, inițiat de Guvern și realizat prin lege, după consultarea colectivităților locale vizate;

amalgamare voluntară – cu sensul definit prin Legea nr. 225/2023 cu privire la amalgamarea voluntară a unităților administrativ-teritoriale;

decomasare – proces de reorganizare administrativ-teritorială prin care o unitate administrativ-teritorială este divizată în două sau mai multe unități administrativ-teritoriale distincte ori o parte a acesteia este separată pentru a constitui o unitate administrativ-teritorială nouă, în condițiile legii;

localitate – formă de aşezare stabilă a populaţiei, cu caracter rural sau urban, cu denumire proprie, recunoscută potrivit prezentei legi ca sat sau oraş; o unitate administrativ-teritorială de nivelul întâi poate cuprinde una sau mai multe localităţi;

Capitolul II

UNITĂŢILE ADMINISTRATIV-TERITORIALE

Articolul 4. Unităţile administrativ-teritoriale şi nivelurile organizării administrativ-teritoriale

(1) Teritoriul Republicii Moldova este organizat, sub aspect administrativ, în unităţi administrativ-teritoriale de nivelul întâi, unităţi administrativ-teritoriale de nivelul al doilea şi unitatea teritorială autonomă Găgăuzia, care are un nivel special de administrare.

(2) Unităţile administrativ-teritoriale de nivelul întâi sunt satele, comunele, oraşele şi municipiile, cu excepţia municipiilor prevăzute la alin. (3).

(3) Unităţile administrativ-teritoriale de nivelul al doilea sunt regiunile, municipiul Chişinău, municipiul Bălţi şi municipiul Taraclia.

(4) Unităţile administrativ-teritoriale şi localităţile din componenţa acestora sunt prevăzute în anexele nr. 1-5.

Articolul 5. Statutul juridic al unităţilor administrativ-teritoriale

(1) Unităţile administrativ-teritoriale sunt persoane juridice de drept public şi dispun, în condiţiile legii, de patrimoniu distinct de patrimoniul statului şi de cel al altor unităţi administrativ-teritoriale.

(2) În unităţile administrativ-teritoriale, autonomia locală se realizează prin intermediul autorităţilor administraţiei publice locale, care se constituie şi funcţionează în condiţiile legii.

(3) Statutul satului, comunei, oraşului şi municipiului se elaborează în baza statutului-cadru aprobat prin lege şi se aprobă de consiliul local, cu excepţia statutului municipiului Chişinău, care se reglementează prin lege organică.

(4) Cheltuielile aferente exercitării competenţelor autorităţilor administraţiei publice locale se finanţează din bugetele locale, în condiţiile legii.

Articolul 6. Satul

Satul este o unitate administrativ-teritorială de nivelul întâi care cuprinde o singură localitate rurală, constituită ca o comunitate teritorială distinctă prin condiţiile geografice, relaţiile economice şi social-culturale, tradiţiile şi obiceiurile locale.

Articolul 7. Comuna

(1) Comuna este o unitate administrativ-teritorială de nivelul întâi alcătuită din două sau mai multe sate, unite prin comunitate de interese şi prin legături economice, sociale, culturale, geografice şi demografice.

(2) Satul în care își au sediul autoritățile administrației publice locale ale comunei se numește sat-reședință.

(3) Comuna poartă, de regulă, denumirea satului-reședință, cu excepțiile prevăzute la art. 23.

Articolul 8. Orașul

(1) Orașul este o unitate administrativ-teritorială de nivelul întâi al cărei centru urban concentrează funcții economice, administrative, sociale și culturale și dispune de infrastructură edilitară și servicii publice diversificate, exercitând o influență socio-economică semnificativă asupra zonei înconjurătoare.

(2) Orașul poate cuprinde, pe lângă centrul urban, una sau mai multe localități rurale care nu au statut de unități administrativ-teritoriale.

(3) Includerea localităților rurale prevăzute la alin. (2) în componența orașului nu afectează statutul de oraș al unității administrativ-teritoriale.

(4) În condițiile prezentei legi, unor orașe li se poate atribui statutul de municipiu.

Articolul 9. Municipiul

(1) Municipiul este o unitate administrativ-teritorială al cărui centru urban exercită un rol deosebit în viața economică, socială, culturală, științifică ori administrativă a țării, cu structuri industriale, comerciale și instituții din domeniul învățământului, ocrotirii sănătății și culturii.

(2) Municipiul poate cuprinde, pe lângă localitatea urbană prevăzută la alin. (1), una sau mai multe localități rurale care nu au statut de unități administrativ-teritoriale.

(3) Includerea localităților rurale prevăzute la alin. (2) nu afectează statutul de municipiu al unității administrativ-teritoriale.

(4) Municipiile care au statut de unități administrativ-teritoriale de nivelul al doilea includ în componența lor, pe lângă localitățile prevăzute la alin. (2), unități administrativ-teritoriale de nivelul întâi.

(5) Statutul de municipiu se atribuie orașelor Chișinău, Bălți, Bender, Cahul, Ceadâr-Lunga, Comrat, Edineț, Hîncești, Orhei, Soroca, Strășeni, Taraclia, Tiraspol și Ungheni.

Articolul 10. Regiunea

(1) Regiunea este o unitate administrativ-teritorială de nivelul al doilea care cuprinde unități administrativ-teritoriale de nivelul întâi, unite prin teritoriu, relații economice și social-culturale.

(2) Regiunile și sediile autorităților administrației publice regionale sunt prevăzute în anexa nr. 1.

(3) Unitățile administrativ-teritoriale de nivelul întâi din componența regiunilor sunt prevăzute în anexa nr. 2.

(4) Sediul autorităților administrației publice regionale poate fi amplasat într-o localitate care nu este cuprinsă în teritoriul administrativ al regiunii respective.

(5) Hotarul administrativ al regiunii reprezintă perimetrul exterior al teritoriilor unităților administrativ-teritoriale de nivelul întâi incluse în componența acesteia.

Articolul 11. Municipiile cu statut de unități administrativ-teritoriale de nivelul al doilea

(1) Municipiile Chișinău, Bălți și Taraclia au statut de unități administrativ-teritoriale de nivelul al doilea.

(2) Municipiul Chișinău este capitala Republicii Moldova. Statutul municipiului Chișinău este reglementat prin lege organică.

(3) Unitățile administrativ-teritoriale de nivelul întâi, localitățile și, după caz, sectoarele din componența municipiilor Chișinău, Bălți și Taraclia sunt prevăzute în anexa nr. 3.

Articolul 12. Unitatea teritorială autonomă Găgăuzia

(1) Găgăuzia este o unitate teritorială autonomă cu un statut special care, fiind o formă de autodeterminare a găgăuzilor, este parte integrantă și inalienabilă a Republicii Moldova și soluționează de sine stătător, în limitele competenței sale, potrivit prevederilor Constituției Republicii Moldova și ale Legii nr. 344/1994 privind statutul juridic special al Găgăuziei (Gagauz-Yeri), în interesul întregii populații, problemele cu caracter politic, economic și cultural.

(2) Statutul special de autonomie al unității teritoriale autonome Găgăuzia se reglementează de Constituția Republicii Moldova și de Legea nr. 344/1994 privind statutul juridic special al Găgăuziei (Gagauz-Yeri).

(3) Unitățile administrativ-teritoriale din componența unității teritoriale autonome Găgăuzia sunt prevăzute în anexa nr. 4.

Articolul 13. Unitățile administrativ-teritoriale din regiunea transnistreană

(1) Unitățile administrativ-teritoriale din regiunea transnistreană sunt prevăzute în anexa nr. 5.

(2) Sintagma „regiunea transnistreană” se referă la unitățile administrativ-teritoriale din stânga Nistrului (cu excepția localităților Cocieri, Corjova, Coșnița, Doroțcaia, Molovata Nouă, Pîrîta, Pohrebea, Vasilievca), municipiul Bender și unitățile administrativ-teritoriale Gîsca, Chițcani și Cremenciug și nu instituie o regiune în sensul art. 10.

Capitolul III

SOLUȚIONAREA CHESTIUNILOR ORGANIZĂRII ADMINISTRATIV-TERITORIALE

Secțiunea 1

Formarea și desființarea unităților administrativ-teritoriale

și a localităților, stabilirea și modificarea hotarelor și a categoriilor acestora

Articolul 14. Formarea, amalgamarea, decomasarea și desființarea unităților administrativ-teritoriale

(1) O unitate administrativ-teritorială poate fi formată numai dacă are o populație de cel puțin 3000 de locuitori, conform ultimelor date oficiale finale privind populația cu reședință obișnuită, publicate de Biroul Național de Statistică.

(2) Formarea, amalgamarea, decomasarea și desființarea unităților administrativ-teritoriale, stabilirea și modificarea hotarelor acestora și stabilirea sau schimbarea localității în care își au sediul autoritățile administrației publice locale se hotărăsc de către Parlament prin lege organică, la propunerea consiliilor locale ale unităților administrativ-teritoriale respective sau a subiecților cu drept de inițiativă legislativă, după consultarea colectivităților locale vizate.

(3) Unitățile administrativ-teritoriale existente a căror populație scade sub pragul prevăzut la alin. (1) se reorganizează în condițiile art. 16.

Articolul 15. Particularități privind organizarea administrativ-teritorială a Găgăuziei

(1) Modificarea statutului unității teritoriale autonome Găgăuzia, intrarea sau ieșirea localităților în/din componența unității teritoriale autonome Găgăuzia se efectuează în conformitate cu prevederile Legii nr.344/1994 privind statutul juridic special al Găgăuziei (Gagauz-Yeri).

(2) Soluționarea problemelor de organizare teritorială a Găgăuziei, de stabilire și modificare a categoriei localităților, a hotarelor raioanelor, orașelor și satelor, a denumirilor lor ține de competența Adunării Populare, în condițiile legii.

Articolul 16. Unitățile administrativ-teritoriale care nu întrunesc pragul demografic

(1) În cazul în care o unitate administrativ-teritorială de nivelul întâi are o populație mai mică decât pragul prevăzut la art. 14 alin. (1), Cancelaria de Stat, în termen de 30 de zile de la publicarea datelor oficiale respective, notifică autoritățile administrației publice locale ale unității administrativ-teritoriale în cauză.

(2) Autoritățile administrației publice locale notificate potrivit alin. (1) dispun de un termen de un an de la data notificării pentru inițierea și desfășurarea unui proces de amalgamare voluntară, în condițiile Legii nr. 225/2023, astfel încât unitatea administrativ-teritorială rezultată să întrunească pragul prevăzut la art. 14 alin. (1).

(3) Termenul prevăzut la alin. (2) se consideră respectat dacă, până la expirarea acestuia:

a) consiliile locale ale tuturor unităților administrativ-teritoriale participante au adoptat deciziile privind amalgamarea voluntară;

b) dosarul prevăzut de Legea nr. 225/2023 a fost transmis Cancelariei de Stat.

(4) Dacă la expirarea termenului prevăzut la alin. (2) condițiile stabilite la alin. (3) nu sunt îndeplinite, Guvernul inițiază amalgamarea normativă a unităților administrativ-teritoriale vizate.

(5) Unitățile administrativ-teritoriale rezultate din amalgamarea voluntară sau normativă în condițiile prezentului articol se consideră formate la data primului tur de scrutin al primelor alegeri locale generale desfășurate după publicarea legii prin care se aprobă amalgamarea și se modifică anexele corespunzătoare la prezenta lege, iar aleșii locali își exercită mandatele până la finalul termenului pentru care au fost aleși.

Articolul 17. Formarea și desființarea localităților și a sectoarelor municipiilor

(1) Formarea și desființarea localităților care nu constituie unități administrativ-teritoriale se hotărăsc de către Parlament, la propunerea consiliilor locale respective după consultarea cetățenilor.

(2) Formarea și desființarea sectoarelor municipiilor se hotărăsc de către Parlament la propunerea consiliului municipal după consultarea cetățenilor.

Articolul 18. Modificarea apartenenței administrativ-teritoriale

(1) Transferarea unei localități care nu constituie o unitate administrativ-teritorială din componența unei unități administrativ-teritoriale în componența alteia se efectuează prin lege organică, după consultarea colectivităților locale vizate, cu modificarea corespunzătoare a componenței teritoriale și a hotarelor unităților administrativ-teritoriale respective.

(2) Propunerile privind modificarea apartenenței administrativ-teritoriale prevăzute la alin. (1) se înaintează în baza deciziilor consiliilor locale ale unităților administrativ-teritoriale din a căror componență localitatea face parte și în a căror componență urmează să fie inclusă.

Articolul 19. Clasarea localităților la categoria municipiilor și orașelor

(1) Clasarea localităților la categoria municipiilor și orașelor, stabilirea și modificarea hotarelor extravilanului lor se hotărăsc de către Parlament la propunerea consiliilor locale respective după consultarea cetățenilor.

(2) Principalii indicatori cantitativi și calitativi minimali de definire a localităților urbane sunt prevăzuți în anexa nr.6.

Articolul 20. Documentele și materialele prezentate Parlamentului spre examinare

(1) Pentru examinarea propunerilor privind operațiunile prevăzute la art. 14 și 17-19, Parlamentului i se prezintă:

- a) deciziile consiliilor locale, în cazurile în care acestea sunt prevăzute de prezenta lege;
- b) documentele privind rezultatele consultării locuitorilor;
- c) fundamentarea modificării propuse, inclusiv, după caz, descrierea componenței teritoriale existente și a celei propuse.

(2) Pentru examinarea propunerilor privind denumirea, schimbarea denumirii sau revenirea la denumirile istorice ale unităților administrativ-teritoriale, ale sectoarelor municipiilor și ale localităților, Parlamentului i se prezintă:

- a) decizia consiliului local respectiv, cu argumentarea propunerii;
- b) documentele privind rezultatele consultării colectivității locale vizate.

(3) Prevederile alin. (1) și (2) nu se aplică în cazul amalgamării voluntare sau normative.

Secțiunea a 2-a

Denumirea, evidența și înregistrarea unităților administrativ-teritoriale și a localităților

Articolul 21. Stabilirea și schimbarea denumirilor

Denumirea, schimbarea denumirii și revenirea la denumirile istorice ale unităților administrativ-teritoriale, ale sectoarelor municipiilor și ale localităților se aprobă de Parlament prin lege, luându-se în considerare deciziile consiliilor locale respective după consultarea colectivităților locale vizate, pornindu-se de la interesele naționale, condițiile economice și geografice, tradițiile istorice, culturale, naționale, modul de trai, alte particularități locale.

Articolul 22. Protecția și unicitatea denumirilor

(1) La stabilirea denumirilor unităților administrativ-teritoriale și a localităților nou-formate, precum și la schimbarea denumirilor unităților administrativ-teritoriale sau localităților existente nu se admite atribuirea unei denumiri pe care o poartă deja o altă unitate administrativ-teritorială sau localitate.

(2) Se interzice schimbarea denumirilor tradiționale ale localităților ce țin de moștenirea istorică, națională și culturală a țării.

Articolul 23. Denumirea unităților administrativ-teritoriale rezultate din reorganizare

(1) Stabilirea denumirilor unităților administrativ-teritoriale rezultate din amalgamarea voluntară are loc în modul prevăzut în Legea nr. 225/2023 cu privire la amalgamarea voluntară a unităților administrativ-teritoriale.

(2) Unitatea administrativ-teritorială rezultată din amalgamarea normativă poartă denumirea localității în care este stabilit sediul autorităților administrației publice locale ale unității administrativ-teritoriale respective, indicat în legea de modificare a prezentei legi și a anexelor corespunzătoare.

Articolul 24. Evidența și înregistrarea unităților administrativ-teritoriale

Unitățile administrativ-teritoriale sunt supuse înregistrării în Registrul de stat al unităților administrativ-teritoriale și al adreselor.

Articolul 25. Desființarea și scoaterea localităților din evidență

(1) Localitățile din care locuitorii au plecat ori s-au strămutat în întregime, precum și localitățile care au fost amalgamate cu alte localități sau incluse în perimetrul acestora, cu încetarea existenței lor ca localități distincte, se scot din evidență prin lege, cu modificarea corespunzătoare a anexelor la prezenta lege.

(2) Desființarea localităților este reflectată în registrul prevăzut la art. 24 după intrarea în vigoare a legii respective de modificare a anexei corespunzătoare la prezenta lege.

Capitolul IV

DISPOZIȚII FINALE ȘI TRANZITORII

Articolul 26. Intrarea în vigoare

(1) Prezenta lege intră în vigoare la data stabilită pentru desfășurarea primului tur de scrutin al alegerilor locale generale din anul 2027, cu excepția dispozițiilor prevăzute la alin. (2).

(2) Art. 28 și 29, art. 31 alin. (3), art. 32 și 33 și art. 36 intră în vigoare la data publicării prezentei legi în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Articolul 27. Formarea unităților administrativ-teritoriale rezultate în urma reorganizării

(1) Unitățile administrativ-teritoriale rezultate în urma amalgamării voluntare sau normative prevăzute de prezenta lege se consideră formate la data prevăzută la art. 26 alin. (1).

(2) Prin derogare de la art. 14 alin. (1), comuna Chioselia Mare din regiunea Sud se constituie cu o populație de 2867 de locuitori, conform ultimelor date oficiale finale privind populația cu reședință obișnuită, publicate de Biroul Național de Statistică, urmând ca până la alegerile locale generale din anul 2031 să fie aplicate măsurile prevăzute la art. 16.

(3) Unitatea administrativ-teritorială rezultată în urma amalgamării voluntare sau normative este succesorul de drept al bunurilor, drepturilor și obligațiilor unităților administrativ-teritoriale reorganizate prin prezenta lege.

(4) Municipiul Taraclia este succesorul de drept al bunurilor, drepturilor și obligațiilor orașului Taraclia și ale raionului Taraclia, precum și ale unităților administrativ-teritoriale de nivelul întâi comasate cu orașul Taraclia.

Articolul 28. Acordarea stimulentei financiare unităților administrativ-teritoriale amalgamate voluntar

(1) Stimulentele financiare prevăzute la art. 16 alin. (2) din Legea nr. 225/2023 cu privire la amalgamarea voluntară a unităților administrativ-teritoriale se acordă exclusiv

unităților administrativ-teritoriale participante la procese de amalgamare voluntară și care sunt amalgamate în baza prezentei legi.

(2) Stimulentele financiare prevăzute la art. 16 alin. (2) lit. b) din Legea nr. 225/2023 cu privire la amalgamarea voluntară a unităților administrativ-teritoriale se acordă unităților administrativ-teritoriale participante la procesul de amalgamare voluntară, în modul stabilit de Guvern, după publicarea prezentei legi, inclusiv înainte de data formării unităților administrativ-teritoriale rezultate din amalgamarea voluntară, prevăzută la art. 27 alin. (1).

Articolul 29. Pregătirea alegerilor locale generale din anul 2027

(1) Comisia Electorală Centrală organizează alegerile locale generale din anul 2027 potrivit organizării administrativ-teritoriale stabilite prin prezenta lege.

(2) Comisia Electorală Centrală și organele electorale competente asigură, în termenele prevăzute de legislația electorală, constituirea circumscripțiilor electorale, actualizarea Registrului de stat al alegătorilor, întocmirea listelor electorale, precum și alte acțiuni necesare organizării alegerilor locale generale potrivit noii organizări administrativ-teritoriale.

Articolul 30. Actele administrative

(1) Actele administrative normative ale autorităților administrației publice locale reorganizate rămân aplicabile pe teritoriul pentru care au fost adoptate, în măsura în care nu contravin legii, până la modificarea, abrogarea sau înlocuirea lor.

(2) Autoritățile administrației publice locale ale unităților administrativ-teritoriale rezultate în urma reorganizării asigură, în termen de 24 de luni de la constituirea acestora, revizuirea actelor prevăzute la alin. (1) și, după caz, modificarea, abrogarea sau înlocuirea acestora.

(3) Actele administrative individuale și actele permissive emise anterior reorganizării își păstrează valabilitatea potrivit condițiilor în care au fost emise.

Articolul 31. Aplicarea impozitelor și taxelor locale și elaborarea bugetului în perioada de tranziție

(1) Deciziile privind impozitele și taxele locale, inclusiv cotele, scutirile și înlesnirile aferente acestora, precum și tarifele și alte plăți aprobate de autoritățile unităților administrativ-teritoriale reorganizate, rămân aplicabile până la sfârșitul anului bugetar în care are loc reorganizarea, pe teritoriile pentru care au fost aprobate.

(2) Pentru anul bugetar următor celui în care are loc reorganizarea, unitatea administrativ-teritorială succesoare elaborează, aprobă și execută un buget unic, în condițiile legii, și stabilește impozitele și taxele locale, tarifele și alte plăți de competența sa pentru întreg teritoriul unității administrativ-teritoriale.

(3) Măsurile pregătitoare pentru elaborarea primului buget unic pot fi inițiate înainte de constituirea legală a noilor autorități ale administrației publice locale, în modul stabilit de Ministerul Finanțelor.

Articolul 32. Măsurile privind patrimoniul

(1) Transmiterea și predarea-preluarea bunurilor proprietate publică în procesul reorganizării administrativ-teritoriale se efectuează în condițiile Legii nr. 121/2007 privind administrarea și deetatzarea proprietății publice și ale actelor normative adoptate pentru punerea în aplicare a acesteia.

(2) Cel târziu la data de 15 mai 2027, autoritățile administrației publice locale ale unităților administrativ-teritoriale supuse reorganizării potrivit prezentei legi inițiază inventarierea patrimoniului și pregătirea acestuia pentru transmiterea către unitățile administrativ-teritoriale succesoare.

(3) Concomitent cu desfășurarea procesului prevăzut la alin. (2), autoritățile administrației publice locale ale raioanelor, în cooperare, după caz, cu autoritățile administrației publice locale de nivelul întâi vizate sau cu autoritățile administrației publice centrale competente, inițiază procedurile necesare pentru transmiterea, după caz, în proprietatea unităților administrativ-teritoriale de nivelul întâi respective sau în proprietatea publică a statului, a bunurilor aferente serviciilor și instituțiilor publice din domeniile în care competențele urmează să fie atribuite autorităților administrației publice locale de nivelul întâi sau autorităților administrației publice centrale, potrivit modificărilor legislative adoptate în domeniile respective.

(4) În perioada cuprinsă între data publicării prezentei legi și data constituirii autorităților administrației publice locale ale unităților administrativ-teritoriale succesoare, se interzice înstrăinarea bunurilor imobile și a mijloacelor fixe proprietate publică a raioanelor, cu excepția transmiterii cu titlu gratuit a acestora în proprietatea statului sau a unităților administrativ-teritoriale de nivelul întâi, în condițiile legii.

Articolul 33. Personalul autorităților administrației publice locale supuse reorganizării

(1) Autoritățile administrației publice locale care se lichidează în urma reorganizărilor prevăzute de prezenta lege preavizează personalul în termenele și în condițiile stabilite de Legea nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public și de Codul muncii nr. 154/2003.

(2) În perioada de preaviz, funcționarilor publici și personalului contractual li se poate propune, după caz, transferul sau angajarea în cadrul autorităților publice care preiau competențele autorităților supuse reorganizării ori în cadrul autorităților administrației publice locale ale unităților administrativ-teritoriale succesoare, în condițiile legislației aplicabile.

(3) În cazul în care transferul personalului în condițiile alin. (2) nu este posibil, disponibilizarea acestuia se efectuează în condițiile Legii nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public și ale Codului muncii nr. 154/2003.

Articolul 34. Continuitatea documentației de amenajare a teritoriului și de urbanism

Documentația de amenajare a teritoriului și de urbanism aprobată anterior reorganizării administrativ-teritoriale rămâne aplicabilă teritoriului pentru care a fost aprobată până la actualizarea, modificarea sau înlocuirea acesteia, în măsura în care nu contravine legii.

Articolul 35. Registrele de stat și documentele eliberate cetățenilor

(1) Autoritățile competente actualizează din oficiu registrele, clasificatoarele, codurile și evidențele oficiale vizate de reorganizarea administrativ-teritorială.

(2) Actele de identitate, actele de stare civilă, permisele, certificatele, titlurile de proprietate și alte documente eliberate anterior reorganizării își păstrează valabilitatea și nu necesită preschimbarea exclusiv ca urmare a reorganizării administrativ-teritoriale.

(3) Datele privind domiciliul și reședința vizate exclusiv de reorganizarea administrativ-teritorială se actualizează din oficiu în Registrul de stat al populației și, după caz, în alte registre de stat interoperabile, fără depunerea unei cereri, fără prezența fizică a titularului și fără perceperea unor plăți. Dovada domiciliului și a reședinței se face potrivit datelor actualizate din registrele de stat, în condițiile legii.

(4) La alegerile locale organizate potrivit noii organizări administrativ-teritoriale, exercitarea dreptului de vot nu este condiționată de schimbarea actelor de identitate ca urmare a reorganizării administrativ-teritoriale. Comisia Electorală Centrală asigură arondarea alegătorilor și actualizarea listelor electorale potrivit noii organizări administrativ-teritoriale, în baza Registrului de stat al alegătorilor.

Articolul 36. Măsurile de punere în aplicare

Guvernul, în termen de 12 luni de la data publicării prezentei legi:

a) va asigura elaborarea și promovarea modificărilor legislative necesare pentru corelarea legislației cu noua organizare administrativ-teritorială;

b) va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege.

Articolul 37. Măsuri privind pragul demografic în unitățile administrativ-teritoriale de nivelul întâi din cadrul unității teritoriale autonome Găgăuzia

Adunarea Populară a Găgăuziei, în limita competențelor stabilite de Legea nr. 344/1994 privind statutul juridic special al Găgăuziei (Gagauz-Yeri), de Legea nr. 225/2023 cu privire la amalgamarea voluntară a unităților administrativ-teritoriale și de prezenta lege, va asigura implementarea măsurilor necesare pentru respectarea pragului demografic prevăzut la art. 14 alin. (1).

Articolul 38. Derogări privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare

(1) Prin derogare de la art. 8 alin. (2¹) din Legea nr. 303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare și de la art. V alin. (4) din Legea nr. 133/2024 pentru modificarea unor acte normative (perfecționarea guvernantei și reglementării sectorului de alimentare cu apă și de canalizare), pentru unitățile administrativ-teritoriale de nivelul întâi rezultate în urma amalgamării prevăzute de prezenta lege, care

depășesc pragul de 3000 de locuitori ca urmare a amalgamării, fără ca vreuna dintre unitățile participante să fi depășit acest prag anterior amalgamării, termenul pentru asigurarea furnizării/prestării serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare prin intermediul unui operator/operator regional titular de licență este de 3 ani de la data formării acestora, prevăzută la art. 27 alin. (1).

(2) Prevederile alin. (1) nu exclud dreptul autorităților administrației publice locale vizate să asigure furnizarea/prestarea serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare prin intermediul unui operator/operator regional titular de licență înainte de expirarea termenului prevăzut la alin. (1).

Articolul 39. Abrogarea unor acte normative

(1) La data prevăzută la art. 26 alin. (1) se abrogă:

- a) Legea nr. 764/2001 privind organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova;
- b) Legea nr. 741/1996 despre Regulamentul cu privire la modul de soluționare a chestiunilor organizării administrativ-teritoriale a Republicii Moldova.

(2) Până la aducerea actelor normative în concordanță cu prezenta lege, trimiterile din acestea la actele prevăzute la alin. (1) se interpretează, în măsura compatibilității, ca trimiteri la dispozițiile corespunzătoare ale prezentei legi.

Regiunile și sediile autorităților administrației publice regionale

#	Regiunea	Sediul autorităților administrației publice locale ale regiunii
1.	Regiunea Centru	în mun. Chișinău
2.	Regiunea Nord	în mun. Bălți
3.	Regiunea Sud	în mun. Cahul

**Unitățile administrativ-teritoriale de nivelul întâi
din componența regiunilor**

Regiunea Centru		
Total localități		587
Inclusiv:		
municipii		4
localități din componența municipiilor		42
orașe		10
localități din componența orașelor		126
sate (comune)		82
localități din componența satelor comunelor)		405
Municipii	Sediul autorității publice locale a unității administrativ-teritoriale	Localitățile din componență
Hîncești	Hîncești	Bozieni
		Dubovca
		Fîrlădeni
		Hîncești
		Ivanovca Nouă
		Mereșeni
		Sărata-Mereșeni
Orhei	Orhei	Bolohan
		Curchi
		Jeloboc
		Neculăieuca
		Orhei

		Piatra
		Pohorniceni
		Tabăra
		Vatici
Strășeni	Strășeni	Căpriană
		Făgureni
		Ghelăuza
		Negrești
		Saca
		Scoreni
		Recea
		Strășeni
Ungheni	Ungheni	Brătuleni
		Buzduganii de Jos
		Buzduganii de Sus
		Cetireni
		Cîrnești
		Costuleni
		Elizavetovca
		Florițoaia Nouă
		Florițoaia Veche
		Grozasca
		Mănoilești
		Morenii Noi
		Morenii Vechi

		Novaia Nicolaevca
		Rezina
		Semeni
		Șicovăț
		Ungheni
		Unțești
		Valea Mare
		Vulpești
		Zagarancea
Orașe	Sediul autorității publice locale a unității administrativ-teritoriale	Localitățile din componență
Anenii Noi	Anenii Noi	Albinița
		Anenii Noi
		Balmaz
		Beriozchi
		Ciobanovca
		Hîrbovățul Nou
		Mirnoe
		Ruseni
		Socoleni
		Troița Nouă
Bucovăț	Bucovăț	Bucovăț
		Gălești
		Găleștii Noi
		Pitușca
		Rassvet

Călărași	Călărași	Bularda
		Căbăiești
		Călărași
		Dereneu
		Duma
		Frumoasa
		Hîrbovăț
		Hîrjauca
		Hirova
		Hoginești
		Leordoaia
		Meleșeni
		Mîndra
		Nișcani
		Novaci
		Onișcani
		Oricova
		Palanca
		Parcani
		Păulești
		Peticeni
		Răciula
		Rădeni
		Sadova
		Schinoasa

		Seliște Nouă
		Sverida
		Țibirica
		Tuzara
		Vărzărești Noi
Cornești	Cornești	Bumbăta
		or. Cornești
		s. Cornești
		Romanovca
Criuleni	Criuleni	Criuleni
		Cruglic
		Jevreni
		Ohrincea
		Zolonceni
Ialoveni	Ialoveni	Dănceni
		Ialoveni
		Sociteni
Nisporeni	Nisporeni	Băcșeni
		Bălănești
		Boldurești
		Bolțun
		Bursuc
		Chilișoiaia
		Ciorești
		Ciutești
		Cristești

		Găureni
		Iurcenii
		Milești
		Mîrzoaia
		Nisporeni
		Păruceni
		Seliște
		Șendrenii
		Soltănești
		Valea Nîrnovei
		Vărzărești
		Vînători
		Vulcănești
Rezina	Rezina	Boșernița
		Buciușca
		Ciorna
		Cogîlniceni
		Cuizăuca
		Horodiște
		Lalova
		Lipcenii
		Mateuți
		Nistrenii
		Păpăuți
		Piscărești

		Pereni
		Rezina
		Roșcani
		Saharna
		Saharna Nouă
		Sîrcova
		Solonceni
		Slobozia-Horodiște
		Stohnaia
		Țahnăuți
		Tarasova
		Țareuca
		Țipova
		Trifești
Șoldănești	Șoldănești	Alcedar
		Climăuții de Jos
		Cot
		Curătura
		Cușmirca
		Fuzăuca
		Glinjeni
		Lelina
		Mihuleni
		Odaia
		Olișcani

		Parcani
		Poiana
		Salcia
		Sămășcani
		Șestaci
		Șipca
		Socola
		Șoldănești
		Vadul-Rașcov
Telenеști	Telenеști	Bănești
		Băneștii Noi
		Budăi
		Cîșla
		Ciulucani
		Crăsnășeni
		Hirișeni
		Inești
		Mihălașa
		Mihălașa Nouă
		Telenеști
Sate (comune)	Sediul autorității publice locale a unității administrativ-teritoriale	Localitățile din componență
Bălăbănești	Bălăbănești	Bălăbănești
		Corjova
		Mălăiești
		Mălăieștii Noi

Bardar	Bardar	Bardar
Bobeica	Bobeica	Bobeica
		Dahnovici
		Drăgușeni
		Drăgușenii Noi
		Horodca
		Șipotenii
Bravicea	Bravicea	Bahu
		Bogzești
		Bravicea
		Săsenii
Brînzarii Noi	Brînzarii Noi	Brînzarii Noi
		Brînzarii Vechi
		Căzănești
		Hîrtop
		Ordășei
		Pistruieni
		Pistruienii Noi
		Vadul-Leca
		Vadul-Leca Nou
Bujor	Bujor	Bujor
		Cățelenii
		Chetroșeni
		Costești
		Frasin
		Ivanovca

		Mirești
		Obileni
Bulboaca	Bulboaca	Bulboaca
Bușila	Bușila	Bușila
		Chirileni
		Coșeni
		Negurenii Vechi
		Țighira
		Zăzulenii Vechi
Cărpineni	Cărpineni	Cărpineni
		Horjești
		Negrea
		Sofia
Chetrosu	Chetrosu	Chetrosu
		Todirești
Chiperceni	Chiperceni	Andreevca
		Biești
		Chiperceni
		Cihoreni
		Izvoare
		Pohrebeni
		Șercani
		Slobozia-Hodorogea
		Voroteț
Chiștelnița	Chiștelnița	Chiștelnița
		Scorțeni
Cinișeuți-Echimăuți	Cinișeuți	Cinișeuți

		Echimăuți
		Gordinești
		Mincenii de Jos
		Mincenii de Sus
Ciocîlteni	Ciocîlteni	Ciocîlteni
		Clișova
		Clișova Nouă
		Coropcenii
		Fedoreuca
		Ghermănești
		Suhuluceni
Cocieri	Cocieri	Cocieri
		Molovata Nouă
		Roghi
		Vasilievca
Cojușna	Cojușna	Cojușna
Corjova	Corjova	Corjova
		Mahala
Costești	Costești	Costești
		Hansca
		Molești
		Pojărenii
Coșnita	Coșnita	Coșnița
		Doroțcaia
		Pîrîta
		Pohrebea
Cotiujenii Mari	Cotiujenii Mari	Cobîlea

		Cobîlea, loc.st.cf
		Cotiujenii Mari
		Cușelăuca
		Pohoarna
Crasnoarmeiscoe	Crasnoarmeiscoe	Crasnoarmeiscoe
		Onești
		Strîmbeni
		Tălăiești
Dubăsarii Vechi	Dubăsarii Vechi	Dubăsarii Vechi
Fundul Galbenei	Fundul Galbenei	Buțeni
		Fundul Galbenei
Gangura	Gangura	Alexandrovca
		Constantinovca
		Gangura
		Homuteanovca
		Misovca
		Pervomaisc
		Văratic
Geamăna	Geamăna	Batîc
		Geamăna
		Larga
		Nicolaevca
		Ochiul Roș
		Picus
		Zolotievca
Ghetlova	Ghetlova	Breanova

		Dișcova
		Ghetlova
		Hulboaca
		Morozeni
		Noroceni
		Puținței
		Vîprova
Grozești	Grozești	Bălăurești
		Bărboieni
		Grozești
		Isăicani
		Luminița
		Odobești
		Selișteni
		Valea-Trestieni
		Zberoaia
Hîrbovăț	Hîrbovăț	Hîrbovăț
Izbiște	Hîrtopul Mare	Hîrtopul Mare
		Hîrtopul Mic
		Izbiște
Horești-Zîmbreni	Horești	Găureni
		Horești
		Zîmbreni
Horodiște	Horodiște	Buda
		Horodiște
		Pîrjolteni

		Ursari
Ignăței	Ignăței	Ignăței
		Meșeni
		Peciște
		Pripiceni-Curchi
		Pripiceni-Răzeși
Ivancea	Ivancea	Brănești
		Furceni
		Ivancea
Jorile-Mîrzești	Jora de Mijloc	Jora de Jos
		Jora de Mijloc
		Jora de Sus
		Lopatna
		Mîrzaci
		Mîrzești
Lăpușna	Lăpușna	Anini
		Bălceana
		Boghiceni
		Ciuciuleni
		Cornești
		Lăpușna
		Pașcani
		Pereni
		Pervomaiscoe
		Rusca
		Secăreni

		Secărenii Noi
Leușeni	Leușeni	Călmățui
		Cioara
		Cotul Morii
		Dancu
		Feteasca
		Leușeni
		Marchet
		Nemțeni
		Pogănești
		Sărăteni
Logănești	Logănești	Logănești
		Stolniceni
Luceafărul	Pelivan	Brăviceni
		Cișmea
		Mitoc
		Pelivan
Lozova	Lozova	Dolna
		Huzun
		Lozova
		Micleușeni
		Stejăreni
Marinici	Șișcani	Călimănești
		Drojdieni
		Heleșteni
		Marinici

		Odaia
		Șișcani
Mașcăuți	Mașcăuți	Butuceni
		Mașcăuți
		Morovaia
		Trebujeni
Măcărești	Măcărești	Frăsinești
		Măcărești
Măgdăcești	Măgdăcești	Drăsliceni
		Logănești
		Măgdăcești
		Pașcani
		Porumbeni
		Ratuș
Mereni	Mereni	Mereni
		Merenii Noi
Miclești	Miclești	Ișnovăț
		Miclești
		Rîșcova
		Stețcani
Mileștii Mici	Mileștii Mici	Mileștii Mici
		Piatra Albă
Mingir	Mingir	Mingir
		Semionovca
		Voinescu
Mîndrești	Mîndrești	Bondareuca
		Ciofu

		Codru
		Cucioaia
		Cucioaia Nouă
		Ghiliceni
		Mîndreşti
		Zgărdeşti
Molovata	Molovata	Marcăuţi
		Molovata
		Oxentea
Negureni	Negureni	Chersac
		Chiţcanii Noi
		Chiţcanii Vechi
		Dobruşa
		Flutura
		Negureni
		Nucăreni
		Tîrşiţei
Pănăşeşti	Pănăşeşti	Ciobanca
		Pănăşeşti
		Tătăreşti
Peresecina	Peresecina	Camencea
		Donici
		Peresecina
		Pocşeşti
		Sămănanca
		Teleşeu

Petrești	Petrești	Grăseni
		Medeleni
		Petrești
		Petrești, loc.st.cf
		Todirești
Pîrlița	Pîrlița	Agronomovca
		Alexeevca
		Hristoforovca
		Lidovca
		Negurenii Noi
		Pîrlița
		Rădenii Vechi
		Săghieni
		Teșcureni
		Zăzulenii Noi
Puhoi	Puhoi	Puhoi
Rădeni	Rădeni	Codreanca
		Drăgușeni
		Gornoe
		Greblești
		Lupa-Recea
		Mărtinești
		Micăuți
		Onești
		Rădeni
		Românești

		Țigănești
		Zamciogi
Răspopeni	Răspopeni	Chipeșca
		Dobrușa
		Găuzeni
		Răspopeni
		Recești
		Zahorna
Răzeni	Răzeni	Cărbuna
		Cigîrleni
		Mileștii Noi
		Răzeni
Roșcani	Roșcani	Calfa
		Calfa Nouă
		Gura Bîcului
		Roșcani
		Telița
		Telița Nouă
Ruseștii Noi	Ruseștii Noi	Ruseștii Noi
		Ruseștii Vechi
Satul Nou	Țîntăreni	Botnărești
		Botnăreștii Noi
		Chirca
		Cobusca Nouă
		Cobusca Veche
		Crețoaia

		Florești
		Salcia
		Țințăreni
Sărata-Galbenă	Sărata-Galbenă	Brătianovca
		Caracui
		Cărpineanca
		Coroliovca
		Sărata-Galbenă
		Valea Florii
Sărătenii Vechi	Sărătenii Vechi	Codrul Nou
		Sărătenii Vechi
		Țințăreni
		Zahareuca
Sculeni	Sculeni	Blindești
		Buciumeni
		Buciumeni, loc.st.cf
		Bulhac
		Cioropcani
		Floreni
		Florești
		Gherman
		Hrubna Nouă
		Sculeni
		Stolniceni
		Taxobeni

		Vrănești
Seliște	Seliște	Isacova
		Lucășeuca
		Mana
		Seliște
Sipoteni	Sipoteni	Podul Lung
		Sipoteni
Sireți	Sireți	Roșcani
		Sireți
Slobozia-Dușca	Slobozia-Dușca	Onițcani
		Slobozia-Dușca
Speia	Speia	Delacău
		Puhăceni
		Șerpeni
		Speia
Step-Soci	Step-Soci	Budăi
		Bușăuca
		Ghiduleni
		Otac
		Podgoreni
		Roșcanii de Jos
		Roșcanii de Sus
		Step-Soci
		Zahoreni
Susleni	Susleni	Berezlogi
		Bulăiești
		Hîjdieni

		Susleni
		Vîșcăuți
Țipala	Țipala	Bălțați
		Budăi
		Țipala
Ustia	Ustia	Bălășești
		Holercani
		Răculești
		Ustia
Vălcineț	Vălcineț	Bahmut
		Bahmut, loc.st.cf
		Temeleuți
		Vălcineț
Valea Culei	Boghenii Noi	Boghenii Noi
		Boghenii Vechi
		Condrătești
		Cornova
		Curtoaia
		Drujba
		Hîrcești
		Izvoreni
		Leordoaia
		Măgurele
		Mînzătești
		Mircești
		Năpădeni

		Poiana
		Pojarna
		Sinești
		Veverița
Valea Ișnovățului	Suruceni	Condrița
		Malcoci
		Nimoreni
		Suruceni
Varnița	Varnița	Varnița
Văsieni	Văsieni	Horodca
		Ulmu
		Văsieni
Verejeni	Verejeni	Leușeni
		Mîndra
		Ratuș
		Sărătenii Noi
		Văsieni
		Verejeni
		Zăicani
		Zăicani Noi
Vorniceni	Vorniceni	Vorniceni
Zorile	Zorile	Crihana
		Cucuruzeni
		Cucuruzenii de Sus
		Inculeț
		Mălăiești

		Ocnița-Răzeși
		Ocnița-Țărani
		Sirota
		Tîrzieni
		Zorile
Zubrești	Zubrești	Chirianca
		Voinova
		Zubrești

Regiunea Nord		
Total localități	559	
Inclusiv:		
municipii	2	
localități din componența municipiilor	20	
orașe	15	
localități din componența orașelor	115	
sate (comune)	64	
localități din componența satelor comunelor)	407	
Municipii	Sediul autorității publice locale a unității administrativ-teritoriale	Localitățile din componență
Edineț	Edineț	Alexândreni
		Alexeevca
		Bleșteni
		Cepeleuți
		Chirilovca
		Clișcăuți
		Edineț

		Gordineștii Noi
		Groznița
		Halahora de Jos
		Halahora de Sus
		Hincăuți
		Hlinaia
		Hlinaia Mică
		Mihăileni
		Poiana
		Rîngaci
		Rotunda
		Vancicăuți
		Volodeni
Soroca	Soroca	Egoreni
		Soroca
Orașe	Sediul autorității publice locale a unității administrativ-teritoriale	Localitățile din componență
Briceni	Briceni	Berlinți
		Briceni
		Caracușenii Noi
		Cotiujeni
		Grimăncăuți
		Tabani
Costești	Costești	Avrămeni
		Braniște
		Costești

		Dămășcani
		Duruitoarea
		Păscăuți
		Proscureni
		Reteni
		Reteni-Vasileuți
Cupcini	Cupcini	Chetroșica Veche
		Chiurt
		Cupcini
Dondușeni	Dondușeni	or. Dondușeni
		s. Dondușeni
		Țaul
Drochia	Drochia	Drochia
Fălești	Fălești	Călugăr
		Catranîc, loc.st.cf
		Ciuluc
		Egorovca
		Fabrica de Zahăr
		Fălești
		Făleștii Noi
		Frumușica
		Ilenuța
		Musteața
		Obreja Nouă
		Obreja Veche
		Pietrosul Nou

		Pînzăreni
		Pînzărenii Noi
		Socii Noi
		Socii Vechi
Florești	Florești	Alexeevca
		Chirilovca
		Dumitrești
		Florești
		Mărculești
		Rădulenii Noi
		Rădulenii Vechi
		Stîrceni
		Vărvăreuca
Ghindești	Ghindești	Căprești
		Cenușa
		Domulgeni
		or. Ghindești
		com. Ghindești
		Hîrtop
		Țîra, loc. st. cf.
		Prodănești
		Rogojeni
		Rogojeni, loc.st.cf
		Roșietici
		Roșieticii Vechi

		Țîra
Glodeni	Glodeni	Camencuța
		Danu
		Dușmani
		Glodeni
		Iabloana
		Nicolaevca
		Petrunea
		Soroca
		Stîrcea
Lipcani	Lipcani	Beleaviniți
		Criva
		Drepcăuți
		Hlina
		Lipcani
		Pererita
		Șirăuți
		Slobozia-Șirăuți
Mărculești	Mărculești	Antonovca
		Băhrinești
		Frunzești
		Lunga
		Mărculești
		Mihailovca
		Prajila
Ocnița	Ocnița	Ocnița

		Lipnic
		Paustova
Otaci	Otaci	Codreni
		Otaci
		Vălcineț
Rîșcani	Rîșcani	Alexăndrești
		Armanca
		Balanul Nou
		Borosenii Noi
		Ciubara
		Cucuietii Noi
		Cucuietii Vechi
		Ivănești
		Lupăria
		Malinovscoe
		Mihăilenii Noi
		Moșeni
		Pîrjota
		Rămăzan
		Rîșcani
		Știubeieni
		Sturzeni
		Vasileuți
Sîngerei	Sîngerei	Antonovca
		Bilicenii Vechi

		Brejeni
		Ciuciuieni
		Clișcăuți
		Coadă Iazului
		Copăcenii
		Cozești
		Evghenievca
		Gavrilovca
		Grigorăuca
		Iezărenii Noi
		Iezărenii Vechi
		Mihailovca
		Petropavlovca
		Petrovca
		Prepelița
		Șestaci
		Sîngerei
		Vladimireuca
		Vrănești
Sate (comune)	Sediul autorităților publice locale ale unității administrativ-teritoriale	Localitățile din componență
Albinețul Vechi	Albinețul Vechi	Albinețul Nou
		Albinețul Vechi
		Cuzmenii Vechi
		Drujineni

		Logofteni
		Moldoveanca
		Năvîrneț
		Pruteni
		Rediul de Jos
		Rediul de Sus
		Valea Rusului
Alexăndreni	Alexăndreni	Alexăndreni
		Biruința
		Grigorești
		Heciul Vechi
		Țiplești
		Țiplețești
Bădiceni	Bădiceni	Bădiceni
		Balinți
		Balinții Noi
		Cremenciug
		Grigorăuca
		Iarova
		Livezi
		Oclanda
		Sobari
		Valea
Balatina	Balatina	Balatina
		Clococenii Vechi

		Lipovăț
		Tomeștii Noi
		Tomeștii Vechi
Bîrlădeni	Bîrlădeni	Bîrlădeni
		Goleni
		Grinăuți-Moldova
		Grinăuți-Raia
		Paladea
		Rediul Mare
		Rediul Mare
		Rujnița
		Ruseni
		Slobodca
Bîrnova	Bîrnova	Bîrnova
		Frunză
		Gîrbova
		Lencăuți
		Mereșeuca
		Naslavcea
		Verejeni
Brătușeni	Brătușeni	Brătușeni
		Brătușenii Noi
		Șofrîncani
		Stolniceni
Brînzei	Brînzei	Bădragii Vechi
		Brînzei

		Burlănești
		Buzdugeni
		Corpaci
		Hancăuți
Calarașovca	Calarașovca	Berezovca
		Calarașovca
		Sauca
		Unguri
Cașunca	Ciutulești	Cașunca
		Ciutulești
		Ion Vodă
		Mărinești
		Nicolaevca
		Prodăneștii Vechi
		Sîrbești
		Ștefănești
		Valea Rădoaiei
Catranîc	Catranîc	Bocani
		Burghelea
		Catranîc
		Doltu
		Ișcălău
		Măgura
		Măgura Nouă
		Pietrosu
Căinari Vechi	Căinari Vechi	Bulboci

		Bulbocii Noi
		Căinari Vechi
		Dumbrăveni
		Floricești
		Vădeni
Călinești	Călinești	Călinești
		Chetriș
		Chetrișul Nou
		Hîncești
Chetrosu	Chetrosu	Chetrosu
		Drochia
		Șuri
		Șurii Noi
Chișcăreni	Chișcăreni	Chișcăreni
		Nicolaevca
		Slobozia-Chișcăreni
		Tăura Nouă
		Tăura Veche
Ciuciulea	Ciuciulea	Bisericieni
		Ciuciulea
		Cot
		Cuhnești
		Moara Domnească
		Movileni
		Serghieni
		Viișoara

Colicăuți	Colicăuți	Bălcăuți
		Bocicăuți
		Bulboaca
		Colicăuți
		Corestăuți
		Mărcăuți
		Mărcăuții Noi
		Stălinești
		Trebisăuți
		Trestieni
Corjeuți	Corjeuți	Balasinești
		Caracușenii Vechi
		Corjeuți
		Tețcani
Corlăteni	Corlăteni	Ciobanovca
		Corlăteni
		Grinăuți
		Singureni
Cosăuți	Cosăuți	Cosăuți
		Cureșnița
		Holoșnița
		Iorjnița
		Zastînca
Coșcodeni	Coșcodeni	Bobletici
		Bocancea-Schit
		Bursuceni

		Coșcodeni
		Dumbrăvița
		Flămânzeni
		Slobozia-Măgura
		Valea lui Vlad
Cuhureștii de Sus	Cuhureștii de Sus	Cuhureștii de Jos
		Cuhureștii de Sus
		Făgădău
		Nicolaevca
		Octeabriscoe
		Țipordei
		Unchitești
		Unchitești, loc.st.cf
		Văscăuți
Gordinești	Gordinești	Constantinovca
		Gordinești
		Iachimeni
		Tîrnova
		Trinca
Glinjeni	Glinjeni	Beleuți
		Comarovca
		Glinjeni
		Ivanovca
		Natalievca
		Pervomaisc

		Pompa
		Popovca
		Suvorovca
		Țapoc
Gribova	Gribova	Baroncea
		Baroncea Nouă
		Dominteni
		Gribova
		Petreni
		Popeștii Noi
Gura Căinarului	Gura Căinarului	Gura Căinarului
		Ivanovca
		Putinești
		Sevirova
		Zarojeni
Gura Camencii	Gura Camencii	Bobulești
		Cernița
		Ciripcău
		Coșernița
		Gura Camencii
		Gvozdova
Hîjdieni	Hîjdieni	Brînzei
		Butești
		Cajba
		Camenca
		Cobani

		Hîjdieni
		Moleşti
Izvoare	Izvoare	Alexandrovca
		Bezeni
		Frumuşica
		Frumuşica Nouă
		Illiciovca
		Izvoare
		Maiscoe
		Scăieni
		Trifăneşti
Larga	Larga	Coteala
		Larga
		Medveja
		Pavlovca
		Slobozia-Medveja
Limbeni	Limbenii Vechi	Limbenii Noi
		Limbenii Vechi
		Ustia
Lunca Cuboltei	Cernoleuca	Briceni
		Cernoleuca
		Climăuţi
		Corbu
		Moşana
		Octeabriscoe

		Pivniceni
		Plop
Mihăileni	Mihăileni	Mihăileni
		Ochiul Alb
Mîndîc	Mîndîc	Ceapaevca
		Ilciiovca
		Maramonovca
		Mîndîc
		Şalvirii Vechi
Nihoreni	Nihoreni	Nihoreni
		Răcăria
		Uşurei
Ocnîţa	Ocnîţa	Clocuşna
		Dîngeni
		Grinăuţi
		Grinăuţi
		Hădărăuţi
		Maiovca
		Mihălăşeni
		s. Ocnîţa
Ocolina	Ocolina	Hristici
		Lugovoe
		Ocolina
		Pîrliţa
		Regina Maria
		Schineni

		Schinenii Noi
		Țepilova
		Vanțina
		Vanțina Mică
Parcova	Parcova	Caraiman
		Chetroșica Nouă
		Codrenii Noi
		Fântâna Albă
		Frasin
		Gașpar
		Parcova
Pelinia	Pelinia	Hăsnășenii Noi
		Lazo
		Pelinia
		Pelinia, loc.st.cf
Pepeni	Pepeni	Bălășești
		Pepeni
		Pepeni Noi
		Răzălăi
		Romanovca
		Sloveanca
Racovăț	Racovăț	Inundeni
		Racovăț
		Ruslanovca
		Trifăuți
		Vasilcău

Rădoaia	Rădoaia	Alexeuca
		Chirileni
		Cotiujenii Mici
		Drăgănești
		Gura-Oituz
		Izvoare
		Rădoaia
		Sacarovca
		Valea Norocului
Răuțel	Răuțel	Hiliuți
		Mărândeni
		Răuțel
		Răuțelul Nou
Recea	Recea	Aluniș
		Bulhac
		Cepăria
		Recea
		Slobozia-Recea
		Șumna
		Sverdiac
Risipeni-Izvoare-Horești	Risipeni	Bocșa
		Horești
		Izvoare
		Lucăceni
		Risipeni
		Unteni

Rublenița	Rublenița	Băxani
		Cureșnița Nouă
		Rublenița
		Rublenița Nouă
		Șeptelici
		Șolcani
Sănătăuca	Sănătăuca	Bursuc
		Cunicea
		Japca
		Napadova
		Sănătăuca
Șaptebani	Șaptebani	Gălășeni
		Hiliuți
		Mălăiești
		Petrușeni
		Șaptebani
Sărata-Scumpia	Sărata Veche	Ciolacu Nou
		Ciolacu Vechi
		Făgădău
		Hîrtop
		Hitrești
		Măgureanca
		Nicolaevca
		Pocrovca
		Sărata Nouă
		Sărata Veche

		Scumpia
		Șoltoaia
Sîngerei Noi	Sîngerei Noi	Bilicenii Noi
		Lipovanca
		Mărinești
		Mîndreștii Noi
		Sîngerei Noi
Sofia	Sofia	Miciurin
		Sofia
Sturzovca	Sturzovca	Fundurii Noi
		Fundurii Vechi
		Sturzovca
Sudarca	Sudarca	Arionești
		Boroseni
		Braicău
		Elizavetovca
		Horodiște
		Pocrovca
		Sudarca
Țarigrad	Țarigrad	Antoneuca
		Fîntînița
		Ghizdita, loc.st.cf
		Nicoreni
		Pervomaiscoe
		Sergheuca
		Țarigrad

Tîrnova	Tîrnova	Baraboi
		Briceva
		Elenovca
		Scăieni
		Tîrnova
Valea Cuboltei	Cubolta	Cubolta
		Hăsnăşenii Mari
		Mărăşeşti
		Moara de Piatră
Vărăncău	Vărăncău	Cerlina
		Nimereuca
		Slobozia-Cremene
		Slobozia-Vărăncău
		Vărăncău
Vertiujeni	Vertiujeni	Temeleuţi
		Tîrgul-Vertiujeni
		Vertiujeni
		Zăluceni
Viişoara	Viişoara	Bădragii Noi
		Bezeda
		Bogdăneşti
		Feteşti
		Grimeşti
		Lopatnic
		Viişoara
Visoca	Visoca	Crişcăuţi

		Dărcăuți
		Dărcăuții Noi
		Decebal
		Mălcăuți
		Niorcani
		Rudi
		Slobozia Nouă
		Tătărăuca Nouă
		Tătărăuca Veche
		Teleșeuca
		Teleșeuca Nouă
		Tolocănești
		Visoca
Volovița	Volovița	Alexandru cel Bun
		Dubna
		Parcani
		Redi-Cereșnovăț
		Soloneț
		Stoicani
		Voloave
		Volovița
Zăbriceni	Zăbriceni	Cuconeștii Noi
		Cuconeștii Vechi
		Onești
		Terebna

		Zăbriceni
Zăicani	Zăicani	Druța
		Dumeni
		Duruitoarea Nouă
		Horodiște
		Pociumbăuți
		Pociumbeni
		Văratice
		Zăicani
Zgurița	Zgurița	Cotova
		Holoșnița Nouă
		Măcăreuca
		Palanca
		Popeștii de Jos
		Popeștii de Sus
		Șalvirii Noi
		Zgurița

Regiunea Sud	
Total localități	263
Inclusiv:	
municipii	1
localități din componența municipiilor	1
orașe	8
localități din componența orașelor	70
sate (comune)	39

localități din componența satelor comunelor)	183	
Municipii	Sediul autorității publice locale a unității administrativ-teritoriale	Localitățile din componență
Cahul	Cahul	Cahul
		Cotihana
Orașe	Sediul autorității publice locale a unității administrativ-teritoriale	Localitățile din componență
Basarabeasca	Basarabeasca	Basarabeasca
Căinari	Căinari	Baurci
		Căinari
		Căinari, loc.st.cf
		Chircăieștii Noi
		Cîrnășenii Noi
		Ciuflești
		Coșcalia
		Sălcuța Nouă
Cantemir	Cantemir	Alexandrovca
		Antonești
		Cania
		Cantemir
		Cîrpești
		Constantinești
		Ghioltosu
		Gotești
		Hănăseni
		Hîrtop
		Iepureni

		Lărguța
		Leca
		Pleșeni
		Plopi
		Porumbești
		Stoianovca
		Taraclia
		Tătărași
		Țiganca
		Țiganca Nouă
		Toceni
		Vîlcele
Căușeni	Căușeni	Căușeni
Cimișlia	Cimișlia	Artimonovca
		Bogdanovca Nouă
		Bogdanovca Veche
		Cenac
		Cimișlia
		Ciucur-Mingir
		Coștangalia
		Dimitrovca
		Ecaterinovca
		Gradiște
		Hîrtop
		Ialpug

		Ialpujeni
		Iurievca
		Javgur
		Marienfeld
		Maximeni
		Prisaca
		Topala
		Valea Perjei
Iargara	Iargara	Băiuș
		Beștemac
		Borogani
		Cociulia Nouă
		Cuporani
		Hîrtop
		Iargara
		Meșeni
		Pitești
		Tigheci
Leova	Leova	Hănăsenii Noi
		Leova
		Nicolaevca
		Sărata-Răzeși
		Sîrma
		Tochile-Răducani
Ștefan Vodă	Ștefan Vodă	Alava

		Cioburciu
		Copceac
		Lazo
		Marianca de Jos
		Semionovca
		Ștefan Vodă
		Ștefănești
		Volintiri
Sate (comune)	Sediul autorității publice locale a unității administrativ-teritoriale	Localitățile din componență
Abaclia	Abaclia	Abaclia
		Başcalia
		Iordanovca
Baimaclia	Baimaclia	Acui
		Baimaclia
		Bobocica
		Chioselia
		Coştangalia
		Enichioi
		Floricica
		Suhat
		Țărăncuța
		Țolicea
Burlacu	Burlacu	Burlacu
		Huluboaia
		Spicoasa

		Taraclia de Salcie
		Tartaul de Salcie
		Tătărești
		Tudorești
Chioselia Mare	Chioselia Mare	Borceag
		Chioselia Mare
		Cîietu
		Dimitrova
		Frumușica
Ciobalaccia	Ciobalaccia	Ciobalaccia
		Crăciun
		Flocoasa
		Lingura
		Popovca
		Tartaul
		Victorovca
Popeasca-Cîrnățeni	Cîrnățeni	Cîrnățeni
		Popeasca
Cociulia	Cociulia	Capaclia
		Cociulia
		Haragîș
		Sadîc
		Șamalia
		Taraclia
		Vișniovca
Colibași-Vadul lui Isac	Colibași	Colibași

		Vadul lui Isac
Copanca	Copanca	Copanca
		Grădinița
		Leuntea
		Plop-Știubei
		Valea Verde
Crihana Veche	Crihana Veche	Crihana Veche
		Manta
		Pașcani
		Pelinei
		Sătuc
Crocmaș	Crocmaș	Căplani
		Crocmaș
		Palanca
		Tudora
Ermoclia	Ermoclia	Brezoaia
		Ermoclia
		Feștelita
Filipeni	Filipeni	Bulgărica
		Cupcui
		Filipeni
		Romanovca
		Sărata Nouă
Fîrlădeni	Fîrlădeni	Fîrlădeni
		Fîrlădenii Noi
Giurgiulești	Giurgiulești	Alexandru Ioan Cuza

		Giurgiulești
Gura Galbenei	Gura Galbenei	Albina
		Fetița
		Gura Galbenei
		Lipoveni
		Mereni
		Munteni
		Schinoșica
Chircăiești-Hagimus	Hagimus	Chircăiești
		Hagimus
Larga Nouă	Larga Nouă	Badicul Moldovenesc
		Cîșla
		Doina
		Iasnaia Poleana
		Larga Nouă
		Larga Veche
		Rumeanțev
		Șofranovca
Valul lui Traian	Lebedenco	Alexanderfeld
		Burlăcenii
		Găvănoasa
		Greteni
		Hutul
		Iujnoe
		Lebedenco

		Nicolaevca
		Ursoaia
		Vladimirovca
Mihailovca	Mihailovca	Bogdanovca
		Carabiber
		Iserlia
		Ivanovca
		Mihailovca
		Troițcoe
Moscovei	Moscovei	Bucuria
		Budăi
		Dermengi
		Lopățica
		Lucești
		Moscovei
		Trifeștii Noi
Olănești	Olănești	Olănești
Opaci	Opaci	Opaci
		Săiți
Purcari	Purcari	Antonești
		Carahasani
		Purcari
		Viișoara
Roșu	Roșu	Andrușul de Jos
		Andrușul de Sus
		Roșu
Sadacليا	Sadacليا	Carabetovca

		Sadaclia
Sagaidac	Sagaidac	Codreni
		Porumbrei
		Sagaidacul Nou
		Sagaidac
		Suric
		Zloți, loc.st.cf
Sălcuța	Sălcuța	Sălcuța
		Tocuz
		Ucrainca
		Zviozdocica
Sărăteni	Sărăteni	Ceadâr
		Cîmpul Drept
		Cîzlar
		Cneazevca
		Colibabovca
		Orac
		Sărăteni
		Sărățica Nouă
		Sărățica Veche
		Tomaiul Nou
		Troian
		Troița
		Victoria
		Vozneseni
Selemet	Selemet	Batîr

		Satul Nou
		Selemet
Slobozia-Răscăieți	Slobozia	Răscăieți
		Răscăieții Noi
		Slobozia
Slobozia Mare	Slobozia Mare	Cîșlița-Prut
		Slobozia Mare
Talmaza	Talmaza	Talmaza
Tănătari	Tănătari	Ștefănești
		Tănătari
		Tănătarii Noi
		Ursoaia
		Ursoaia Nouă
Taraclia	Taraclia	Baimaclia
		Surchiceni
		Taraclia
Tomai	Tomai	Cazangic
		Covurlui
		Frumușica
		Seliște
		Tomai
Văleni-Brînza	Văleni	Brînza
		Văleni
Zaim	Zaim	Baccealia
		Florica
		Grigorievca
		Marianca de Sus

		Plop
		Tricolici
		Zaim
		Zaim, loc.st.cf
Zîrnești	Zîrnești	Baurci-Moldoveni
		Chircani
		Cucoara
		Paicu
		Tretești
		Zîrnești

Anexa nr. 3

Municipiile Chișinău, Bălți și Taraclia și unitățile administrativ-teritoriale din
componenta acestora

Municipiul Chișinău	
Total localități	56
Inclusiv:	
municipii	1
sectoare ale municipiului	5
orașe	7
localități din componenta orașelor	5
sate (comune)	10
localități din componenta satelor (comunelor)	38
Sectoarele municipiului Chișinău	
Sectorul Botanica	

Sectorul Buiucani		
Sectorul Centru		
Sectorul Ciocana		
Sectorul Rîșcani		
Orașe	Sediul autorității publice locale a unității administrativ-teritoriale	Localitățile din componență
Codru	Codru	Codru
Cricova	Cricova	Cricova
Durlești	Durlești	Durlești
Sîngera	Sîngera	Dobrogea
		Revaca
		Sîngera
Stăuceni	Stăuceni	Goianul Nou
		Stăuceni
Vadul lui Vodă	Vadul lui Vodă	Coșernița
		Vadul lui Vodă
		Vădulenii
Vatra	Vatra	Vatra
Sate (comune)	Sediul autorității publice locale a unității administrativ-teritoriale	Localitățile din componență
Băcioi	Băcioi	Băcioi
		Brăila
		Frumușica
		Străisteni
Bubuieci	Bubuieci	Bîc
		Bubuieci
		Floreni
		Humulești
		Maximovca

Budești	Budești	Bălțata
		Bălțata de Sus
		Budești
		Ceroborta
		Cimișeni
		Cruzești
		Sagaidac
		Sagaidacul de Sus
Ciorescu	Ciorescu	Boșcana
		Chetroasa
		Ciopleni
		Ciorescu
		Făurești
		Goian
		Hrușova
		Mărdăreuca
		Zăicana
Colonița	Colonița	Colonița
		Dolinnoe
		Valea Coloniței
		Valea Satului
Ghidighici	Ghidighici	Ghidighici
Grătiești	Grătiești	Grătiești
Grătiești	Grătiești	Hulboaca
Tohatin	Tohatin	Buneți
		Cheltuitori
		Tohatin

Trușeni	Trușeni	Dumbrava
		Trușeni

Municipiul Bălți		
Total localități		12
Inclusiv:		
municipii		1
localități din componența municipiilor		8
sate (comune)		1
localități din componența satelor comunelor)		3
Localități din componența municipiului Bălți		
Cotovca		
Dobrogea Nouă		
Dobrogea Veche		
Octeabriscoe		
Pălăria		
Pîrlița		
Sadovoe		
Țambula		
Sate (comune)	Sediul autorității publice locale a unității administrativ-teritoriale	Localitățile din componență
Elizaveta	Elizaveta	Elizaveta
		Heciul Nou
		Trifănești

Municipiul Taraclia	
Total localități	24
Inclusiv:	
municipii	1

localități din componența municipiilor		11
orașe		1
sate (comune)		2
localități din componența satelor comunelor)		11
Localități din componența municipiului Taraclia		
Aluatu		
Cairaclia		
Cealîc		
Chirilovca		
Ciumai		
Cortenul Nou		
Mirnoe		
Musaitu		
Novosiolovca		
Samurza		
Vinogradovca		
Orașele	Sediul autorității publice locale a unității administrativ-teritoriale	Localitățile din componență
Tvardița	Tvardița	Tvardița
Sate (comune)	Sediul autorității publice locale a unității administrativ-teritoriale	Localitățile din componență
Albota de Sus	Albota de Sus	Albota de Jos
		Albota de Sus
		Balabanu
		Hagichioi
		Hîrtop
		Orehovca
		Roșița
		Salcia

		Sofievca
Valea Perjei	Valea Perjei	Corten
		Valea Perjei

Anexa nr. 4

Unitățile administrativ-teritoriale din componența unității teritoriale autonome
Găgăuzia

Unitățile administrativ-teritoriale din componența Unității Teritoriale Autonome Găgăuzia		
Total localități		32
Inclusiv:		
municipii		2
orașe		1
localități din componența orașelor		1
sate (comune)		23
localități din componența satelor comunelor)		28
Municipii	Sediul autorității publice locale a unității administrativ-teritoriale	Localitățile din componență
Comrat	Comrat	Comrat
Ceadâr-Lunga	Ceadâr-Lunga	Ceadâr-Lunga
Orașe	Sediul autorității publice locale a unității administrativ-teritoriale	Localitățile din componență
Vulcănești	Vulcănești	Vulcănești
		Vulcănești, loc.st.cf
Sate (comune)	Sediul autorității publice locale a unității administrativ-teritoriale	Localitățile din componență

Avdarma	Avdarma	Avdarma
Baurci	Baurci	Baurci
Beșalma	Beșalma	Beșalma
Beșghioz	Beșghioz	Beșghioz
Bugeac	Bugeac	Bugeac
Carbalia	Carbalia	Carbalia
Cazaclia	Cazaclia	Cazaclia
Chioselia Rusă	Chioselia Rusă	Chioselia Rusă
Chiriet-Lunga	Chiriet-Lunga	Chiriet-Lunga
Chirsova	Chirsova	Chirsova
Cioc-Maidan	Cioc-Maidan	Cioc-Maidan
Cișmichioi	Cișmichioi	Cișmichioi
Congaz	Congaz	Congaz
Congazcicul de Sus	Congazcicul de Sus	Congazcicul de Jos
		Congazcicul de Sus
		Dudulești
Copceac	Copceac	Copceac
Cotovscoe	Cotovscoe	Cotovscoe
Dezghingea	Dezghingea	Dezghingea
Etulia	Etulia	Etulia
		Etulia Nouă
		Etulia, loc.st.cf
Ferapontievca	Ferapontievca	Ferapontievca
Gaidar	Gaidar	Gaidar
Joltai	Joltai	Joltai
Svetlii	Svetlii	Alexeevca
		Svetlii
Tomai	Tomai	Tomai

Anexa nr. 5

Unitățile administrativ-teritoriale din regiunea transnistreană

Unitățile administrativ-teritoriale din regiunea transnistreană sunt prevăzute în anexa nr. 5. Cuvintele „regiunea transnistreană” se referă la unitățile administrativ-teritoriale din stânga Nistrului (cu excepția localităților Cocieri, Corjova, Coșnița, Doroțcaia, Molovata Nouă, Pîrîta, Pohrebea, Vasilevca), municipiul Bender și localitățile Gîsca, Chițcani, Zahorna, Merenești și Cremenciug.

Total localități	153
Inclusiv:	
municipii	2
orașe	9
localități din componența orașelor	2
sate (comune)	74
localități din componența satelor (comunelor)	140
<i>Municipii</i>	
Bender	
Tiraspol	
<i>Orașe</i>	<i>Localitățile din componența lor</i>
Camenca	Solnecinoe
Crasnoe	
Dnestrovsc	
Dubăsari	

Grigoriopol	Crasnoe
Maiac	
Rîbnița	
Slobozia	
Tiraspolul Nou	
<i>Sate (comune)</i>	<i>Localitățile din componența lor</i>
Andreevca	Andreevca
	Pîcalova
	Șmalena
Beloci	Beloci
Bîcioc	Bîcioc
	Novovladimirovca
Blijnii Hutor	Blijnii Hutor
Broșteni	Broșteni
Butor	Butor
	India
Butuceni	Butuceni
Caragaș	Caragaș
Caterinovca	Caterinovca
	Sadchi
Carmanova	Carmanova
	Cotovca
	Fedoseevca
	Mocearovca
Chițcani	Chițcani
	Merenești
	Zahorna
Cioburciu	Cioburciu
Cobasna	Cobasna
	Suhaia Rîbnița
	Cobasna, loc. st. cf

Colosova	Colosova
	Crasnaia Besarabia
	Pobeda
Comisarovca Nouă	Comisarovca Nouă
	Bosca
	Coșnița Nouă
	Pohrebea Nouă
Corotna	Corotna
Crasnencoe	Crasnencoe
	Dimitrova
	Ivanovca
Crasnîi	Crasnîi Octeabri
Octeabri	Alexandrovca
Crasnîi	Crasnîi Vinogradari
Vinogradari	Afanasievca
	Alexandrovca Nouă
	Calinovca
	Lunga Nouă
Crasnogorca	Crasnogorca
Cremenciug	Cremenciug
Cuzmin	Cuzmin
	Voitovca
Delacău	Delacău
	Crasnaia Gorca
Doibani I	Doibani I
	Doibani II
	Coicova
Dubău	Dubău
	Goianul Nou

Dzerjinscoe	Dzerjinscoe
Frunză	Frunză
	Andriașevca Nouă
	Andriașevca Veche
	Novocotovsc
	Prioziornoe
	Uiutnoe
	Novosavițcaia, loc. st. cf
Ghidirim	Ghidirim
Gîsca	Gîsca
Goian	Goian
	Iagorlîc
Haraba	Haraba
Harmațca	Harmațca
Hîrjău	Hîrjău
	Mihailovca Nouă
	Sărăței
Hîrtop	Hîrtop
	Bruslachi
	Marian
	Mocreachi
Hlinaia (Grigoriopol)	Hlinaia
Hlinaia (Slobozia)	Hlinaia
Hristoforovca	Hristoforovca
Hrușca	Hrușca
	Frunzăuca
Jura	Jura
Lenin	Lenin
	Pervomaisc

	Pobeda
	Stanislavca
Lunga	Lunga
Mălăiești	Mălăiești
	Cernița
Mihailovca	Mihailovca
Mocra	Mocra
	Basarabca
	Șevcenca
	Zaporojeț
Molochișul Mare	Molochișul Mare
Nezavertailovca	Nezavertailovca
Ocnița	Ocnița
Ofatinți	Ofatinți
	Novaia Jizni
Parcani	Parcani
Pervomaisc	Pervomaisc
Plopi	Plopi
Podoima	Podoima
	Podoimița
Popencu	Popencu
	Chirov
	Vladimirovca
	Zăzuleni
Rașcov	Rașcov
	Iantarnoe
Rotari	Rotari
	Bodeni
	Socolovca
Severinovca	Severinovca

Slobozia-Raşcov	Slobozia-Raşcov
Sovietscoe	Sovietscoe
	Vasilievca
Speia	Speia
Stroieşti	Stroieşti
Sucleia	Sucleia
Şipca	Şipca
	Vesioloe
Taşlîc	Taşlîc
Teiu	Teiu
	Tocmagiu
Tîrnauca	Tîrnauca
Țîbuleuca	Țîbuleuca
Ulmu	Ulmu
	Ulmul Mic
	Lîsaia Gora
Vadul Turcului	Vadul Turcului
	Molochişul Mic
Valea Adîncă	Valea Adîncă
	Constantinovca
Vărăncău	Vărăncău
	Buschi
	Gherşunovca
Vinogradnoe	Vinogradnoe
Vladimirovca	Vladimirovca
	Constantinovca
	Nicolscoe

Anexa nr. 6

Localitățile urbane și indicatorii cantitativi și calitativi utilizați pentru clasificarea acestora

Nr. crt.	Indicatori minimali	Municipiu	Oraș
1.1	Număr de locuitori	20000	5000
1.2	Populația ocupată în activități neagricole (% din totalul populației ocupate)	70	55
1.3	Dotarea locuințelor cu instalații de alimentare cu apă (% din totalul locuințelor)	80	70
1.4	Dotarea locuințelor cu baie și WC în locuință (% din totalul locuințelor)	75	55
1.5	Număr de paturi în spitale la 10000 de locuitori	28	—
1.6	Număr de medici care revin la 1000 de locuitori	2,0	1,8
1.7	Unități de învățământ	nivelul 0–8	nivelul 0–5
1.8	Dotări culturale și sportive	săli de spectacol, eventual teatre, biblioteci publice, instituții muzicale, spații pentru extracurriculare, stadion, săli de sport etc.	săli de spectacol, biblioteci publice, instituții muzicale, spații pentru activități sportive etc.
1.9	Mass-media	sistem cu rază de difuzare și acoperire regională, agenții de presă, posturi naționale și regionale de radio și televiziune	sistem cu rază de difuzare și acoperire regională, ziare regionale
1.10	Locuri de cazare (hoteluri, pensiuni etc.)	50	20
1.11	Străzi asfaltate (% din lungimea totală a străzilor)	60	50
1.12	Străzi iluminate (% din lungimea totală a străzilor)	60	50
1.13	Străzi cu rețele de distribuție a apei (% din lungimea totală a străzilor)	70	50

1.14	Străzi cu conducte de canalizare (% din lungimea totală a străzilor)	60	50
1.15	Epurarea apelor uzate	stație de epurare cu treaptă mecanică, chimică și biologică	stație de epurare cu treaptă mecanică
1.16	Străzi cu rețele de hidranți exteriori pentru stingerea incendiilor (% din lungimea totală a străzilor)	40	30
1.17	Sistem de colectare a deșeurilor	70	50
1.18	Servicii unificate regionalizate	există	există
1.19	Spații verzi (parcuri, grădini publice, scuaruri) – m ² /locuitor	15	10

** În prezent există municipii și orașe în care nu sînt încă atinși indicatorii cantitativi și calitativi minimali.*

NOTA DE FUNDAMENTARE
la proiectul Legii privind organizarea
administrativ-teritorială a Republicii Moldova

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ

Proiectul Legii privind organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova a fost elaborat de Cancelaria de Stat, în cadrul reformei administrației publice locale, ca parte a procesului de consolidare a capacității administrative și instituționale a autorităților publice locale. Proiectul reprezintă componenta normativă de bază prin care este stabilită noua structură administrativ-teritorială a țării.

Regimul competențelor, organizarea și finanțarea autorităților administrației publice locale, precum și cadrul normativ sectorial urmează să fie adaptate noii organizări administrativ-teritoriale prin acte normative complementare, care vor fi elaborate și promovate separat pe parcursul anilor 2026 și 2027, până la intrarea în vigoare a noii organizări administrativ-teritoriale.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ

2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ

Temeiul constituțional al proiectului rezultă din art. 72 alin. (3) lit. f) din Constituția Republicii Moldova, potrivit căruia organizarea administrației locale, a teritoriului, precum și regimul general privind autonomia locală se reglementează prin lege organică. Totodată, art. 73 din Constituție conferă Guvernului dreptul de inițiativă legislativă, iar art. 96 stabilește responsabilitatea acestuia pentru realizarea politicii interne a statului și conducerea generală a administrației publice. Prin urmare, elaborarea, fundamentarea și promovarea proiectului privind noua organizare administrativ-teritorială se înscriu în exercitarea atribuțiilor constituționale ale Guvernului, competența de adoptare a soluției legislative de reorganizare a teritoriului conform proiectului de lege revenind Parlamentului. Cadrul normativ aplicabil este completat de Legea nr. 764/2001 privind organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova, Legea nr. 741/1996 despre Regulamentul cu privire la modul de soluționare a chestiunilor organizării administrativ-teritoriale a Republicii Moldova, Legea nr. 436/2006 privind administrația publică locală și Legea nr. 435/2006 privind descentralizarea administrativă. Totodată, Legea nr. 225/2023 cu privire la amalgamarea voluntară a unităților administrativ-teritoriale, împreună cu cadrul normativ de implementare aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 925/2023, a instituit mecanismul consolidării teritoriale voluntare, ale cărui rezultate sunt valorificate în cadrul prezentei reforme.

Sub aspectul politicilor publice, proiectul este elaborat în vederea realizării obiectivelor Strategiei de reformă a administrației publice din Republica Moldova pentru anii 2023-2030, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 126/2023, și ale Programului de implementare pentru anii 2023-2026, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 352/2023. În particular, capitolul V „Administrația publică locală” al Strategiei stabilește direcții prioritare de reformă orientate spre consolidarea

capacității instituționale, administrative și financiare a autorităților administrației publice locale, eficientizarea organizării și funcționării acestora, dezvoltarea resurselor umane și îmbunătățirea calității și accesibilității serviciilor publice locale, inclusiv reducerea fragmentării administrativ-teritoriale.

Activitatea 1.1 prevede desfășurarea, în perioada 2023-2026, a procesului de amalgamare voluntară în vederea consolidării teritoriale, inclusiv prin trecerea la amalgamarea normativă. Totodată, activitatea 1.5 prevede constituirea unor structuri administrative regionale eficiente și clarificarea repartizării competențelor și responsabilităților între nivelurile administrației publice locale și administrația publică centrală.

În dezvoltarea acestor obiective, Programul de implementare a Strategiei pentru anii 2023-2026 stabilește, în cadrul obiectivului specific 5.1, acțiuni privind consolidarea administrativ-teritorială a unităților de nivelul întâi și reorganizarea nivelului al doilea al administrației publice locale. Acestea includ organizarea procesului de amalgamare voluntară, evaluarea rezultatelor și identificarea soluțiilor pentru continuarea consolidării teritoriale (acțiunea 5.1.1), precum și constituirea unor structuri administrative regionale și redefinirea repartizării atribuțiilor între nivelurile administrației publice (acțiunea 5.1.4).

Proiectul se înscrie, de asemenea, în realizarea angajamentelor asumate prin Foaia de parcurs privind „Reforma administrației publice”, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 274/2025, care constituie un criteriu de referință în procesul de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană. În cadrul componentei privind organizarea și responsabilitatea administrației publice, Foaia de parcurs prevede elaborarea și aprobarea cadrului normativ aferent reformei administrației publice locale, aplicabil ambelor niveluri. În acest context, adoptarea proiectului reprezintă o etapă esențială în realizarea angajamentului de reformare a organizării administrativ-teritoriale și de consolidare a capacității administrației publice locale.

Necesitatea continuării reformei administrației publice locale este reflectată și în evaluările Comisiei Europene privind progresele Republicii Moldova în procesul de aderare. Raportul Comisiei Europene din 2025 recomandă consolidarea capacităților autorităților administrației publice locale prin mecanisme de consolidare instituțională și teritorială.

Proiectul contribuie la realizarea acestei direcții de reformă, în cadrul modelului de organizare administrativ-teritorială stabilit la nivel național.

2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative

În prezent, organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova este reglementată de Legea nr. 764/2001 privind organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova. Procedura de soluționare a chestiunilor organizării administrativ-teritoriale este stabilită de Legea nr. 741/1996 despre Regulamentul cu privire la modul de soluționare a chestiunilor organizării administrativ-teritoriale a Republicii Moldova.

Potrivit art. 4 din Legea nr. 764/2001, teritoriul țării este organizat pe două niveluri. Nivelul întâi îl constituie satele (comunele) și orașele (municipiile). Nivelul al doilea

Îl constituie raioanele, municipiul Chișinău și municipiul Bălți. Unitatea teritorială autonomă Găgăuzia are un nivel special de administrare. Potrivit datelor Biroului Național de Statistică, la 1 ianuarie 2024 structura administrativ-teritorială a țării cuprinde 32 de raioane, 13 municipii, 53 de orașe, dintre care 6 din componența municipiilor, 916 sate (comune) și în total 1 682 de localități, inclusiv 41 de localități din componența orașelor (municipiilor) și 659 de localități din componența satelor (comunelor).

Pe teritoriul aflat sub controlul efectiv al autorităților constituționale funcționează 892 de primării, inclusiv primăriile municipiilor Chișinău și Bălți.

Unitățile administrativ-teritoriale din stânga Nistrului, cărora, potrivit art. 110 alin. (2) din Constituție, le pot fi atribuite forme și condiții speciale de autonomie, sunt prevăzute distinct în anexa nr. 5 la Legea nr. 764/2001. Statutul lor juridic special este stabilit prin Legea nr. 173/2005 privind prevederile de bază ale statutului juridic special al localităților din stânga Nistrului (Transnistria). Aceste unități cuprind 2 municipii (Tiraspol și Bender), 9 orașe și 74 de sate (comune), în total 153 de localități. Întrucât autoritățile constituționale nu exercită un control efectiv asupra acestui teritoriu, proiectul nu modifică organizarea lor administrativ-teritorială. Configurația existentă se menține în anexa nr. 5 la proiect, iar reorganizarea se aplică exclusiv teritoriului aflat sub controlul autorităților constituționale.

Între timp, populația țării s-a redus, multe sate au pierdut o parte importantă a locuitorilor, iar cerințele față de administrația publică locală au crescut. Primăriile, având o populație tot mai mică, trebuie să gestioneze bugete, patrimoniu, achiziții, proiecte de investiții și servicii publice tot mai complexe, însă numeroase autorități locale nu au nici resursele financiare, nici specialiștii necesari. În rezultat, autoritățile publice nu au capacitatea să asigure accesul cetățenilor la servicii de bază. La nivelul al doilea, o parte din atribuțiile raioanelor au fost preluate de autorități centrale, fără ca organizarea teritorială și rolul administrației raionale să fie adaptate în mod corespunzător, la noile realități. Aceste schimbări au accentuat diferența dintre responsabilitățile pe care legea le atribuie autorităților locale și posibilitățile lor reale de a le exercita. Problema nu se reduce la numărul primăriilor sau al raioanelor, ci privește capacitatea administrației de a răspunde nevoilor comunităților și de a susține dezvoltarea locală și regională.

Deși cadrul normativ actual oferă autorităților administrației publice locale posibilitatea cooperării intercomunitare, acest mecanism nu a condus, până în prezent, la o consolidare administrativ-teritorială suficientă pentru diminuarea semnificativă a fragmentării existente. În aceste condiții, intervenția legislativă urmărește crearea unei structuri teritoriale care să ofere premise pentru exercitarea eficientă a competențelor autorităților locale, utilizarea rațională a resurselor publice și asigurarea accesului echitabil al populației la servicii publice.

Fragmentarea administrativ-teritorială și scăderea populației

Republica Moldova are un număr foarte mare de primării în raport cu populația sa. Conform datelor oferite de Biroul Național de Statistică, în anul 2024, dintre cele 892

de primării analizate, 776 administrau unități administrativ-teritoriale cu mai puțin de 3 000 de locuitori. Ele reprezentau aproximativ 87% din total, deși pe teritoriul lor locuiau doar 40,3% dintre locuitorii țării. La celălalt capăt, numai 53 de primării aveau peste 5 000 de locuitori, iar dintre acestea doar 26 depășeau 10 000 de locuitori pe teritoriul cărora trăiesc 42,1% din populația țării. Din situația prezentată rezultă o structură administrativă dominată de unități mici, fiecare cu autorități proprii, aparat administrativ și buget distinct iar, această fragmentare face dificilă asigurarea unei capacități administrative comparabile în toate comunitățile.

Figura 1. Distribuția primăriilor în funcție de numărul locuitorilor (2024)

Date: Biroul Național de Statistică; 892 de primării analizate.

Cele mai multe primării mici se află în mediul rural. Multe administrează teritorii întinse, cu sate dispersate, drumuri și rețele de utilități care necesită investiții considerabile, dar au puțini contribuabili și o activitate economică redusă. În același timp, populația și locurile de muncă se concentrează tot mai mult în municipii și în alte centre urbane. Cu toate acestea, o primărie rurală mică trebuie să îndeplinească, în esență, aceleași obligații administrative de bază similare primăriilor mari, precum, să asigure funcționarea eficientă a administrației publice locale, gestionarea responsabilă a resurselor și patrimoniului public, mobilizarea veniturilor și atragerea investițiilor, planificarea și dezvoltarea infrastructurii și a serviciilor publice, implementarea proiectelor de dezvoltare locală, precum și asigurarea accesului cetățenilor la servicii publice de calitate.

În practică, însă, primăriile mici deservește comunități cu o bază demografică redusă, dispun de o capacitate administrativă și instituțională limitată și de resurse financiare considerabil mai restrânse, din care, de regulă, aproximativ 30% sunt alocate cheltuielilor administrative, ceea ce reduce resursele disponibile pentru investiții și dezvoltare locală.

Scăderea populației face această situație și mai dificilă. Recensământul populației și locuințelor din 2024 a înregistrat aproximativ 2,41 milioane de persoane cu reședință obișnuită, cu circa 14% mai puțin decât la recensământul din 2014. Pierderea de populație nu a fost însă uniformă. Datele analizate pe categorii de primării arată că unitățile cu mai puțin de 3 000 de locuitori au înregistrat o diminuare de două ori mai mare decât media națională, de aproximativ 32,7%, față de circa 13,9% la nivelul agregat al țării. Administrația acestor localități a rămas organizată după dimensiunea comunității din trecut, deși, între timp, numărul locuitorilor și baza de venituri au scăzut substanțial.

Efectele depopulării se văd în viața de zi cu zi a comunităților. Sunt mai puțini contribuabili, mai puțini oameni activi și mai puțini candidați pentru funcțiile din primărie. Crește ponderea persoanelor vârstnice, care au adesea nevoie de mai multe servicii sociale și administrative. În același timp, costurile de întreținere a unei clădiri publice, a unui drum sau a unei rețele de apă nu scad în același ritm cu populația. O comunitate poate ajunge astfel să suporte cheltuieli mari pentru structuri și servicii pe care un număr tot mai mic de locuitori trebuie să le finanțeze.

Este important să distingem localitate de unitatea administrativ-teritorială. În cadrul procesului de reorganizare administrativ-teritorială, satul își păstrează denumirea, identitatea, tradițiile și viața comunitară indiferent dacă are o primărie proprie sau face parte dintr-o comună alcătuită din mai multe localități. Problema actuală privește fragmentarea administrației și resursele necesare funcționării ei, nu existența satelor ca așezări și comunități.

Resursele financiare ale primăriilor și cheltuielile de administrare

Dimensiunea redusă a multor primării se reflectă direct în situația finanțelor locale. În ansamblu, bugetele autorităților locale gestionează resurse importante, dar o mare parte din aceste mijloace au destinație specială stabilită prin lege și nu poate fi folosită pentru prioritățile comunității. Potrivit datelor privind execuția bugetară din 2025, veniturile proprii au reprezentat, în medie, aproximativ 10,3% din veniturile bugetelor locale de nivelul întâi, în timp ce transferurile de la bugetul de stat au constituit circa 63,6%. O parte semnificativă a acestora din urmă finanțează cheltuieli cu destinație specială, în special din domeniul educației. În consecință, mijloacele pe care consiliile locale le pot orienta efectiv spre investiții și alte nevoi proprii sunt mult mai limitate decât ar putea sugera valoarea totală a bugetelor.

Pentru numeroase primării, posibilitatea de a majora veniturile proprii este redusă. Numărul contribuabililor scade, activitatea economică este limitată, iar veniturile din impozitele pe proprietate și din taxele locale depind de o bază impozabilă restrânsă. O colectare mai bună poate îmbunătăți situația, dar nu poate compensa integral numărul redus al contribuabililor și al activităților economice. De aceea, multe primării rămân dependente de transferurile din bugetul de stat chiar și atunci când depun eforturi pentru administrarea eficientă a veniturilor.

Datele arată cât de îngust este spațiul financiar al unei mari părți a administrației locale. Din cele 892 de primării analizate pentru anul 2025, doar 41 își puteau acoperi integral cheltuielile administrative din venituri proprii. În primăriile cu mai puțin de 3 000 de locuitori, cheltuielile de administrare erau, în medie, de 4,6 ori mai mari decât veniturile proprii. Aceasta nu înseamnă că fiecare dintre aceste primării își gestionează ineficient resursele. Problema este una structurală: primării cu o bază demografică mică au dificultăți să aibă suficiente venituri proprii pentru a-și acoperi cheltuielile administrative de bază, cu atât mai puțin să aloce resurse pentru cheltuieli de investiție în infrastructură, și cheltuieli de gospodărie.

Orice primărie trebuie să aibă un primar, să asigure funcționarea consiliului local, evidența contabilă, executarea bugetului, administrarea patrimoniului, achizițiile și celelalte activități prevăzute de lege. O primărie mică nu poate renunța la aceste funcții numai pentru că deservește mai puțini locuitori. Prin urmare, cheltuielile

administrative ocupă o parte mai mare din bugetul său. În anul 2025, ele reprezentau aproximativ 28% din bugetele primăriilor sub 3 000 de locuitori, comparativ cu 16% în cele cu 3 000-5 000 de locuitori, 13% în categoria de 5 000-10 000 și 11% în primăriile cu peste 10 000 de locuitori. În același timp, ponderea cheltuielilor destinate infrastructurii, economiei, serviciilor comunale și protecției mediului a crescut odată cu dimensiunea populației, de la 26% în primăriile cu mai puțin de 3.000 de locuitori la 45% în cele cu peste 10.000 de locuitori. Această diferență ilustrează presiunea pe care costurile curente o exercită asupra bugetelor comunităților mici.

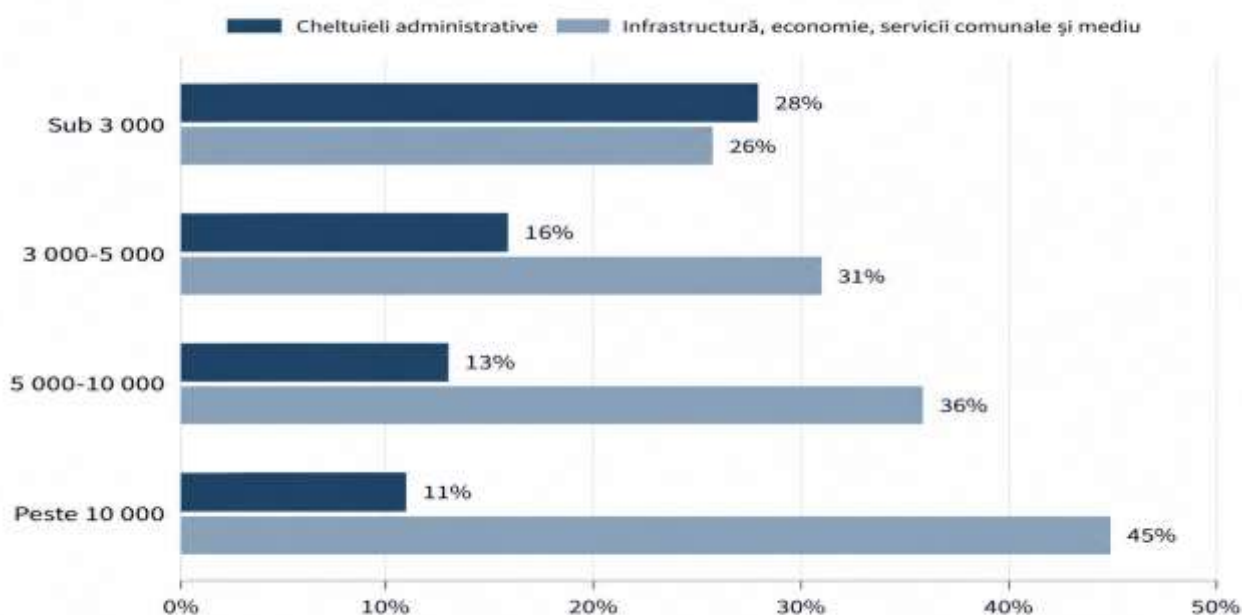

Figura 2. Structura cheltuielilor bugetelor locale de nivelul întâi, pe categorii demografice (2025)

Date: Ministerul Finanțelor și Biroul Național de Statistică; categorii funcționale agregate.

Aceste date ilustrează faptul că primăriile mai mari reușesc, în general, să aloce o parte mai mare din resurse pentru infrastructură și servicii, în timp ce în primăriile mici costurile de întreținere a administrației ocupă un loc considerabil.

Aceeași situație rezultă din cheltuielile administrative pe locuitor. În anul 2025, cheltuielile administrative per locuitor au constituit, în medie, aproximativ 2.000 de lei în primăriile cu mai puțin de 3.000 de locuitori, comparativ cu circa 810 lei în cele cu peste 10.000 de locuitori. Astfel, costurile administrative per locuitor au fost de aproximativ 2,5 ori mai mari în primăriile mici. Explicația ține, în mare măsură, de repartizarea costurilor fixe asupra unui număr diferit de beneficiari. În același timp, reducerea cheltuielilor nu trebuie confundată cu reducerea mecanică a numărului de angajați. O administrație care cheltuiește mai puțin, dar nu dispune de contabil, jurist, manager de proiecte, specialist în achiziții sau personal tehnic, nu este neapărat mai eficientă. Importantă este folosirea resurselor astfel încât autoritatea locală să își poată îndeplini atribuțiile și să presteze servicii corespunzătoare.

Resursele financiare limitate îngreunează și pregătirea investițiilor. Un proiect pentru construcția unui drum, apeduct, sistem de canalizare sau un proiect de eficiență energetică presupune studii, documentație tehnică, achiziții, contribuție proprie și, ulterior, bani pentru întreținere. Chiar și atunci când există un program național ori un grant extern, primăria trebuie să pregătească cererea de finanțare, să gestioneze contractul și să asigure utilizarea corectă a mijloacelor. În numeroase comunități mici nu există suficiente resurse pentru toate aceste etape. Din acest motiv, necesități publice bine cunoscute - repararea unui drum, extinderea unei rețele de apă sau modernizarea unei instituții - pot rămâne ani la rând fără o soluție investițională. În aceste condiții, autonomia locală riscă să rămână mai mult o posibilitate juridică abstractă decât una efectivă. Existența unui consiliu local, a unei clădiri administrative și a unui buget propriu este esențială, dar nu este suficientă atunci când aproape toate resursele sunt folosite pentru cheltuielile de întreținere a aparatului administrativ, iar veniturile pe care autoritatea le poate utiliza potrivit propriilor priorități sunt foarte mici. Pentru comunități, consecința este o capacitate redusă de a decide și de a realiza investiții care să răspundă nevoilor locuitorilor.

Accesul inegal la servicii publice și infrastructură de bază

Diferențele dintre primării se văd cel mai clar în accesul la servicii publice. În multe sate, alimentarea cu apă și canalizarea, colectarea deșeurilor, întreținerea drumurilor și transportul rămân probleme importante, acest lucru fiind confirmat și în procesul de consultare publică a amalgamării între localități. Soluționarea lor presupune investiții costisitoare și, de cele mai multe ori, o capacitate tehnică pe care o primărie mică nu o poate asigura. În cazul rețelelor de utilități, costurile de proiectare, construire și exploatare sunt mari, iar numărul redus de consumatori face ca costul financiar să fie mult mai mare (principiul economiei la scară). Aceste probleme se adaugă nevoii de a întreține infrastructura deja existentă și de a asigura continuitatea serviciilor.

Datele recensământului din 2024 confirmă diferențe foarte mari între comunități. În primăriile cu mai puțin de 3 000 de locuitori, aproximativ 40,7% dintre locuințe erau dotate cu apeduct, față de 93,7% în primăriile cu peste 10 000 de locuitori. Pentru canalizare, diferența era de la 39,7% la 91,1%. Accesul la apă potabilă și canalizare este esențial pentru sănătatea populației, condițiile de trai, protecția mediului și dezvoltarea activităților economice. Decalajele existente arată cât de diferite sunt posibilitățile comunităților de a asigura servicii pe care locuitorii au dreptul să le aștepte indiferent de satul sau orașul în care trăiesc.

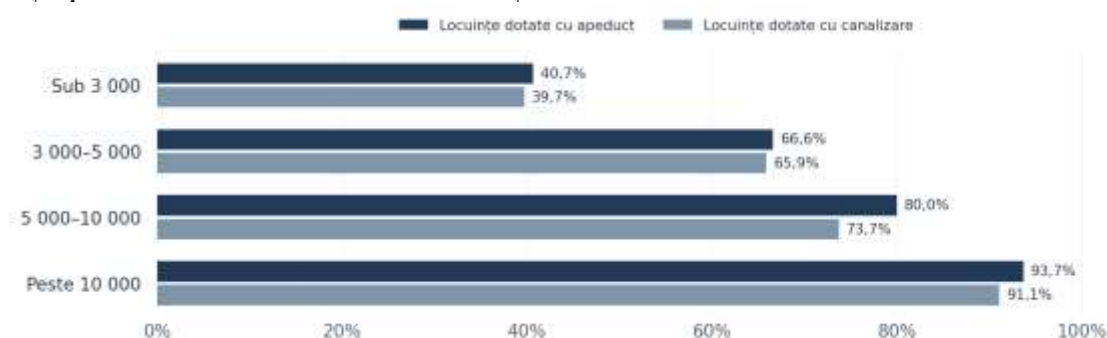

Figura 3. Ponderea locuințelor dotate cu apeduct și canalizare, pe categorii demografice (2024)

Date: Recensământul populației și locuințelor 2024; agregare după dimensiunea primăriilor.

Situația este cu atât mai relevantă cu cât, potrivit datelor agregate pentru anul 2024, aproximativ 80% dintre locuințele fără apeduct și 77% dintre cele fără canalizare se află în primării cu mai puțin de 3 000 de locuitori. Așadar, cea mai mare parte a necesităților nesatisfăcute este concentrată tocmai în comunitățile cu resurse financiare și administrative reduse.

Pentru cetățeni contează, de asemenea, cât de ușor pot obține o adeverință, depune o cerere, primi informații sau beneficia de un serviciu public. Accesibilitatea nu înseamnă doar apropierea geografică de primar, ci și existența unor puncte de deservire, a unor servicii electronice funcționale și a personalului care poate oferi asistență. În prezent, posibilitățile primăriilor diferă mult. În unele localități există soluții digitale, ghișee de servicii sau centre unificate de prestare a serviciilor (CUPS), în timp ce în altele - cetățeanul trebuie să se deplaseze la sediul autorității pentru aproape fiecare solicitare. Aceste dificultăți îi afectează în special pe locuitorii satelor cu probleme de transport public, pe persoanele în vârstă și pe cele cu mobilitate redusă.

Deficitul de specialiști și dificultățile pentru atragerea și implementarea investițiilor

O primărie modernă are nevoie de personal care să cunoască legislația, procesele de achiziții publice, urbanismul, cadastrul, administrarea patrimoniului și managementul proiectelor. În numeroase primării mici, aceste atribuții sunt împărțite între foarte puțini angajați. Aceeași persoană poate avea responsabilități de contabilitate, raportare, evidență sau pregătire a unor documente de achiziție, fără să dispună de timpul și pregătirea necesare pentru fiecare domeniu. Problema nu este lipsa de implicare a funcționarilor, ci faptul că un aparat administrativ de dimensiuni foarte reduse nu poate asigura în mod constant toate specializările cerute de activitatea unei autorități locale.

Informațiile colectate de Cancelaria de Stat în anul 2026, prin intermediul unui sondaj online, arată că aproximativ 80,5% dintre primăriile cu mai puțin de 3 000 de locuitori nu aveau personal dedicat managementului proiectelor. În aceeași categorie, numai circa 19,5% dispuneau de personal calificat, cu experiență în acest domeniu, față de aproximativ 65,9% în primăriile cu peste 10 000 de locuitori. Diferența are consecințe directe: o autoritate publică locală care nu poate pregăti documentația necesară și nu are cine să implementeze proiectele de investiții, întâmpină dificultăți chiar și atunci când există finanțare.

Dificultăți asemănătoare apar în achizițiile publice. Pregătirea corectă a documentației, estimarea costurilor, organizarea procedurilor și monitorizarea executării contractelor cer experiență, expertiză și timp. Evaluări specializate realizate în 2026 au evidențiat deficiențe privind personalul, procedurile interne și utilizarea sistemelor digitale. Într-una dintre aceste evaluări, numai aproximativ 12,5% dintre

autoritățile analizate îndeplinesc integral cerințele privind resursele umane pentru achiziții. Se ilustrează o problemă întâlnită frecvent: achizițiile sunt încredințate unor angajați care au deja multe alte atribuții, dar nu au instruirea necesară..

Consecințele nu se limitează la organizarea unei licitații. Un proiect poate întârzia, deoarece studiul de fezabilitate este incomplet, caietul de sarcini nu este conform cerințelor cadrului normativ în vigoare, costurile au fost estimate greșit sau contractul nu este monitorizat corespunzător. În aceste condiții, există riscul de contestații, lucrări întârziate, cheltuieli suplimentare ori pierderea unor finanțări. Pot apărea și investiții care nu sunt folosite la capacitatea prevăzută, pentru că nu au fost estimate corespunzător costurile de exploatare și întreținere. Pentru primăriile mici, asemenea dificultăți au un impact disproporționat: un singur proiect important poate reprezenta o parte considerabilă a bugetului și a activității aparatului administrativ.

La deficitul de specialiști se adaugă structura de vârstă a personalului din administrația publică locală. Datele privind ocuparea funcțiilor publice pentru anul 2025 indică o vârstă medie de aproximativ 50,3 ani a funcționarilor din primării și o pondere importantă a angajaților care au atins vârsta de pensionare. În multe localități mici este dificil de atras un jurist, un inginer, un specialist în achiziții, un manager de proiect sau un specialist cu experiență necesară atragerii de investiții. Numărul redus de posturi și perspectivele limitate de dezvoltare profesională reduc atractivitatea acestor funcții. Plecarea angajaților cu experiență poate afecta atât activitatea curentă a primăriei, cât și asigurarea continuității și păstrarea memoriei instituționale.

Această lipsă de personal calificat devine o dificultate și mai serioasă în contextul investițiilor finanțate din programe naționale și europene. Accesarea unui grant presupune mai mult decât identificarea unei idei de proiect. Sunt necesare documente tehnice, bugete credibile, contribuții proprii, achiziții corecte, raportare și capacitatea de a menține rezultatele proiectului. O primărie care nu are specialiști pentru executarea acestor sarcini, riscă să nu poată accesa fondurile disponibile sau să întâmpine probleme la implementare. Prin urmare, sporirea capacității instituționale a autorităților locale este una dintre condițiile necesare pentru ca oportunitățile de finanțare să se transforme în investiții concrete în localități.

Digitalizarea administrației locale și participarea cetățenilor

La nivel național, nici sistemele informaționale automatizate disponibile nu sunt utilizate uniform. Datele administrative pentru 2026 indică o rată de conectare de aproximativ 39,7% a autorităților locale la platforma e-APL, iar utilizarea celorlalte sisteme informaționale diferă de la o autoritate la alta. Nu este suficient ca o aplicație să existe: primăria are nevoie de calculatoare performante, conexiune sigură la internet, proceduri clare și personal cu competențe digitale. În multe cazuri, registrele electronice sunt folosite, în paralel, cu evidențele pe hârtie, ceea ce mărește volumul de lucru. Pentru primăriile mici, achiziționarea, întreținerea sistemelor IT și instruirea personalului reprezintă sarcini greu de susținut separat.

Evidențele incomplete sau neactualizate afectează și administrarea patrimoniului local. O primărie trebuie să cunoască bunurile pe care le deține, terenurile și clădirile administrate, contractele încheiate, situația cadastrală și obligațiile aferente. De calitatea acestor informații depind colectarea veniturilor, planificarea investițiilor și

protejarea proprietății publice. În prezent, practicile și capacitatea de ținere a evidențelor diferă semnificativ între autorități. Aceste diferențe îngreunează nu doar activitatea curentă, ci și pregătirea unor proiecte comune sau a unor schimbări instituționale care necesită informații patrimoniale complete, actualizate și compatibile.

Transparența și participarea cetățenilor depind, la rândul lor, de capacitatea administrativă. Pentru ca locuitorii să poată participa la decizii, primăria trebuie să publice din timp proiectele, bugetul, informațiile despre investiții și rezultatele consultărilor, să explice opțiunile și să răspundă propunerilor. În localitățile cu aparate administrative foarte mici, aceste activități concurează cu numeroase alte obligații zilnice. Informațiile disponibile arată că participarea efectivă la consultări este redusă în multe comunități. Cauzele sunt diverse, dar lipsa unor instrumente simple de comunicare și a specialiștilor care să le utilizeze contribuie la menținerea distanței dintre autoritate și cetățeni. Doar 11.2% din cetățeni participă efectiv la decizii locale. 32% dintre cetățeni se declară informați despre activitatea APL, dar a fi informați nu înseamnă a fi implicați. Decalajul dintre accesul la informație și participarea efectivă la procesul decizional nu reflectă apatia civică, ci lipsa unor mecanisme eficiente prin care implicarea cetățenilor să poată influența în mod real deciziile autorităților publice.

Din perspectiva suficienței cadrului de reglementare, este menționat că, legislația în vigoare recunoaște, în principiu, că o unitate administrativ-teritorială trebuie să fie viabilă, dar nu oferă instrumente prin care această cerință să fie realizată. Potrivit art. 17 alin. (2) din Legea nr. 764/2001, o unitate administrativ-teritorială se formează dacă are o populație „de regulă” de cel puțin 1 500 de locuitori și dispune de mijloace financiare suficiente pentru întreținerea aparatului primăriei. Pragul are caracter orientativ și se aplică doar la formarea unităților noi, fără consecințe juridice pentru unitățile existente care nu îl mai întrunesc. La rândul său, art. 11 din Legea nr. 435/2006 privind descentralizarea administrativă definește capacitatea administrativă (cheltuielile administrative nu pot depăși 50% din veniturile proprii, defalcările și transferurile cu destinație generală) și condiționează constituirea unei unități de această capacitate. Pentru unitățile care nu corespund criteriilor, legea prevede însă doar examinarea situației în ședința Guvernului și, eventual, propunerea unei asocieri cu unitățile învecinate (art. 11 alin. (5) și (6)). Aceste mecanisme nu au condus la nicio consolidare teritorială.

Legea nr. 741/1996, adoptată cu peste trei decenii în urmă, reglementează proceduri concepute pentru alt context instituțional, nu conține reguli privind succesiunea, tranziția, bugetele sau personalul și nu permite o reorganizare simultană a ambelor niveluri. Legea nr. 225/2023 a introdus un mecanism voluntar, dar fiecare amalgamare aprobată potrivit acesteia produce efecte la data intrării în vigoare a legii de modificare și impune alegeri locale noi, soluție adecvată pentru cazuri izolate, însă nu pentru o reorganizare de ansamblu a teritoriului.

Astfel, primul instrument de consolidare a fost amalgamarea voluntară. Legea nr. 225/2023 cu privire la amalgamarea voluntară a unităților administrativ-teritoriale, în vigoare din noiembrie 2023 și metodologia aprobată prin Hotărârea Guvernului nr.

925/2023 au stabilit procedura și trei tipuri de stimulente financiare, pentru pregătirea procesului, pentru dezvoltarea infrastructurii și pentru susținerea bugetelor unităților amalgamate. Primele amalgamări voluntare au fost aprobate prin Legea nr. 145/2025, în raioanele Fălești și Leova. Pe baza constatărilor din consultările cu primarii, aleșii locali și cetățenii, care au indicat complexitatea procedurii și nivelul insuficient al stimulentei drept principalele obstacole, prin Legea nr. 59/2026 procedura a fost simplificată, iar Guvernul a majorat stimulentele pentru infrastructură de la 1 000 la 3 000 de lei per locuitor.

Etapa locală a procesului voluntar s-a încheiat la 31 august 2026. Până la această dată peste 85% din UAT-uri au adoptat decizii de inițiere a procesului de amalgamare voluntară, și 64% din numărul total de UAT-uri au finalizat procedura de amalgamare voluntară. În rezultat au fost constituite 161 de clustere, care cuprind 556 de unități administrativ-teritoriale. **În anexă este disponibilă lista celor 161 de clustere care au finalizat amalgamarea voluntară, și care vor beneficia de stimulente financiare.**

Rezultatele confirmă că amalgamarea este acceptată de o mare parte a comunităților atunci când este susținută metodologic și este oferită asistență tehnică. Totodată, caracterul voluntar al procesului a determinat și limitele sale. Unele unități administrativ-teritoriale cu mai puțin de 3 000 de locuitori, nu au inițiat procese de amalgamare voluntară, nu au finalizat procesele inițiate ori au rămas în afara clusterelor ca urmare a refuzului unităților învecinate. Aceste unități se confruntă cu aceleași dificultăți de capacitate ca primăriile care au decis să se amalgameze. Menținerea lor ar perpetua fragmentarea tocmai în comunitățile cu cele mai reduse resurse și ar crea inechități între locuitorii unităților consolidate și cei ai unităților rămase necompetitive.

Strategia de reformă a administrației publice pentru anii 2023–2030 prevede expres trecerea la amalgamarea normativă după etapa voluntară. Amalgamarea normativă nu înlocuiește procesul voluntar, ci îl completează, ca garanție că nici o comunitate nu rămâne într-o structură administrativă care nu dispune de resursele necesare pentru exercitarea competențelor.

Nivelul al doilea: structura actuală și schimbarea rolului raioanelor

În prezent, la nivelul al doilea, administrația publică locală este organizată în 32 de raioane, alături de municipiile care au statut de unități administrativ-teritoriale de nivelul al doilea și de unitatea teritorială autonomă Găgăuzia, cu regim juridic special. Problema principală nu este doar numărul raioanelor sau dimensiunea teritoriilor administrate, ci măsura în care atribuțiile și resursele acestora corespund nevoilor actuale ale comunităților.

În ultimii ani, mai multe servicii care reveneau consiliilor raionale au trecut în responsabilitatea autorităților centrale sau se află în curs de reorganizare sectorială. Cu toate acestea, organizarea internă a consiliilor raionale nu a fost schimbată semnificativ.

Actuala organizare a fost construită într-o perioadă istorică, în care raionul avea un rol mult mai amplu în administrarea instituțiilor și serviciilor publice. Consiliile raionale

au atribuții privind bugetul și patrimoniul raional, infrastructura de interes raional, unele instituții publice și cooperarea dintre localități. De asemenea, aprobă programe și proiecte care privesc dezvoltarea teritoriului. În practică, însă, o parte importantă a timpului și resurselor autorităților raionale a fost și continuă să fie alocată gestionării unor instituții și activități sectoriale. Totuși, planificarea dezvoltării economice, pregătirea investițiilor comune și sprijinirea proiectelor complexe ale primăriilor nu au devenit, în aceeași măsură, funcții centrale și stabile ale administrației raionale.

Schimbarea cea mai clară a rolului raioanelor se vede în domeniul serviciilor sociale. Începând cu anul 2024, în cadrul reformei sistemului de asistență socială - RESTART, atribuțiile exercitate anterior la nivel raional au fost preluate, în condițiile legii și cu excepțiile aplicabile, de structuri teritoriale aflate în subordinea autorității centrale competente. Această schimbare a mutat responsabilitatea pentru organizarea și finanțarea unui domeniu important în afara administrației raionale. Serviciile continuă să fie necesare în localități, dar autoritatea care le administrează nu mai este consiliul raional. Este un exemplu concret în care organizarea unui serviciu public s-a schimbat, fără o modificare corespunzătoare a întregii structuri administrativ-teritoriale.

O evoluție asemănătoare a avut loc în sănătate. Spitalele raionale au trecut în subordinea Ministerului Sănătății, care exercită acum calitatea de fondator și atribuțiile aferente. Organizarea asistenței medicale, finanțarea și standardele profesionale sunt determinate în cadrul sistemului sectorial de sănătate.

Aria de deservire a unui spital sau a unui alt serviciu medical poate, de asemenea, să depășească hotarele unui singur raion, în funcție de infrastructură și de nevoile pacienților.

O schimbare instituțională de amploare este prevăzută și în domeniul educației. Reforma „RESTART în educație”, inițiată în 2026, prevede transferarea atribuțiilor actualelor direcții raionale de învățământ către agenții teritoriale subordonate Ministerului Educației și Cercetării, cu implementarea etapizată începând cu anul 2027. Aceste structuri urmează să preia administrarea instituțiilor de învățământ general vizate, inclusiv responsabilitățile legate de finanțare, infrastructură și gestionarea rețelei școlare. În consecință, atribuțiile administrative exercitate în prezent de consiliile raionale în domeniul educației urmează să fie transferate către structuri subordonate autorității centrale.

Școlile și necesitățile elevilor nu dispar din teritoriu, dar rolul administrației raionale în acest domeniu se schimbă fundamental.

În același timp, consiliile raionale continuă să fie responsabile pentru numeroase instituții și activități de interes local: biblioteci și muzee raionale, case de cultură, școli de arte sau sportive, centre de tineret, tabere de odihnă și alte servicii, în funcție de situația fiecărui raion. Aceste instituții sunt, de regulă, amplasate într-un oraș sau într-o altă localitate și sunt folosite de locuitorii comunității respective, uneori și de cei din localitățile învecinate. În multe cazuri, legătura lor cu administrația raională ține mai ales de calitatea de fondator, administrarea patrimoniului și finanțare, nu de necesitatea ca activitatea să fie coordonată de la un nivel teritorial extins. Această situație produce uneori un decalaj între locul unde este prestat serviciul și locul unde se iau deciziile privind funcționarea lui. O bibliotecă, o școală de arte sau un muzeu deservește în primul rând oameni dintr-o comunitate concretă, însă bugetul,

investițiile, reparațiile ori anumite decizii administrative pot depinde de consiliul raional. Primăria localității în care funcționează instituția cunoaște direct necesitățile beneficiarilor, dar nu dispune întotdeauna de competența sau resursele necesare pentru a interveni. Această repartizare a responsabilităților impune o delimitare clară a rolurilor autorităților și o coordonare eficientă în administrarea instituțiilor de interes pentru mai multe comunități.

Reforme din domeniul social, al sănătății și al educației modifică substanțial atribuțiile administrației raionale. În prezent, în cadrul aceleiași administrații se regăsesc activități de gestionare a patrimoniului, instituții culturale și sportive, anumite responsabilități pentru infrastructură, sprijin administrativ și proiecte de dezvoltare. Fiecare domeniu are reguli, surse de finanțare și beneficiari diferiți. În aceste condiții, este tot mai dificil de identificat un rol unitar al nivelului raional și de justificat păstrarea neadaptată a structurii administrative create cu mult timp în urmă pentru un set de competențe mult mai larg.

Structura bugetelor raionale confirmă această schimbare de rol. În anul 2025, bugetele celor 32 de raioane au însumat aproximativ 9,156 miliarde de lei. Din această sumă, circa 7,049 miliarde de lei, respectiv 78,7%, au reprezentat transferuri cu destinație specială pentru învățământ, inclusiv pentru școlile sportive finanțate prin acest mecanism. Aproape patru cincimi din mijloacele reflectate în bugetele raionale au avut, așadar, o destinație stabilită potrivit legislației sectoriale, și nu au constituit resurse pe care consiliile raionale să le poată orienta liber către propriile priorități de dezvoltare.

Resursele financiare alocate educației sunt destinate asigurării funcționării școlilor și a instituțiilor vizate, neconstituind o rezervă bugetară a raioanelor. Totodată, transferarea competențelor către autoritățile administrației publice centrale nu generează, prin ea însăși, economii bugetare, întrucât necesarul de finanțare pentru prestarea serviciilor educaționale se menține. Atunci când responsabilitățile pentru un serviciu trec în subordine la altă autoritate, finanțarea necesară acelui serviciu trebuie să urmeze funcția respectivă. Celelalte 23% din resursele bugetelor consiliilor raionale sunt destinate finanțării altor instituții, activități și obligații curente, inclusiv cheltuielilor administrative, și nu pot fi considerate integral disponibile pentru investiții. Prin urmare, valoarea resurselor disponibile în bugetele raionale este un indicator al capacității efective limitate a administrațiilor raionale de a susține proiecte de dezvoltare din resurse proprii.

Fiecare dintre cele 32 de raioane are un consiliu ales, un președinte al raionului, aparat administrativ, structuri de specialitate și proceduri proprii de planificare, contabilitate, achiziții și raportare. Funcționarea tuturor acestor structuri presupune cheltuieli și personal pentru activități care se repetă, în linii mari, de la un raion la altul. O parte dintre aceste cheltuieli sunt necesare pentru exercitarea atribuțiilor rămase și pentru administrarea instituțiilor existente. Totuși, pe măsură ce domeniile de competență se restrâng, apare un dezechilibru între dimensiunea aparatului administrativ și rolul efectiv al fiecărei autorități. Menținerea aceluiași structuri numai pentru că ele există în organizarea actuală nu oferă o justificare suficientă pentru utilizarea resurselor publice.

Fragmentarea afectează și capacitatea de a atrage și menține personalul calificat. Pentru planificare strategică, pregătirea investițiilor, atragerea finanțării, desfășurarea achizițiilor publice complexe ori administrarea proiectelor sunt necesari specialiști cu experiență. În actuala organizare, angajații sunt repartizați între multe aparate administrative, fiecare având un volum diferit de proiecte și posibilități diferite de a atrage și păstra personal calificat. În unele raioane, același funcționar trebuie să acopere activități foarte diferite; în altele, pregătirea proiectelor depinde de consultanță externă sau de capacitatea primăriilor participante. Dificultatea nu ține de profesionalismul personalului existent, ci de asigurarea unor echipe stabile, cu specializările necesare pentru pregătirea și implementarea proiectelor complexe, care se desfășoară pe parcursul mai multor ani.

Un proiect de investiții de amploare nu începe odată cu obținerea finanțării. Înainte de aceasta sunt necesare identificarea beneficiarilor, analiza alternativelor, alegerea locației, elaborarea documentației de urbanism, studiile de fezabilitate, estimarea costurilor, acordurile dintre autorități și clarificarea drepturilor asupra terenurilor și infrastructurii. Ulterior urmează achizițiile, administrarea contractelor, supravegherea lucrărilor, raportarea și organizarea exploatării bunurilor create. Nu fiecare raion are un flux constant de proiecte care să justifice menținerea permanentă a unei echipe complete de specialiști, iar formarea mai multor echipe mici poate fi mai costisitoare și mai puțin eficientă decât valorificarea comună a expertizei disponibile.

Această limitare devine evidentă în cazul investițiilor care depășesc hotarele unui singur raion. Conexiunile rutiere dintre orașe și zone economice, sistemele de alimentare cu apă și de canalizare, infrastructura de gestionare a deșeurilor, facilitățile pentru dezvoltarea afacerilor și unele proiecte turistice sau de protecție a mediului deservesc teritorii mai mari decât o unitate administrativă. Fiecare raion poate identifica separat necesități și poate propune investiții, dar utilitatea proiectului depinde adesea de decizii care trebuie luate împreună cu alte raioane, primării și autorități sectoriale. De exemplu, modernizarea unui drum sau a unei rețele tehnice doar până la hotarul administrativ nu rezolvă problema dacă legătura necesară continuă pe teritoriul altei autorități.

În actuala structură, asemenea investiții necesită coordonarea mai multor bugete, consilii, echipe administrative și calendare de aprobare. Autoritățile participante nu dispun întotdeauna de aceleași priorități și de aceleași resurse pentru pregătirea sau cofinanțarea proiectului. O decizie amânată, lipsa unei contribuții financiare sau schimbarea priorităților unei singure autorități poate întârzia întregul proiect. De asemenea, trebuie stabilit cine va administra infrastructura după finalizare și cine va suporta costurile de exploatare și întreținere. În aceste condiții, dificultățile de cooperare nu sunt doar procedurale: ele pot afecta dimensiunea, calendarul și fezabilitatea investițiilor necesare dezvoltării unei zone întregi.

Problema se reflectă și în planificarea dezvoltării economice. Localitățile din raioane învecinate pot face parte din aceeași zonă de activitate economică, pot utiliza în comun aceleași drumuri, piețe de muncă, servicii și obiective turistice. În schimb, documentele de dezvoltare raională sunt, de regulă, elaborate și aprobate pentru teritoriul fiecărui raion în parte. Între necesitățile reale ale unei zone și limitele administrative folosite la planificare poate apărea astfel o diferență importantă.

Investițiile în infrastructura pentru întreprinderi, traseele turistice sau conectarea localităților la centre economice au nevoie de o perspectivă mai largă și de o coordonare care nu se oprește la hotarul unui raion.

Această dificultate este cu atât mai importantă în contextul programelor de finanțare naționale și externe. Proiectele de investiții majore presupun o pregătire tehnică și financiară riguroasă, capacitate de implementare, contribuții financiare proprii și asumarea unor obligații pe termen lung. Primăriile pot avea nevoi comune bine identificate, dar nu întotdeauna dispun de capacitatea de a transforma aceste nevoi într-un proiect eligibil. La rândul lor, consiliile raionale nu au întotdeauna capacitatea de a oferi sprijinul necesar pentru pregătirea și realizarea unor asemenea proiecte. În aceste condiții, accesul la oportunitățile de finanțare poate depinde excesiv de capacitatea punctuală a unei echipe sau de asistența acordată într-un anumit proiect, nu de o structură instituțională care să asigure continuu pregătirea investițiilor.

În ansamblu, actualul nivel raional se află într-o situație de neconcordanță între structura administrativă păstrată de-a lungul anilor și atribuțiile pe care le exercită în prezent sau urmează să le exercite după reformele sectoriale. Cele 32 de administrații raionale continuă să suporte costurile unor structuri distincte, în timp ce o parte dintre serviciile care justificau inițial existența și dimensiunea acestor structuri sunt administrate de alte autorități. În același timp, pentru proiectele mari de dezvoltare și pentru sprijinirea primăriilor este nevoie de capacități profesionale, financiare și de coordonare pe care organizarea actuală le asigură inegal. Aceasta este problema principală care impune revizuirea nivelului al doilea: nu doar reducerea numărului de structuri administrative, ci adaptarea rolului și capacității acestora la responsabilitățile reale ale administrației publice locale și la nevoile dezvoltării regionale.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Scopul și obiectivele proiectului de lege în contextul reformei administrației publice locale

Scopul proiectului este instituirea unei organizări administrativ-teritoriale în care fiecare unitate administrativ-teritorială să dispună de o bază demografică, financiară și administrativă suficientă pentru exercitarea efectivă a autonomiei locale și pentru asigurarea accesului locuitorilor la servicii publice de calitate.

Obiectivele specifice ale proiectului sunt:

- a) consacrarea legislativă a noii configurații a unităților administrativ-teritoriale de nivelul întâi, rezultate din amalgamarea voluntară și din amalgamarea normativă;
- b) reorganizarea nivelului al doilea prin constituirea a trei regiuni și a municipiului Taraclia, cu menținerea statutului municipiilor Chișinău și Bălți și a regimului special al UTA Găgăuzia;
- c) instituirea unui prag demografic minim obligatoriu de 3 000 de locuitori și a unui mecanism permanent de menținere a acestuia;

- d) înlocuirea Legilor nr. 764/2001 și nr. 741/1996 printr-un act unic, modern, care reglementează atât structura teritorială, cât și procedurile de modificare a acesteia;
- e) asigurarea continuității administrației și protecția drepturilor cetățenilor pe durata tranziției.

Opțiunea pentru o lege nouă și nu pentru modificarea Legii nr. 764/2001, decurge din art. 63 alin. (1) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, potrivit căruia modificarea unui act normativ este admisă numai dacă nu afectează concepția generală a acestuia, în caz contrar actul fiind înlocuit cu unul nou. Proiectul schimbă concepția Legii nr. 764/2001 sub toate aspectele esențiale: nivelurile și categoriile de unități, pragul demografic, mecanismele de reorganizare și componența integrală a anexelor. Totodată, reunirea într-un singur act a normelor din Legile nr. 764/2001 și nr. 741/1996 corespunde scopului actului normativ consolidat stabilit de art. 61 din Legea nr. 100/2017, prin înlăturarea lacunelor și reducerea multiplicității normelor din același domeniu.

Legea propusă nu reglementează în mod exhaustiv repartizarea competențelor, organizarea autorităților noilor regiuni, finanțarea acestora sau reorganizarea serviciilor publice sectoriale. Aceste aspecte urmează să fie reglementate prin acte legislative și normative complementare, în concordanță cu noua structură teritorială. Această delimitare este importantă, întrucât reorganizarea teritorială, de una singură, nu garantează creșterea veniturilor locale, atragerea și menținerea personalului calificat sau îmbunătățirea serviciilor publice.

Consolidarea unităților administrativ-teritoriale de nivelul întâi

Noua organizare administrativ-teritorială cuprinde rezultatele proceselor de amalgamare voluntară realizate pînă la 31 august 2026, desfășurate în temeiul Legii nr. 225/2023 cu privire la amalgamarea voluntară a unităților administrativ-teritoriale. În cadrul acestor procese, consiliile locale participante au adoptat deciziile prevăzute de legislație. Proiectul transpune în lege configurațiile rezultate, prin înscrierea unităților administrativ-teritoriale și a localităților componente în anexele corespunzătoare. Astfel, deciziile adoptate în cadrul procesului voluntar sunt valorificate în stabilirea noii organizări administrativ-teritoriale.

În aceeași configurație sunt incluse amalgamările normative, inițiate de Guvern și realizate prin lege, după consultarea colectivităților locale vizate. Proiectul stabilește, prin anexele sale, rezultatul ambelor procese.

În cazul amalgamării normative, configurațiile propuse sunt fundamentate prin evaluarea cumulativă a criteriilor demografice, administrative, geografice, economice și funcționale, cu luarea în considerare a accesibilității serviciilor publice și a intereselor colectivităților locale vizate.

Procesul de amalgamare modifică organizarea administrativă și componența unității rezultate, dar nu echivalează, prin ea însăși, cu desființarea localităților (satelor), modificarea hotarelor sau cu schimbarea denumirilor acestora. Localitățile rămân parte componentă a unităților administrativ-teritoriale nou formate și sunt indicate în anexele legii.

Reorganizarea nivelului al doilea și noua structură regională

La nivelul al doilea, proiectul înlocuiește actuala organizare în raioane cu trei regiuni administrative: Centru, Nord și Sud, și acordă municipiului Taraclia statut de unitate administrativ-teritorială de nivelul al doilea. Municipiile Chișinău și Bălți își păstrează statutul de unități distincte de nivelul al doilea, iar Găgăuzia își menține nivelul special de administrare. Reforma nu creează un nivel administrativ suplimentar, ci modifică structura teritorială a nivelului al doilea.

Reorganizarea actualelor raioane urmărește să creeze cadrul teritorial necesar pentru o administrație regională cu un rol mai bine definit, în contextul reorganizării competențelor și serviciilor publice. Orientarea administrației de nivelul al doilea spre dezvoltare regională și sprijin pentru cooperarea dintre primării face parte din obiectivele reformei, dar competențele concrete ale viitoarelor autorități regionale nu sunt atribuite prin prezentul proiect. Acestea, precum și raporturile dintre noile regiuni, primării, autoritățile centrale și agențiile de dezvoltare regională, vor necesita reglementări distincte.

Anexa nr. 1 a proiectului de lege stabilește cele trei regiuni și sediile autorităților administrației publice regionale: municipiul Chișinău pentru Regiunea Centru, municipiul Bălți pentru Regiunea Nord și municipiul Cahul pentru Regiunea Sud. Anexa nr. 2 a proiectului de lege determină unitățile administrativ-teritoriale de nivelul întâi cuprinse în fiecare regiune și localitățile lor componente. Componenta teritorială are, așadar, un temei normativ expres, iar hotarul fiecărei regiuni rezultă, potrivit art. 10 alin. (5), din perimetrul exterior al unităților de nivelul întâi incluse în aceasta.

Tabelul 1. Organizarea celor trei regiuni, potrivit anexelor nr. 1 și 2 ale proiectului

Regiunea	Sediul autorităților	UAT de nivelul întâi	Localități
Centru	Chișinău	96	587
Nord	Bălți	81	559
Sud	Cahul	49	263
Total	—	226	1 409

Potrivit acestor anexe, în cele trei regiuni sunt înscrise 225 de unități administrativ-teritoriale de nivelul întâi, în componența cărora sunt cuprinse 1 409 localități. Aceste cifre se referă exclusiv la unitățile din cele trei regiuni și nu includ unitățile administrativ-teritoriale care fac parte din municipiile de nivelul al doilea, din UTA Găgăuzia. Numărul unităților administrativ-teritoriale trebuie deosebit de numărul localităților componente, întrucât o singură comună, un oraș sau un municipiu poate cuprinde mai multe localități.

Proiectul permite ca sediul autorităților unei regiuni să fie amplasat într-o localitate situată în afara teritoriului acesteia. În acest fel, sediile autorităților Regiunii Centru și Regiunii Nord vor fi stabilite în municipiile Chișinău și, respectiv, Bălți, fără ca aceste

municipii să fie incluse în regiunile respective. Este păstrată distincția dintre amplasarea sediului unei autorități și apartenența administrativ-teritorială a localității în care acesta se află.

Municipiile de nivelul al doilea și regimurile teritoriale speciale

Constituirea municipiului Taraclia ca unitate administrativ-teritorială distinctă de nivelul al doilea ține cont de particularitățile etnoculturale și lingvistice ale teritoriului, în care comunitatea bulgară locuiește compact și constituie majoritatea populației. Soluția are în vedere angajamentele asumate prin Convenția-cadru pentru protecția minorităților naționale, ratificată în 1996. Deși Convenția nu impune o anumită formă de organizare teritorială, o unitate administrativă distinctă contribuie la exercitarea efectivă a dreptului persoanelor aparținând minorităților naționale de a participa la viața publică. Statutul de municipiu este atribuit direct prin art. 9 alin. (5), având în vedere rolul orașului Taraclia de centru al fostului raion și în anexa nr. 3, alături de cea a municipiilor Chișinău și Bălți. În privința succesiunii juridice, art. 27 alin. (4) prevede că municipiul Taraclia preia bunurile, drepturile și obligațiile orașului Taraclia și ale raionului Taraclia, precum și pe cele ale unităților administrativ-teritoriale de nivelul întâi comasate cu orașul Taraclia. Organizarea autorităților municipale și repartizarea concretă a competențelor urmează să fie corelate cu legislația aplicabilă administrației publice locale.

Proiectul menține statutul distinct al municipiilor Chișinău și Bălți, fără includerea acestora în cele trei regiuni. Anexa nr. 3 stabilește unitățile administrativ-teritoriale de nivelul întâi și localitățile din componența celor trei municipii de nivelul al doilea. Sectoarele municipiului Chișinău sunt reflectate separat de unitățile administrativ-teritoriale și nu dobândesc, prin prezentul proiect, statutul de unități administrativ-teritoriale de nivelul întâi.

În ceea ce privește Găgăuzia, proiectul păstrează nivelul special de administrare și regimul juridic stabilit prin Constituție și Legea nr. 344/1994 privind statutul juridic special al Găgăuziei (Gagauz-Yeri). Unitățile administrativ-teritoriale din componența autonomiei sunt prevăzute în anexa nr. 4, iar aplicarea măsurilor privind pragul demografic se realizează în limitele competențelor Adunării Populare, potrivit art. 37. Anexa nr. 5 cuprinde unitățile și localitățile din regiunea transnistreană, într-o evidență teritorială distinctă de anexele referitoare la cele trei regiuni.

Categoriile unităților administrativ-teritoriale și statutul juridic al acestora

Capitolele I și II instituie cadrul juridic general al organizării administrativ-teritoriale. Sunt stabilite categoriile și nivelurile unităților administrativ-teritoriale, statutul lor de persoane juridice de drept public, existența unui patrimoniu distinct și exercitarea autonomiei locale prin autoritățile administrației publice locale, în condițiile legii. Proiectul reglementează satul, comuna, orașul, municipiul și regiunea, păstrând statutul juridic special al Găgăuziei.

O precizare importantă privește componența unităților de nivelul întâi. Satul, ca unitate administrativ-teritorială, cuprinde o singură localitate rurală; comuna este alcătuită din două sau mai multe sate sau orașe. Orașul și municipiul pot cuprinde, pe lângă centrul urban, localități rurale care nu au statut de unități administrativ-

teritoriale, fără ca această componentă să le modifice categoria. Pentru municipiile de nivelul al doilea, legea prevede și includerea în componența acestora a unor unități administrativ-teritoriale de nivelul întâi. Regulile clarifică diferența dintre unitatea administrativ-teritorială ca subiect de drept și localitățile care fac parte din aceasta.

Art. 3 stabilește noțiunile necesare aplicării legii. Amalgamarea normativă este definită ca proces inițiat de Guvern și realizat prin lege, după consultarea colectivităților vizate, în timp ce pentru amalgamarea voluntară se păstrează trimiterea la definiția din Legea nr. 225/2023. Este reglementată și decomasarea ca formă distinctă de reorganizare. Aceste noțiuni servesc aplicării mecanismelor prevăzute în proiect, fără a crea o procedură suplimentară față de dispozițiile sale.

Pragul demografic și mecanismul de reorganizare aplicabil ulterior

Art. 14 alin. (1) stabilește condiția ca o unitate administrativ-teritorială să poată fi formată numai dacă are cel puțin 3 000 de locuitori. Pentru aplicarea acestui prag sunt utilizate ultimele date oficiale finale privind populația cu reședință obișnuită, publicate de Biroul Național de Statistică. Alegerea unui reper demografic unic permite aplicarea aceleiași condiții legale și evită utilizarea unor date neuniforme. Pentru reorganizarea aprobată prin prezenta lege, componența unităților administrativ-teritoriale rezultate este stabilită direct prin anexele proiectului.

Proiectul reglementează și situațiile care pot apărea după aplicarea actualei reforme. Potrivit art. 16, dacă populația unei unități administrativ-teritoriale de nivelul întâi scade sub pragul legal, Cancelaria de Stat notifică autoritățile locale în termen de 30 de zile de la publicarea datelor oficiale respective. Autoritățile notificate dispun de un an de la notificare pentru inițierea și desfășurarea unui proces de amalgamare voluntară, astfel încât unitatea rezultată să întrunească pragul demografic. Termenul este considerat respectat atunci când consiliile tuturor unităților participante au adoptat deciziile privind amalgamarea voluntară și dosarul prevăzut de Legea nr. 225/2023 a fost transmis Cancelariei de Stat.

Dacă aceste condiții nu sunt îndeplinite la expirarea termenului, Guvernul inițiază amalgamarea normativă. Art. 16 prevede, de asemenea, că unitățile rezultate din procedura reglementată de acest articol se consideră formate la primul tur al primelor alegeri locale generale desfășurate după publicarea legii prin care se aprobă amalgamarea și se modifică anexele corespunzătoare. În acest fel, legea stabilește un mecanism aplicabil și după reforma din 2027, cu o etapă voluntară urmată, dacă este necesar, de aplicarea amalgamării normative.

Regulile pentru modificările ulterioare ale organizării teritoriale

Capitolul III reglementează operațiuni administrativ-teritoriale distincte de amalgamarea prevăzută de actuala reformă. Art. 14 privește formarea, amalgamarea, decomasarea și desființarea unităților administrativ-teritoriale, stabilirea ori modificarea hotarelor acestora și stabilirea sau schimbarea localității în care își au sediul autoritățile administrației publice locale. Art. 17-19 se referă la formarea și desființarea localităților care nu constituie unități administrativ-teritoriale și a sectoarelor municipiilor, modificarea apartenenței administrativ-teritoriale a unei localități și clasarea localităților la categoria orașelor sau municipiilor. Competențele

de decizie și cerințele de consultare sunt stabilite pentru fiecare categorie de operațiuni în dispozițiile respective.

Art. 20 precizează documentele prezentate Parlamentului pentru examinarea propunerilor prevăzute la art. 14 și 17-19: deciziile consiliilor locale, în cazurile în care sunt cerute de lege, documentele privind rezultatele consultării locuitorilor și fundamentarea modificării propuse, inclusiv, după caz, descrierea componenței teritoriale existente și a celei propuse. Pentru denumirea și schimbarea denumirii unităților administrativ-teritoriale, sectoarelor municipiilor și localităților sunt prevăzute documentele specifice, indicate la alin. (2). Proiectul exclude expres aplicarea acestor liste generale în cazul amalgamării voluntare și normative.

Art. 21–23 reglementează stabilirea și schimbarea denumirilor, protecția denumirilor tradiționale și denumirea unităților rezultate din reorganizare. Denumirile unităților amalgamate voluntar se stabilesc potrivit Legii nr. 225/2023, iar unitățile rezultate din amalgamarea normativă poartă denumirea localității în care este stabilit sediul autorităților administrației publice locale. Art. 24 și 25 reglementează evidența unităților administrativ-teritoriale, precum și desființarea și scoaterea din evidență a localităților, în condițiile prevăzute de lege.

Intrarea în vigoare și pregătirea alegerilor locale generale din 2027

Proiectul stabilește intrarea în vigoare a noii organizări administrativ-teritoriale la data primului tur de scrutin al alegerilor locale generale din anul 2027. Totodată, art. 26 alin. (2) prevede intrarea în vigoare de la publicare a unor dispoziții necesare pregătirii reorganizării, inclusiv cele privind stimulentele pentru amalgamarea voluntară, organizarea alegerilor, patrimoniul, personalul și punerea în aplicare a legii. Astfel, etapa pregătitoare este separată de momentul în care devine aplicabilă noua configurație teritorială.

Art. 29 stabilește obligațiile Comisiei Electorale Centrale și ale organelor electorale competente privind organizarea alegerilor potrivit noii structuri, inclusiv constituirea circumscripțiilor și actualizarea Registrului de stat al alegătorilor și a listelor electorale. Corelarea datei reformei cu scrutinul local general permite alegerea autorităților administrației publice locale în noua configurație administrativ-teritorială, fără a institui prin această lege un proces electoral distinct.

Art. 27 stabilește că unitățile administrativ-teritoriale rezultate din amalgamarea voluntară sau normativă prevăzute de lege se consideră formate la data intrării în vigoare a noii organizări. Același articol consacră succesiunea de drept în privința bunurilor, drepturilor și obligațiilor unităților reorganizate și regula particulară aplicabilă municipiului Taraclia. Succesiunea juridică permite continuitatea raporturilor patrimoniale și contractuale, iar transferul instituțiilor și serviciilor care urmează să fie atribuite altor autorități trebuie corelat cu modificările legislative sectoriale.

Stimulentele financiare, bugetele și patrimoniul în perioada de tranziție

Art. 28 reglementează acordarea stimulentei financiare prevăzute de Legea nr. 225/2023 unităților participante la amalgamarea voluntară și amalgamate în baza proiectului. Aceste stimulente nu sunt extinse asupra unităților care participă numai la

amalgamarea normativă. Pentru stimulentele financiar prevăzute la art. 16 alin. (2) lit. b) din Legea nr. 225/2023, proiectul permite acordarea mijloacelor după publicarea legii, inclusiv înainte de data formării noilor unități administrativ-teritoriale, în modul stabilit de Guvern.

În domeniul finanțelor publice locale, art. 31 menține până la sfârșitul anului bugetar al reorganizării aplicarea deciziilor existente privind impozitele și taxele locale, inclusiv cotele, scutirile și înlesnirile, precum și tarifele și celelalte plăți aprobate de autoritățile reorganizate, pe teritoriile pentru care au fost stabilite. Din anul bugetar următor, unitatea succesoare elaborează, aprobă și execută un buget unic și stabilește impozitele, taxele și plățile de competența sa pentru întreg teritoriul. Proiectul permite inițierea măsurilor pregătitoare pentru elaborarea primului buget unic, înainte de constituirea legală a noilor autorități, în modul stabilit de Ministerul Finanțelor.

Art. 32 prevede inventarierea și pregătirea transmiterii patrimoniului unităților reorganizate și trimite la Legea nr. 121/2007 și la actele de punere în aplicare a acesteia, pentru predarea-preluarea bunurilor proprietate publică. Cel târziu la 15 mai 2027 trebuie inițiate măsurile de inventariere și pregătire a transmiterii bunurilor. În cazul bunurilor actualelor raioane aferente serviciilor și instituțiilor a căror competență urmează să revină autorităților de nivelul întâi ori administrației publice centrale, proiectul prevede inițierea procedurilor de transfer potrivit modificărilor sectoriale adoptate.

Pentru protejarea patrimoniului public în perioada de tranziție, același articol interzice înstrăinarea bunurilor imobile și a mijloacelor fixe proprietate publică a raioanelor între publicarea legii și constituirea autorităților succesoare. Sunt exceptate transmiterile cu titlu gratuit către stat sau către unitățile administrativ-teritoriale de nivelul întâi, efectuate în condițiile legii. Interdicția privește patrimoniul raioanelor, nu patrimoniul tuturor unităților de nivelul întâi supuse reorganizării.

Personalul și continuitatea actelor și documentelor

Art. 33 reglementează preavizarea personalului autorităților administrației publice locale care se lichidează, în condițiile Legii nr. 158/2008 și ale Codului muncii. În perioada de preaviz, angajaților li se poate propune transferul sau angajarea în cadrul autorităților care preiau competențele ori al autorităților unităților succesoare, în condițiile legii. În situațiile în care transferul nu este posibil, disponibilizarea se efectuează potrivit legislației aplicabile. Proiectul nu stabilește o regulă de preluare automată a întregului personal al administrațiilor reorganizate.

Art. 30 păstrează aplicabilitatea actelor administrative normative emise de autoritățile reorganizate, pe teritoriile pentru care au fost adoptate, în măsura în care nu contravin legii, până la modificarea, abrogarea sau înlocuirea lor. Autoritățile noilor unități au la dispoziție 24 de luni pentru revizuirea acestor acte. Actele administrative individuale și actele permissive emise înaintea reorganizării își păstrează valabilitatea potrivit condițiilor în care au fost emise. În mod similar, art. 34 menține aplicabilitatea documentației de amenajare a teritoriului și de urbanism, în limitele stabilite de proiect.

Art. 35 stabilește actualizarea din oficiu a registrelor, clasificatoarelor, codurilor și evidențelor oficiale afectate de reorganizare. Actele de identitate, actele de stare civilă,

permisele, certificatele, titlurile de proprietate și celelalte documente eliberate anterior nu trebuie preschimbate exclusiv ca urmare a reorganizării. Datele privind domiciliul și reședința sunt actualizate din oficiu, fără cerere, prezența fizică a titularului sau perceperea unor plăți. De asemenea, exercitarea dreptului de vot la alegerile desfășurate potrivit noii organizări nu este condiționată de schimbarea actelor de identitate.

Art. 38 conține o derogare limitată privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare. Pentru unitățile administrativ-teritoriale de nivelul întâi care depășesc pragul de 3 000 de locuitori ca urmare a amalgamării, fără ca vreuna dintre unitățile participante să îl fi depășit anterior, termenul pentru asigurarea furnizării ori prestării serviciului printr-un operator sau operator regional titular de licență este de trei ani de la data formării noii unități. Derogarea este determinată de schimbarea dimensiunii populației ca urmare a amalgamării și nu se aplică, potrivit acestei norme, tuturor unităților care aveau deja peste 3 000 de locuitori înaintea reorganizării.

Corelarea legislativă și înlocuirea reglementărilor anterioare

Art. 36 prevede că Guvernul va asigura, în termen de 12 luni de la publicarea legii, elaborarea și promovarea modificărilor legislative necesare corelării cadrului normativ cu noua organizare administrativ-teritorială și va aduce propriile acte normative în concordanță cu legea. Aceste măsuri sunt necesare pentru ca noua configurație teritorială să poată funcționa în cadrul unui sistem coerent de competențe, organizare instituțională și finanțare, reglementat prin actele normative corespunzătoare.

Art. 39 prevede abrogarea Legii nr. 764/2001 privind organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova și a Legii nr. 741/1996 despre Regulamentul cu privire la modul de soluționare a chestiunilor organizării administrativ-teritoriale. Până la corelarea tuturor actelor normative, trimiterile la aceste două legi urmează să fie interpretate, în măsura compatibilității, ca trimiteri la dispozițiile corespunzătoare din noua lege. Prin urmare, proiectul nu se limitează la aprobarea unei noi liste de unități administrativ-teritoriale, ci înlocuiește într-un singur act legislația de bază privind organizarea teritoriului și regulile de soluționare a modificărilor administrativ-teritoriale.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

La pregătirea proiectului au fost avute în vedere mai multe modalități de consolidare a administrației publice locale: păstrarea organizării actuale, continuarea exclusivă a amalgamării voluntare, extinderea cooperării dintre primării fără modificarea hotarelor, reorganizarea separată a celor două niveluri administrative și variante de reducere a numărului unităților de nivelul al doilea. A fost examinată, de asemenea, posibilitatea aplicării schimbărilor teritoriale în etape succesive, fără corelarea lor cu același ciclu electoral.

Aceste opțiuni au diferite avantaje și limite. Unele reduc dificultățile de tranziție, altele păstrează o legătură administrativă mai apropiată de comunitățile existente sau permit o adaptare mai graduală. Alegerea soluției propuse trebuie însă raportată la problemele care impun reforma: numărul mare de administrații locale cu resurse limitate, lipsa personalului specializat, dificultățile de finanțare și realizare a investițiilor, precum și necesitatea adaptării nivelului al doilea la schimbările intervenite în atribuțiile sale.

Menținerea organizării administrativ-teritoriale existente

Prima opțiune ar fi păstrarea actualei structuri administrative și continuarea modernizării primăriilor și raioanelor în limitele teritoriale existente. Aceasta ar evita cheltuielile imediate legate de reorganizarea autorităților, modificarea evidențelor, inventarierea patrimoniului și pregătirea alegerilor într-o nouă configurație. Autoritățile ar putea continua să funcționeze potrivit organizării cunoscute de cetățeni, fără schimbări ale apartenenței administrativ-teritoriale.

Totuși, această opțiune ar menține și problemele structurale ale administrației actuale. O primărie cu puțini locuitori trebuie să asigure aproape aceleași funcții administrative de bază ca o primărie mare, dar dispune de un buget mai redus și de mai puțini angajați, bugetul pentru cheltuieli administrative ocupând o parte semnificativă din structura totală a bugetului. Sprijinul financiar și tehnic poate îmbunătăți unele activități, însă nu modifică faptul că numeroase autorități trebuie să își întrețină separat aparatele administrative și să găsească, fiecare, personal pentru contabilitate, achiziții, urbanism, administrarea patrimoniului și pregătirea investițiilor. În condițiile reducerii populației, aceste dificultăți tind să se accentueze.

La nivelul al doilea, menținerea celor 32 de raioane ar păstra o organizare concepută pentru un ansamblu de responsabilități care s-a schimbat între timp. O parte dintre serviciile și instituțiile gestionate anterior de raioane au fost transferate sau urmează să fie reorganizate în cadrul reformelor sectoriale. Menținerea acelorași structuri raionale, fără o schimbare corespunzătoare a rolului lor, ar continua să împartă resursele administrative și personalul între numeroase autorități, în timp ce proiectele de interes regional necesită cooperare pe teritorii mai extinse.

Prin urmare, păstrarea situației actuale ar evita costurile unei schimbări imediate, dar nu ar înlătura cauzele principale ale capacității administrative reduse. Ar fi o soluție de amânare a reorganizării, nu de rezolvare a problemelor pentru care aceasta este propusă.

Continuarea exclusivă a amalgamării voluntare

O a doua opțiune ar fi continuarea consolidării teritoriale numai prin amalgamare voluntară, în condițiile Legii nr. 225/2023, fără intervenția legislativă de amalgamare normativă. Această abordare are un avantaj important: configurația unităților rezultate este construită prin deciziile consiliilor locale participante, iar procesul permite autorităților și colectivităților vizate să identifice soluțiile asupra cărora pot ajunge la un acord. Rezultatele proceselor voluntare desfășurate până în prezent constituie, de altfel, o componentă distinctă a noii hărți administrativ-teritoriale.

În același timp, caracterul voluntar al procesului înseamnă că finalizarea amalgamării depinde de acordul autorităților implicate. O unitate poate rămâne în afara unui proces chiar dacă are o populație redusă și se confruntă cu aceleași dificultăți de capacitate administrativă ca alte primării care au decis să se amalgameze. În unele situații, autoritățile pot avea opțiuni diferite privind partenerii, sediul administrației sau denumirea noii unități. În altele, procesul poate să nu fie finalizat în termenul disponibil. Aceste situații nu anulează valoarea amalgamării voluntare, dar arată că rezultatele ei, luate separat, nu asigură consolidarea întregii structuri teritoriale.

Limitarea reformei numai la această modalitate ar lăsa în continuare un număr însemnat de unități sub pragul demografic stabilit prin proiect. Totodată, ar face dificilă stabilirea unei configurații administrative unitare înaintea alegerilor locale generale din 2027. În locul unei reorganizări coordonate, s-ar menține pe termen nedeterminat o combinație de autorități consolidate și autorități foarte mici, fără o perspectivă suficient de clară de apropiere a capacității administrative între comunități.

Din aceste motive, proiectul nu renunță la amalgamarea voluntară și nu îi diminuează rolul. Dimpotrivă, include în noua organizare rezultatele acesteia și păstrează cadrul juridic special aplicabil proceselor voluntare. Amalgamarea normativă completează această componentă pentru situațiile în care consolidarea nu a fost realizată prin deciziile autorităților locale. Distincția dintre cele două mecanisme este menținută inclusiv în privința stimulentei financiare prevăzute pentru unitățile participante la amalgamarea voluntară.

Cooperarea intercomunitară, sprijinul financiar și consolidarea capacităților fără modificarea hotarelor

A fost luată în considerare și opțiunea menținerii actualei organizări administrativ-teritoriale, concomitent cu dezvoltarea și consolidarea mecanismelor de cooperare intercomunitară în vederea organizării și prestării serviciilor publice, realizării proiectelor de investiții și utilizării în comun a resurselor disponibile.

Cooperarea intercomunitară poate fi foarte utilă. Serviciile de alimentare cu apă și de canalizare, gestionarea deșeurilor, transportul sau anumite investiții în infrastructură necesită frecvent o arie de deservire mai mare decât teritoriul unei singure comune. Pentru asemenea activități, asocierea autorităților locale și organizarea unor servicii comune rămân soluții necesare și după consolidarea teritorială.

Cooperarea nu schimbă însă organizarea internă a primăriilor participante. Fiecare autoritate continuă să aibă propriul aparat administrativ, propriul buget și propriile obligații legale. Realizarea unui proiect comun presupune pregătirea și aprobarea documentelor de către fiecare parte, stabilirea contribuțiilor financiare, administrarea contractelor și asumarea responsabilităților pentru bunurile și serviciile rezultate. O primărie care nu are suficienți specialiști pentru activitățile proprii poate întâmpina aceleași dificultăți și atunci când trebuie să participe la un asemenea parteneriat.

Nici suplimentarea transferurilor financiare, programele de instruire, asistența tehnică sau digitalizarea nu rezolvă, în mod separat, toate aceste probleme. Resursele suplimentare sunt necesare pentru servicii și investiții, iar instruirea și instrumentele digitale pot îmbunătăți considerabil activitatea administrației. Totuși, ele nu asigură de la sine existența unor echipe stabile de specialiști în fiecare primărie mică. Un program de asistență poate sprijini pregătirea unui proiect, dar autoritatea locală trebuie să poată gestiona ulterior contractele, bunurile și obligațiile care rezultă din acesta.

În consecință, aceste instrumente nu au fost respinse, ci sunt privite ca măsuri complementare reformei. Consolidarea teritorială urmărește să creeze o bază administrativă mai solidă, iar cooperarea, finanțarea, dezvoltarea profesională și digitalizarea trebuie să ajute autoritățile rezultate să își exercite efectiv competențele. Nici amalgamarea, la rândul ei, nu poate substitui măsurile de finanțare și modernizare instituțională care urmează să fie realizate prin alte acte normative și programe.

Reorganizarea doar la nivelul întâi al administrației publice locale

O altă posibilitate ar fi fost aplicarea reformei numai la nivelul întâi, prin consolidarea primăriilor, cu menținerea structurii actuale a raioanelor. Aceasta ar fi răspuns unei părți importante a problemelor identificate la nivel local, însă ar fi păstrat fragmentarea administrației raionale și dificultățile de organizare a unor proiecte care depășesc teritoriul unui singur raion. Primăriile consolidate ar avea în continuare nevoie de parteneri instituționali capabili să susțină cooperarea și investițiile de interes regional, iar păstrarea integrală a structurilor raionale ar limita adaptarea nivelului al doilea la acest rol.

La fel, reorganizarea numai a raioanelor, fără consolidarea primăriilor, ar reduce numărul autorităților de nivelul al doilea, dar nu ar schimba capacitatea instituțională a majorității administrațiilor de nivelul întâi. Problemele care afectează direct prestarea serviciilor locale, administrarea patrimoniului sau pregătirea proiectelor de investiții ar rămâne în mare parte nerezolvate. O nouă organizare regională nu poate prelua automat funcțiile și responsabilitățile pentru care este necesară o administrație locală viabilă în fiecare unitate de nivelul întâi.

De aceea, a fost reținută o abordare care cuprinde ambele niveluri ale organizării administrativ-teritoriale. Aceasta nu înseamnă că toate schimbările privind competențele, finanțarea și organizarea serviciilor sunt realizate prin prezenta lege. Proiectul stabilește noua configurație teritorială; adaptarea cadrului juridic și instituțional pentru exercitarea competențelor constituie obiectul unor intervenții legislative și normative complementare.

Scenarii privind numărul și rolul unităților de nivelul al doilea

Pentru nivelul al doilea au fost avute în vedere scenarii de reorganizare într-un număr mai mare de unități administrative regionale. O structură formată din mai multe

regiuni ar putea păstra o distanță administrativă mai mică între sediul autorității regionale și unele primării. Acest avantaj trebuie însă raportat la funcțiile pe care viitoarele autorități regionale sunt preconizate să le exercite. Serviciile folosite zilnic de cetățeni nu trebuie confundate cu atribuțiile de planificare, sprijin pentru cooperare și pregătire a proiectelor de interes regional.

Dacă nivelul al doilea ar continua să aibă un rol apropiat de cel al actualelor raioane, un număr mai mare de unități ar putea părea justificat prin necesitatea administrării de proximitate a serviciilor. Însă reorganizarea sectorială în curs și orientarea urmărită pentru viitoarele regiuni schimbă această premisă. Autoritățile de nivel regional ar urma să exercite, în principal, atribuții care necesită capacități administrative și tehnice specializate, coordonare la nivel teritorial și realizarea unor investiții de interes comun pentru mai multe comunități.

În acest caz, multiplicarea structurilor de nivelul al doilea ar fragmenta din nou echipele administrative și resursele pentru dezvoltare, fără a aduce în mod necesar serviciile publice mai aproape de beneficiari. Soluția celor trei regiuni: Nord, Centru și Sud, oferă o scară teritorială mai potrivită pentru pregătirea unor proiecte de amploare și pentru reunirea capacităților de specialitate. Delimitarea lor se raportează, în linii generale, la spațiile în care sunt deja organizate programe de dezvoltare regională, cu păstrarea statutului distinct al municipiilor Chișinău și Bălți și a soluției speciale prevăzute pentru Taraclia. Această apropiere teritorială poate facilita cooperarea instituțională, dar nu înseamnă că noile regiuni administrative preiau automat atribuțiile agenților de dezvoltare regională ori că aria fiecărui serviciu public trebuie să coincidă cu hotarele regiunilor.

Alegerea celor trei regiuni nu se întemeiază pe ideea că o administrație mai mare este, în orice condiții, mai eficientă. Ea pornește de la rolul instituțional urmărit pentru nivelul al doilea și de la necesitatea de a concentra resursele în activități care justifică o asemenea scară teritorială. Funcționarea efectivă a noului model va depinde de delimitarea ulterioară a competențelor, de finanțarea lor și de modul în care vor fi organizate raporturile dintre regiuni, primării, autoritățile centrale și instituțiile de dezvoltare regională. Prezenta lege stabilește unitățile teritoriale și componența acestora, nu reglementează prin ea însăși toate aceste raporturi funcționale.

Implementarea graduală a reorganizării administrativ-teritoriale

A fost analizată, de asemenea, opțiunea modificării organizării administrativ-teritoriale în mai multe etape: constituirea succesivă a unităților amalgamate, urmată de reorganizarea raioanelor sau de extinderea ulterioară a consolidării la alte comunități. O asemenea abordare ar putea distribui în timp unele sarcini administrative și ar permite dobândirea treptată a experienței necesare pentru reorganizare.

În același timp, aplicarea succesivă a unor hărți administrative diferite ar complica organizarea alegerilor, actualizarea registrelor și clasificatoarelor, stabilirea

succesorilor juridici, pregătirea bugetelor și transferul patrimoniului. Autoritățile și cetățenii ar trebui să se adapteze la mai multe schimbări consecutive ale apartenenței administrativ-teritoriale, iar procesul de coordonare dintre cele două niveluri ale administrației ar deveni mai dificil. Într-o reformă care privește cea mai mare parte a structurii teritoriale a țării, stabilirea unei date comune pentru constituirea noilor unități oferă mai multă claritate juridică și administrativă.

Proiectul corelează aplicarea noii organizări cu alegerile locale generale din 2027, dar prevede ca anumite măsuri de pregătire să poată începe anterior. Această soluție păstrează avantajul unei tranziții organizate fără a prelungi nejustificat existența unor configurații teritoriale paralele. Totodată, permite ca ajustările privind competențele, finanțele publice locale și organizarea serviciilor să fie elaborate și promovate prin acte normative distincte, corelate cu data intrării în vigoare a noii organizări.

Fundamentarea opțiunii de reformă

Opțiunea propusă urmărește, în principal, consolidarea capacităților administrative, instituționale și financiare ale autorităților administrației publice locale, prin crearea unor unități administrativ-teritoriale cu resurse și capacități sporite pentru exercitarea competențelor, furnizarea serviciilor publice și dezvoltarea comunităților.

În acest scop, modelul îmbină valorificarea rezultatelor amalgamării voluntare cu amalgamarea normativă a unităților administrativ-teritoriale care rămân sub pragul de 3 000 de locuitori și reorganizarea nivelului al doilea în trei regiuni și municipiul Taraclia. Alegerea acestei opțiuni este fundamentată pe necesitatea depășirii limitărilor structurale ale administrației locale, oportunitatea implementării, experiența relevantă a statelor europene și sustenabilitatea rezultatelor reformei, prin următoarele aspecte specifice:

1. Consolidarea capacităților APL și oportunitatea implementării

Fragmentarea administrativ-teritorială și disparitățile demografice și economice limitează capacitatea multor autorități locale de a asigura exercitarea eficientă a competențelor și dezvoltarea serviciilor publice. Consolidarea unităților administrativ-teritoriale urmărește crearea unor condiții mai favorabile pentru atragerea și menținerea personalului calificat, dezvoltarea capacităților de planificare și gestionare a investițiilor, mobilizarea resurselor financiare și utilizarea mai eficientă a fondurilor publice.

Contextul actual oferă premise favorabile implementării acestei reforme:

- Alegerile locale generale din 2027 permit corelarea aplicării noii organizări teritoriale cu constituirea autorităților locale pentru un nou mandat, asigurând o tranziție instituțională coordonată.
- Rezultatele amalgamării voluntare, proces care a cuprins 161 de clustere și 556 de unități administrativ-teritoriale, constituie o bază pentru continuarea consolidării administrative, prin valorificarea inițiativelor și deciziilor adoptate la nivel local.

- Reformele sectoriale din domeniul asistenței sociale, sănătății și învățământului determină necesitatea reevaluării competențelor și capacităților autorităților de nivelul al doilea. Reorganizarea acestui nivel urmărește consolidarea funcțiilor de planificare, coordonare și gestionare a proiectelor și serviciilor de interes regional.
- Procesul de integrare europeană accentuează necesitatea unor autorități locale cu capacități sporite de planificare strategică, pregătire și implementare a proiectelor, inclusiv pentru valorificarea oportunităților de finanțare europeană, în concordanță cu obiectivele Foi de parcurs aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 274/2025.

2. Concordanța cu bunele practici europene

Opțiunea propusă valorifică experiența statelor europene care au urmărit consolidarea capacităților administrației locale prin reorganizare teritorială și instituțională.

Reformele din Estonia (2017) și Ucraina (2015–2020) ilustrează aplicarea unor mecanisme care combină amalgamarea voluntară cu intervenții normative pentru definitivarea consolidării teritoriale. La rândul său, reforma Danemarcei din 2007 evidențiază importanța corelării consolidării nivelului local cu reorganizarea nivelului regional și redefinirea competențelor.

În acest context, aplicarea unui prag demografic unitar de 3000 de locuitori urmărește crearea unor premise mai favorabile pentru consolidarea capacității administrative și financiare a unităților administrativ-teritoriale, în baza unor criterii clare și transparente.

Totodată, experiența europeană evidențiază importanța menținerii proximității administrației față de cetățeni. Din această perspectivă, consolidarea teritorială urmează să fie însoțită de mecanisme de reprezentare a localităților componente și de asigurare a accesului la servicii publice, inclusiv prin dezvoltarea CUPS și a altor puncte locale de deservire, cu respectarea principiilor Cartei europene a autonomiei locale.

3. Sustenabilitatea rezultatelor reformei

Sustenabilitatea opțiunii propuse rezultă din abordarea integrată a reorganizării teritoriale și a consolidării capacităților instituționale. Spre deosebire de o simplă modificare a configurației administrative, reforma urmărește crearea unor unități administrativ-teritoriale cu un potențial sporit de mobilizare a resurselor, exercitare a competențelor și realizare a investițiilor de dezvoltare locală.

Aplicarea unor criterii unitare de reorganizare, valorificarea rezultatelor amalgamării voluntare și instituirea mecanismelor de menținere a capacității demografice urmăresc asigurarea unei structuri teritoriale mai stabile și reducerea riscului de fragmentare administrativă.

În același timp, valorificarea beneficiilor reorganizării va necesita măsuri complementare privind descentralizarea competențelor, consolidarea autonomiei financiare, profesionalizarea administrației, digitalizarea și dezvoltarea mecanismelor de prestare accesibilă a serviciilor publice.

Prin urmare, opțiunea propusă este fundamentată pe necesitatea consolidării capacităților APL și pe crearea unui cadru teritorial și instituțional care să susțină exercitarea eficientă a competențelor, utilizarea responsabilă a resurselor publice și dezvoltarea durabilă a comunităților. Corelarea reformei cu ciclul electoral din 2027, valorificarea procesului voluntar și experiența europeană relevantă oferă premise pentru implementarea coordonată și sustenabilă a acestui model.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Proiectul are un impact major asupra sectorului public, deoarece schimbă structura administrativ-teritorială în care sunt constituite și își exercită atribuțiile autoritățile administrației publice locale. La nivelul întâi, noua configurație cuprinde unitățile rezultate din amalgamarea voluntară și normativă. La nivelul al doilea, actualele 32 de raioane sunt reorganizate în trei regiuni administrative și municipiul Taraclia, în timp ce municipiile Chișinău și Bălți își păstrează statutul distinct, iar Găgăuzia își menține regimul special de administrare. Efectele directe ale proiectului privesc existența, componența și succesiunea juridică a unităților administrativ-teritoriale, precum și teritoriul în raport cu care vor funcționa autoritățile locale.

Noua organizare urmează să se aplice începând cu primul tur al alegerilor locale generale din anul 2027. Consiliile locale și primarii vor fi aleși pentru unitățile administrativ-teritoriale rezultate, iar la nivelul al doilea vor fi constituite autoritățile corespunzătoare noii structuri teritoriale. Sincronizarea reformei cu scrutinul general permite constituirea autorităților reprezentative într-un cadru electoral comun, fără organizarea unor alegeri anticipate distincte pentru fiecare amalgamare. Această schimbare necesită pregătirea circumscriptiilor electorale, actualizarea evidențelor și informarea din timp a cetățenilor și autorităților implicate.

La nivelul întâi, amalgamarea permite reunirea resurselor administrative ale mai multor unități în cadrul unei singure autorități locale, cu un aparat de specialitate și, începând cu anul bugetar următor reorganizării, cu un buget unic. În loc ca fiecare fostă primărie să asigure separat contabilitatea, achizițiile, administrarea patrimoniului, evidența fiscală, urbanismul și pregătirea proiectelor, aceste activități vor putea fi organizate pentru întregul teritoriu al noii unități. Reunirea resurselor creează posibilitatea angajării unor specialiști și a distribuirii mai clare a responsabilităților, dar nu înlocuiește măsurile de reorganizare instituțională și de consolidare profesională necesare după constituirea noilor autorități.

O măsură importantă din pachetul legislativ complementar va fi modernizarea modului de organizare internă a primăriilor. Cadrul legal privind administrația publică locală urmează să fie modificat pentru a permite expres autorităților administrației publice locale de nivelul întâi să constituie subdiviziuni interne de tipul serviciilor,

secțiilor, direcțiilor și direcțiilor generale. Această posibilitate este importantă în special pentru primăriile consolidate, care vor administra teritorii mai mari, mai multe localități componente și un volum sporit de activități. Structura internă va putea fi adaptată mărimii unității, responsabilităților exercitate și resurselor disponibile, prin deciziile consiliului local, în condițiile legii.

Astfel, o primărie care deservește mai multe localități va putea grupa într-o structură specializată activitățile privind bugetul și finanțele, într-o altă administrarea patrimoniului și domeniul funciar, iar în altele achizițiile publice, dezvoltarea locală, urbanismul sau prestarea serviciilor administrative. În unitățile cu un volum mai redus de activitate, aceleași funcții vor putea fi organizate în structuri mai simple sau care combină mai multe domenii conexe. Scopul nu este multiplicarea posturilor de conducere și a nivelurilor birocratice, ci trecerea de la distribuirea multor atribuții între câțiva angajați la o organizare în care sarcinile și răspunderea profesională sunt mai bine delimitate. Aceste forme de organizare internă nu sunt instituite prin prezentul proiect de lege, ci urmează să fie reglementate prin modificarea legislației corespunzătoare din domeniul funcției publice.

Constituirea unei singure primării pentru mai multe localități nu presupune însă concentrarea tuturor activităților la sediul administrativ. Modelul de implementare a reformei prevede păstrarea unei prezențe administrative accesibile în localitățile componente, inclusiv prin utilizarea, acolo unde este potrivit, a clădirilor fostelor primării ca puncte de deservire sau sedii secundare. Primăria va putea organiza separat activitățile care necesită specialiști și decizii administrative comune și relația directă cu cetățenii, care poate continua în localitățile în care aceștia locuiesc. Această abordare permite valorificarea patrimoniului administrativ existent și evitarea unor deplasări inutile pentru operațiuni curente.

Un rol central în asigurarea accesului cetățenilor la serviciile publice în cadrul reformei administrației publice locale îl vor avea Centrele Unificate de Prestare a Serviciilor Publice (CUPS). Rețeaua CUPS, deja operațională în mai multe localități, va fi extinsă și adaptată la noua organizare administrativ-teritorială, centrele existente urmând să fie integrate în noul model de prestare a serviciilor. Acestea vor funcționa ca ghișee unice la nivel local, facilitând accesul cetățenilor atât la serviciile administrative prestate de autoritățile publice locale, cât și la serviciile altor prestatori publici, inclusiv prin intermediul platformelor digitale. Extinderea rețelei va permite menținerea serviciilor în proximitatea cetățenilor, inclusiv în localitățile care nu vor mai avea statut de centru administrativ în urma amalgamării.

În paralel, digitalizarea proceselor administrative interne, utilizarea registrelor și a documentelor electronice, comunicarea la distanță și aplicarea principiului ghișeului unic vor permite ca o solicitare depusă într-un punct de deservire (inclusiv CUPS sau electronic) să fie prelucrată de personalul de specialitate al primăriei, fără deplasarea solicitantului la sediul central. Prin această organizare, concentrarea competențelor administrative și apropierea serviciilor de cetățeni nu sunt obiective contradictorii: deciziile și operațiunile de specialitate pot fi gestionate unitar, iar interacțiunea cu beneficiarul poate rămâne descentralizată. Dezvoltarea acestor mecanisme va fi realizată prin măsuri guvernamentale, modificările legislative necesare și deciziile autorităților locale, nu direct prin legea de organizare administrativ-teritorială.

Păstrarea unei legături permanente cu localitățile componente presupune și mecanisme de reprezentare și comunicare. În cadrul măsurilor complementare este preconizată instituirea funcției de reprezentant al primarului în localitățile care nu mai au o primărie proprie, cu atribuții de informare, comunicare cu locuitorii și transmitere a necesităților comunității către administrația locală. Această soluție poate fi completată de instituția delegatului sătesc, în condițiile legislației aplicabile, și de organizarea consultărilor la nivelul satelor componente. Reglementarea exactă a funcției, a atribuțiilor și a raporturilor sale cu primarul și consiliul local va face obiectul legislației complementare.

Amalgamarea nu echivalează cu desființarea satelor, schimbarea denumirilor sau pierderea identității comunităților. Localitățile componente continuă să existe potrivit anexelor legii, iar noua autoritate va administra întreaga unitate în interesul tuturor locuitorilor săi. Din perspectiva sectorului public, organizarea punctelor locale de deservire, a mecanismelor de comunicare și a reprezentării comunităților reprezintă modalități concrete prin care administrația consolidată poate rămâne prezentă pe întregul teritoriu, fără a reproduce în fiecare sat un aparat administrativ complet.

La nivelul al doilea, reorganizarea urmărește înlocuirea actualei rețele de administrații raionale cu structuri teritoriale mai largi, capabile să susțină cooperarea dintre primării și pregătirea unor proiecte de interes regional. Viitoarele autorități regionale sunt avute în vedere, în principal, ca parteneri instituționali pentru planificarea dezvoltării și inițierea proiectelor care depășesc posibilitățile unei singure primării. Noua structură poate permite reunirea expertizei în pregătirea investițiilor, achiziții, management financiar și implementarea proiectelor complexe. Totuși, atribuțiile concrete, structura organelor regionale și mecanismele lor de finanțare urmează să fie stabilite prin legislația privind administrația publică locală, descentralizarea și finanțele publice locale. Aceste competențe nu sunt conferite automat prin prezentul proiect.

Reorganizarea raioanelor nu are drept scop mutarea serviciilor folosite zilnic de cetățeni la sediile celor trei regiuni. Modelul instituțional preconizat urmărește păstrarea instituțiilor și a punctelor de prestare în localitățile în care acestea funcționează, chiar dacă autoritatea care le administrează se schimbă. Bibliotecile, muzeele, casele de cultură, școlile de arte și sportive, centrele de tineret și alte instituții de interes local aflate în prezent în responsabilitatea raioanelor vor putea fi preluate, potrivit legislației sectoriale și actelor de transfer, de primăriile în care sunt amplasate, împreună cu bunurile și resursele aferente. Beneficiarii vor putea utiliza în continuare instituțiile respective în localitățile în care se află, inclusiv prin forme de cooperare între primăriile ale căror comunități sunt deservite.

Și în cazul serviciilor care vor fi preluate de autoritățile administrației publice centrale se urmărește menținerea accesului teritorial. Atribuțiile raionale din domeniul asistenței sociale au fost deja reorganizate prin structurile teritoriale ale autorității centrale competente, iar administrarea principalelor spitale raionale se află, în cea mai mare parte, la nivelul Ministerului Sănătății. În domeniul educației, reorganizarea administrației sectoriale presupune structuri teritoriale de specialitate, fără ca reorganizarea raioanelor să impună deplasarea elevilor sau a părinților la sediul unei regiuni pentru activitățile curente ale școlii. Aceste schimbări sunt guvernate de actele normative și de calendarul propriu fiecărui sector.

Pentru alte servicii de specialitate, măsurile de reorganizare au în vedere menținerea punctelor de acces în fostele centre raionale. În privința arhivelor, este preconizată preluarea responsabilităților de către instituția națională competentă, cu păstrarea accesului teritorial la certificate și copii de documente. Pentru serviciile de urbanism și autorizare în construcții, modelul avut în vedere prevede acces la specialiști prin puncte teritoriale de deservire, inclusiv prin rețeaua Agenției Servicii Publice, în condițiile legislației sectoriale. În aceste domenii, cetățeanul sau primăria trebuie să poată utiliza serviciul în teritoriu, fără obligativitatea deplasării la sediul administrației regionale. Aceste mecanisme vor necesita decizii organizatorice și reglementări distincte de prezenta lege.

Această delimitare este importantă și pentru clarificarea relației dintre viitoarele regiuni, primării, autoritățile centrale și agențiile de dezvoltare regională. Instituțiile care gestionează programele de finanțare și selectează proiecte au atribuții diferite de autoritățile publice care identifică nevoile comunităților, pregătesc proiectele și pot participa la realizarea investițiilor. Noua organizare teritorială poate facilita cooperarea dintre aceste instituții, însă nu transferă, prin ea însăși, atribuțiile agențiilor de dezvoltare regională către noile regiuni și nu impune ca aria fiecărui serviciu public să coincidă cu hotarele administrative regionale.

Constituirea municipiului Taraclia ca unitate administrativ-teritorială de nivelul al doilea produce un efect instituțional distinct: acesta devine succesorul de drept al bunurilor, drepturilor și obligațiilor orașului Taraclia, ale raionului Taraclia și ale unităților de nivelul întâi comasate cu orașul, potrivit proiectului. Municipiile Chișinău și Bălți continuă să fie unități distincte de nivelul al doilea, iar Găgăuzia își păstrează regimul special. Organizarea autorităților și delimitarea competențelor pentru noua configurație vor fi corelate prin legislația complementară, cu respectarea regimurilor speciale aplicabile.

Un efect direct important pentru administrațiile reorganizate privește patrimoniul, drepturile și obligațiile existente. Proiectul stabilește succesiunea de drept pentru unitățile rezultate din amalgamare și prevede măsuri de inventariere și pregătire a transmiterii bunurilor. Pentru patrimoniul actualelor raioane aferent unor instituții și servicii care vor trece la alte autorități, transferurile se vor realiza potrivit modificărilor sectoriale și legislației proprietății publice. De aceea, trebuie identificate bunurile, contractele, obligațiile și resursele aferente fiecărei instituții, astfel încât schimbarea fondatorului sau a administratorului să nu întrerupă activitatea acesteia. Proiectul cuprinde și o interdicție temporară privind înstrăinarea anumitor bunuri proprietate publică a raioanelor, cu excepțiile expres prevăzute.

Reorganizarea are consecințe și asupra personalului din autoritățile administrației publice locale. Proiectul reglementează preavizarea angajaților autorităților care se lichidează și posibilitatea de a le propune transferul sau angajarea în autoritățile succesoare ori în instituțiile care preiau competențe, cu respectarea Legii nr. 158/2008 și a Codului muncii. Aceste prevederi nu garantează preluarea automată a tuturor angajaților. Pe lângă aplicarea garanțiilor legale, va fi necesară pregătirea statelor de personal și valorificarea expertizei existente, inclusiv prin instruire, recalificare și ocuparea funcțiilor de specialitate în noile structuri administrative. Programarea

acestei tranziții este importantă atât pentru drepturile angajaților, cât și pentru continuitatea activității instituțiilor.

Administrația publică centrală va avea, la rândul său, responsabilități importante. Guvernul va asigura pregătirea și promovarea ajustărilor legislative complementare; Ministerul Finanțelor va stabili modul de realizare a măsurilor pregătitoare pentru elaborarea primelor bugete unice; Comisia Electorală Centrală va organiza alegerile în noua configurație; iar autoritățile responsabile de registre, clasificatoare, evidența populației și adrese vor opera actualizările necesare. Ministerele și instituțiile care vor prelua servicii sau instituții de la nivel raional vor trebui să pregătească organizarea teritorială, resursele, personalul și continuitatea activităților, potrivit reglementărilor sectoriale. Prin urmare, reforma presupune o coordonare administrativă între instituții, nu doar modificarea anexelor teritoriale ale legii.

Proiectul prevede și garanții pentru continuitatea activității autorităților și a raporturilor juridice. Actele administrative normative emise înainte de reorganizare rămân aplicabile în condițiile legii, actele individuale și permise își păstrează valabilitatea, iar documentația de amenajare a teritoriului și de urbanism continuă să se aplice teritoriului pentru care a fost aprobată. Registrele și datele privind domiciliul și reședința urmează să fie actualizate din oficiu, iar cetățenii nu vor fi obligați să își preschimbe documentele numai pentru că se schimbă apartenența administrativ-teritorială. Aceste prevederi reduc sarcinile administrative atât pentru populație, cât și pentru instituțiile care trebuie să asigure tranziția.

În ansamblu, impactul instituțional al proiectului este unul amplu și creează premise pentru o administrație locală cu o capacitate de lucru mai bună și pentru un nivel regional adaptat nevoilor de dezvoltare. Pentru ca aceste efecte să se concretizeze, reorganizarea teritorială va fi însoțită de modificări ale legislației privind administrația publică locală și finanțele publice locale, de organizarea flexibilă a aparatului primăriilor, extinderea punctelor de acces la servicii, dezvoltarea CUPS și a serviciilor digitale, precum și de transferurile sectoriale realizate cu păstrarea accesibilității instituțiilor în teritoriu. Rezultatul urmărit nu este doar reducerea numărului de administrații, ci funcționarea unor autorități capabile să gestioneze mai bine resursele și să ofere servicii accesibile tuturor comunităților din componența lor.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Reforma are un impact financiar asupra bugetului de stat și asupra bugetelor locale, atât în perioada de pregătire, cât și după constituirea noilor unități administrativ-teritoriale. Efectele financiare nu pot fi determinate numai prin compararea numărului actual de primării și raioane cu numărul unităților rezultate. Trebuie deosebite cheltuielile necesare reorganizării, resursele care vor fi redistribuite odată cu atribuirea competențelor și eventualele economii generate de schimbarea structurii administrative. În plus, prezenta lege stabilește configurația teritorială, în timp ce o parte importantă a efectelor bugetare va rezulta din actele legislative complementare privind competențele, instituțiile și finanțele publice locale.

Dimensiunea acestei diferențe poate fi ilustrată prin structura bugetelor raionale. Potrivit datelor bugetare agregate pentru anul 2025, bugetele celor 32 de raioane au constituit aproximativ 9,156 miliarde de lei, dintre care circa 7,049 miliarde de lei,

respectiv 77%, au reprezentat transferuri cu destinație specială pentru învățământ, inclusiv pentru școlile sportive. Aceste mijloace finanțează activități și servicii concrete. Prin urmare, reducerea viitoare a bugetelor regionale în raport cu bugetele însumate ale raioanelor nu reprezintă, în aceeași proporție, o economie pentru bugetul public național. Cheltuielile necesare serviciilor preluate de alte autorități nu dispar, ci urmează să fie reflectate în bugetele instituțiilor care vor deveni responsabile de acestea, potrivit modificărilor sectoriale.

Reforma va presupune ajustarea sistemului finanțelor publice locale la noua configurație administrativ-teritorială și la repartizarea competențelor, inclusiv prin revizuirea mecanismelor de repartizare a veniturilor și de echilibrare bugetară. Unul dintre principiile de bază ale acestei ajustări îl constituie menținerea anvelopei financiare alocate administrației publice locale, fără diminuarea resurselor disponibile, inclusiv prin păstrarea ponderii acesteia în bugetul public național și în produsul intern brut (PIB). În acest sens, se va ține cont de modificările în repartizarea competențelor, inclusiv de reforma sistemului educațional, ale cărui cheltuieli sunt finanțate în prezent preponderent prin transferuri cu destinație specială către bugetele raionale. Ajustările vor urmări asigurarea unei finanțări adecvate și predictibile a noilor autorități locale, ținând cont de capacitățile fiscale și necesitățile de cheltuieli ale acestora.

În etapa de pregătire și reorganizare vor apărea costuri administrative, tehnice și instituționale. Acestea includ actualizarea registrelor și a clasificatoarelor teritoriale, adaptarea sistemelor informaționale, pregătirea alegerilor locale generale în noua configurație, inventarierea și documentarea patrimoniului, operațiunile de predare-preluare, organizarea contabilității și a evidențelor pentru noile unități, precum și informarea autorităților și a populației. O parte dintre activități vor fi realizate de instituțiile existente în limita atribuțiilor curente, însă altele pot necesita alocatii suplimentare pentru servicii informatice, dotări, personal temporar ori cheltuieli operaționale.

Un capitol distinct al costurilor de tranziție îl constituie reorganizarea personalului. Proiectul prevede preavizarea angajaților autorităților care se lichidează și permite, după caz, propunerea transferului sau a angajării în autoritățile succesoare ori în instituțiile care preiau competențe. În situațiile în care asemenea soluții nu sunt posibile, se aplică regulile privind disponibilizarea și garanțiile prevăzute de legislația funcției publice și a muncii. Costul efectiv va depinde de numărul posturilor afectate, vechimea și drepturile personalului, opțiunile de transfer și structurile aprobate pentru noile autorități. Aceste calcule vor putea fi făcute în 2027, pentru a putea estima corect situația reală per fiecare angajat.

Pentru bugetele locale de nivelul întâi, amalgamarea presupune unirea veniturilor, cheltuielilor, activelor și obligațiilor unităților participante în cadrul unei singure unități administrativ-teritoriale. Proiectul permite menținerea până la sfârșitul anului reorganizării a deciziilor privind impozitele și taxele locale, scutirile, tarifele și alte plăți, fiecare pe teritoriul pentru care a fost aprobată. În anul bugetar următor se aplică un buget unic, iar autoritatea competentă stabilește impozitele, taxele și tarifele de competența sa pentru întreg teritoriul. Această succesiune reduce riscul schimbării regulilor fiscale în cursul exercițiului bugetar anual, dar presupune pregătirea din timp

a bazei de venituri, a angajamentelor de cheltuieli și a mecanismelor de execuție bugetară.

Stimulentele financiare acordate în temeiul Legii nr. 225/2023 reprezintă o altă componentă a impactului bugetar. Mecanismul prevede trei categorii de transferuri: (i) transferuri cu destinație specială pentru pregătirea procesului de amalgamare voluntară, în cuantum de 400000 - 1000000 lei, cu un necesar financiar total estimat la cca 70 milioane lei; (ii) transferuri cu destinație specială pentru dezvoltarea infrastructurii unităților amalgamate, calculate în cuantum de 3000 lei pentru fiecare locuitor, cu un necesar financiar total estimat la 3 miliarde 500 milioane lei; și (iii) transferuri pentru susținerea bugetelor unităților amalgamate, în cuantum de 500000 - 2000000 lei anual pentru fiecare unitate eligibilă, cu un necesar financiar total estimat la cca 650 milioane lei. Proiectul delimitează beneficiarii acestor stimulente la unitățile administrativ teritoriale care au finalizat procedura de amalgamare voluntară la 31 august 2026, și care sunt amalgamate prin prezenta lege. El permite acordarea stimulentului prevăzut la art. 16 alin. (2) lit. b) din Legea nr. 225/2023 după publicarea legii, inclusiv înainte de formarea noilor unități administrativ-teritoriale. Aceasta creează posibilitatea finanțării anticipate a unor măsuri și investiții pentru colectivitățile participante la procesul voluntar, în condițiile și limitele mecanismelor bugetare aplicabile.

Derogarea temporară privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare poate influența calendarul anumitor cheltuieli de conformare. Pentru unitățile care depășesc pragul de 3000 de locuitori exclusiv ca rezultat al amalgamării și în care nicio unitate participantă nu depășea anterior acest prag, proiectul prevede un termen de trei ani de la formare pentru asigurarea prestării serviciului prin operator titular de licență. Efectul este o perioadă suplimentară de adaptare instituțională și financiară pentru autoritățile respective. Aceasta nu constituie o finanțare suplimentară, nu exonerează operatorii de obligațiile legale de licențiere și nu modifică termenele aplicabile unităților administrativ-teritoriale care întruneau deja condițiile respective înainte de amalgamare.

Pe termen mediu și lung, reducerea numărului de aparate administrative poate crea premise pentru diminuarea unor cheltuieli de conducere și suport administrativ care se repetă în prezent la nivelul mai multor autorități. Totuși, funcționarea unor primării mai puternice va necesita specialiști, dotări, servicii de evidență și, după caz, modalități de deservire a localităților aflate la distanță de sediul administrativ. Prin urmare, economiile nete nu pot fi deduse automat din reducerea numărului de primari, consilii sau sedii. O parte a resurselor eliberate poate fi necesară pentru îmbunătățirea capacității administrative și a serviciilor.

O componentă distinctă a investițiilor aferente implementării reformei o reprezintă extinderea și adaptarea rețelei CUPS, în vederea menținerii accesului cetățenilor la servicii publice în localitățile amalgamate. Necesarul estimat este de aproximativ 850 de centre la nivel național, inclusiv cele deja operaționale, care vor fi integrate și adaptate la noul model de prestare a serviciilor. La un cost mediu de dotare de 80000 - 100000 lei per centru, valoarea orientativă a dotării unei rețele de 850 de centre a fost estimată la 68 - 85 milioane lei. Din totalul rețelei preconizate, aproximativ 500 de centre sunt planificate să fie acoperite cu sprijinul partenerilor de dezvoltare.

Guvernul este în căutare activă de fonduri pentru a acoperi diferența. Aceste valori reprezintă costurile orientative ale dotării rețelei, iar necesarul suplimentar efectiv de finanțare ține cont de centrele deja operaționale, dotările existente și investițiile realizate sau planificate cu sprijin extern. Costurile recurente de funcționare a centrelor, inclusiv cele aferente personalului, conectivității și întreținerii echipamentelor, sunt tratate separat de investițiile inițiale în dotare.

Pentru fundamentarea financiară a proiectului, costurile și eventualele economii trebuie estimate distinct pe bugete componente ale bugetului public național și pe ani bugetari. Calculul va trebui să pornească de la configurația teritorială aprobată, numărul autorităților și al posturilor afectate, situația bunurilor și contractelor, costurile tehnice ale actualizării registrelor, necesarul organizării electorale și volumul stimulentele financiare acordate în condițiile legii. De asemenea, trebuie identificate resursele deja prevăzute în bugetele anuale, cheltuielile suplimentare, sursele externe confirmate și eventualele costuri care vor rezulta numai după adoptarea legislației sectoriale. Aceste estimări se reflectă în fișa financiară și în calculele aferente, fără a prezenta drept economii confirmate sume care reprezintă, în realitate, transferuri între bugete.

În consecință, proiectul produce efecte financiare semnificative, dar nu permite, singur, stabilirea unui quantum credibil al economiilor nete pentru întreaga reformă. Evaluarea completă trebuie să urmărească atât costurile trecerii la noua organizare, cât și finanțarea corespunzătoare a responsabilităților publice care vor continua să fie exercitate. Finalitatea reformei este utilizarea mai eficientă a resurselor publice și sporirea capacității administrației locale, nu reducerea contabilă a cheltuielilor prin mutarea lor dintr-un buget în altul. În termen lung, reforma va aduce un set de optimizări, inclusiv prin faptul că nu vor exista 892 de primării, dar 274. Aceste optimizări vor permite o alocare mai eficientă a resurselor, și focusarea pe extinderea accesului cetățenilor la servicii publice de bază.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Proiectul nu introduce cerințe generale noi pentru inițierea sau desfășurarea activității de întreprinzător, nu modifică regimul de autorizare a operatorilor economici și nu stabilește noi impozite sau taxe pentru întreprinderi. Impactul direct asupra sectorului privat este, prin urmare, limitat. Efectele relevante țin în principal de schimbarea unității administrativ-teritoriale și a autorității locale cu care întreprinderile au raporturi juridice, de actualizarea evidențelor teritoriale și de continuitatea contractelor, actelor permissive și serviciilor publice locale.

Pentru întreprinderile care au contracte de achiziție publică, de locațiune, de arendă ori alte raporturi juridice cu unități administrativ-teritoriale reorganizate, este important ca autoritatea competentă să identifice fără întârziere drepturile și obligațiile transmise. Proiectul prevede succesiunea juridică în cazurile expres reglementate și menținerea valabilității actelor administrative individuale și a celor permissive în condițiile în care au fost emise. Aceste reguli reduc riscul apariției unor întreruperi în relațiile cu autoritățile publice. Operațiunile concrete de predare-preluare și informarea partenerilor contractuali rămân însă necesare pentru desfășurarea normală a activității economice.

În ceea ce privește obligațiile fiscale locale și tarifele, întreprinderile își vor putea desfășura activitatea pe baza deciziilor în vigoare în teritoriile respective până la sfârșitul anului reorganizării. Pentru anul următor, noile autorități vor adopta deciziile aplicabile întregului teritoriu. Acest proces poate conduce la uniformizarea unor taxe și tarife care anterior difereau de la o localitate la alta, fără ca proiectul să stabilească anticipat nivelul lor. Prin urmare, nu poate fi afirmată în această etapă nici creșterea, nici reducerea generalizată a sarcinii fiscale pentru întreprinderi.

Pe termen mediu, administrațiile consolidate pot avea capacități mai bune pentru pregătirea infrastructurii de utilități, administrarea patrimoniului și derularea achizițiilor publice, ceea ce poate crea condiții mai favorabile pentru activitatea întreprinderilor, în special în localitățile cu acces insuficient la servicii. Rezultatele vor depinde de investițiile efectiv realizate și de organizarea viitoare a serviciilor, nu de schimbarea hotarelor în sine. În cazul achizițiilor de amploare mai mare, autoritățile vor trebui să respecte regulile de concurență și acces nediscriminatoriu la proceduri, inclusiv pentru întreprinderile mici și mijlocii.

Derogarea privind operatorii licențiați de alimentare cu apă și canalizare privește numai calendarul de îndeplinire a obligației de către anumite unități administrativ-teritoriale rezultate din amalgamare. Ea nu schimbă cerințele de licențiere aplicabile operatorilor economici și nu instituie avantaje exclusive pentru un anumit prestator. Din această perspectivă, proiectul nu generează costuri de conformare noi, generale și imediate pentru mediul de afaceri; eventualele cheltuieli operaționale determinate de schimbarea interlocutorului administrativ vor trebui gestionate prin măsurile de implementare.

4.4. Impactul social

Reforma administrativ-teritorială are un impact social important, deoarece schimbă unitățile administrativ-teritoriale în care oamenii își aleg autoritățile locale și în raport cu care sunt organizate anumite activități administrative. Principalul rezultat urmărit este o administrație locală capabilă să ofere servicii mai bune, să pregătească investiții și să răspundă nevoilor comunităților. În același timp, pentru locuitori este esențial ca reorganizarea să nu însemne pierderea accesului la serviciile de care beneficiază în prezent sau obligația de a se deplasa mai departe pentru rezolvarea unor probleme obișnuite. Din acest motiv, impactul social trebuie apreciat nu numai prin schimbarea numărului de primării și raioane, ci mai ales prin modul în care va fi organizată deservirea populației după constituirea noilor autorități.

La nivelul întâi, amalgamarea mai multor unități administrativ-teritoriale presupune existența unei singure administrații pentru un teritoriu mai întins și pentru mai multe localități. Satele care intră în componența unei unități amalgamate nu își pierd, prin aceasta, existența ca localități, denumirea, identitatea sau tradițiile. Se modifică structura administrativă și colectivitatea în raport cu care vor funcționa autoritățile alese. Pentru locuitorii satelor în care nu va mai exista sediul principal al unei primării, riscul imediat este creșterea distanței până la autoritatea locală, mai ales în cazul persoanelor în vârstă, al persoanelor cu dizabilități, al celor fără mijloace proprii de transport și al familiilor cu venituri reduse. Acest risc trebuie abordat prin organizarea accesului la servicii, nu doar prin stabilirea centrului administrativ al noii unități.

O măsură importantă preconizată în cadrul implementării reformei este extinderea rețelei CUPS. Rețeaua CUPS, deja operațională în Republica Moldova, va fi dezvoltată pentru a asigura funcționarea unor ghișee unice la nivel local, prin intermediul cărora cetățenii vor putea accesa atât serviciile administrative prestate de autoritățile publice locale, cât și serviciile altor prestatori publici.

Guvernul dezvoltă mecanismele și reglementările necesare și autoritățile administrației publice locale ale UAT amalgamate vor primi suportul necesar pentru integrarea serviciilor publice locale în cadrul CUPS.

Se urmărește utilizarea, de regulă, a clădirilor fostelor primării pentru deshiderea CUPS. Această abordare permite păstrarea unui loc cunoscut de cetățeni pentru interacțiunea cu administrația și valorificarea infrastructurii publice existente, în locul concentrării tuturor contactelor administrative la noul sediu al primăriei.

Avantajul CUPS este, în primul rând, posibilitatea de a primi sprijin aproape de domiciliu pentru depunerea cererilor, identificarea documentelor necesare, utilizarea platformelor și urmărirea solicitărilor. Pentru o persoană care nu dispune de semnătură electronică, nu folosește internetul sau întâmpină dificultăți în completarea unei cereri, asistența directă a unui specialist poate fi la fel de importantă ca existența serviciului online. Gama serviciilor accesibile prin CUPS va fi extinsă progresiv, în funcție de integrarea serviciilor prestate de autoritățile locale și de ceilalți prestatori publici. Extinderea rețelei va fi însoțită de investiții în dotarea punctelor de lucru, pregătirea personalului și dezvoltarea infrastructurii digitale, inclusiv cu sprijinul partenerilor de dezvoltare.

În paralel, digitalizarea administrației locale poate reduce necesitatea deplasărilor și timpul necesar pentru obținerea actelor și informațiilor. Utilizarea portalului guvernamental al serviciilor publice, a aplicației EVO și a instrumentelor informaționale destinate administrației publice locale, inclusiv e-APL, permite dezvoltarea treptată a unor proceduri care nu depind de prezența fizică a solicitantului la sediul primăriei. Digitalizarea nu poate înlocui integral deservirea directă, în special în localitățile cu populație vârstnică sau cu acces redus la internet. De aceea, extinderea serviciilor electronice și păstrarea unor puncte locale de asistență trebuie să se completeze reciproc.

Pentru menținerea legăturii dintre locuitorii fiecărui sat și autoritățile noi unități administrativ-teritoriale, sunt avute în vedere și mecanisme de reprezentare și comunicare la nivelul localităților componente, inclusiv instituirea funcției de reprezentant al primarului și valorificarea formelor existente de participare locală. Un asemenea reprezentant ar putea facilita transmiterea solicitărilor și a propunerilor comunității, informarea locuitorilor despre deciziile consiliului local, organizarea consultărilor și cooperarea cu punctele de prestare a serviciilor. Aceste măsuri urmăresc ca localitățile situate în afara centrului administrativ să rămână implicate în stabilirea priorităților de dezvoltare și în repartizarea investițiilor. Regimul concret al acestor instrumente nu este stabilit de prezentul proiect și urmează să fie examinat prin legislația și măsurile de implementare complementare.

O altă dimensiune socială privește reprezentarea democratică. După amalgamare, același consiliu local va adopta decizii pentru toate localitățile componente, iar locuitorii vor participa la alegerea autorităților noi unități în cadrul alegerilor locale

generale din 2027. Consolidarea administrativă poate îmbunătăți capacitatea de a răspunde problemelor comune, dar presupune și un efort de comunicare mai mare din partea aleșilor locali. Este important ca problemele satelor mici să nu fie eclipsate de prioritățile centrului administrativ. Consultările la nivelul fiecărei localități, publicarea accesibilă a informațiilor bugetare și utilizarea unor mecanisme stabile de dialog cu locuitorii reprezintă măsuri de implementare relevante pentru reducerea acestui risc.

La nivelul al doilea, efectul reorganizării trebuie înțeles diferit de cel produs la nivelul primăriilor. Înlocuirea raioanelor cu trei regiuni administrative nu presupune mutarea la Chișinău, Bălți sau Cahul a serviciilor pe care cetățenii le folosesc astăzi în orașele și localitățile lor. Sediile noilor autorități regionale sunt sediile administrației regionale, nu centre în care ar trebui concentrate toate instituțiile și ghișeele existente la nivel raional. În modelul de implementare urmărit, activitățile care presupun contact direct cu beneficiarul vor continua să fie organizate prin primării, instituții sectoriale, structuri teritoriale ale administrației publice centrale sau operatori de servicii, potrivit competențelor fiecăruia.

În particular, instituțiile de cultură, bibliotecile, muzeele, școlile de arte și sportive, centrele de tineret, taberele de odihnă și alte instituții aflate în prezent în administrarea raioanelor sunt preconizate să își continue activitatea în localitățile în care funcționează. Pentru asemenea instituții, schimbarea principală avută în vedere privește autoritatea care exercită atribuțiile de fondator ori administrator și care asigură finanțarea, nu mutarea clădirii, a colecțiilor, a claselor sau a beneficiarilor la sediul unei regiuni. Preluarea lor de către autoritățile locale de nivelul întâi sau, după caz, de alte autorități competente trebuie pregătită împreună cu transmiterea bunurilor, contractelor, documentelor, resurselor financiare și a personalului necesar funcționării. Aceste transferuri nu sunt efectuate automat prin legea organizării administrativ-teritoriale, ci vor fi realizate potrivit modificărilor legislative sectoriale și actelor de aplicare.

Păstrarea instituției în localitatea în care funcționează este importantă și pentru locuitorii comunităților învecinate. O bibliotecă raională, o școală sportivă sau o școală de arte poate deservi copii și adulți din mai multe sate, nu doar din localitatea în care este amplasată. Schimbarea fondatorului nu ar trebui să ducă la restrângerea nejustificată a accesului acestor beneficiari. În procesul de preluare vor trebui clarificate aria de deservire, condițiile de înscriere, finanțarea și, după caz, modalitățile de cooperare între unitățile administrativ-teritoriale interesate. Continuitatea activității trebuie să fie asigurată nu numai formal, prin transferul instituției, ci și practic, prin păstrarea personalului necesar, a programului de lucru și a condițiilor de acces pentru beneficiari, în limitele cadrului legal aplicabil.

Acceași abordare este relevantă pentru serviciile de specialitate care funcționează în prezent la nivel raional. În cadrul măsurilor de reorganizare sectorială este avută în vedere păstrarea accesului teritorial la arhive și la serviciile din domeniul arhitecturii și urbanismului, inclusiv prin structurile sau punctele teritoriale ale instituțiilor centrale competente în orașele care sunt în prezent reședințe de raion. Scopul este ca persoanele care solicită un certificat de arhivă sau un serviciu de specialitate să poată continua să se adreseze într-un loc accesibil, fără a fi obligate să călătorească până la

sediul administrației regionale. Organizarea exactă a acestor servicii va fi stabilită în cadrul actelor și deciziilor sectoriale corespunzătoare.

În educație, sănătate și asistență socială, locul de prestare a serviciului trebuie deosebit de autoritatea care îl administrează. Responsabilități importante din domeniul asistenței sociale au fost deja reorganizate prin agenții teritoriale ale administrației publice centrale, iar în sănătate principalele instituții spitalicești raionale se află, în cea mai mare parte, în responsabilitatea Ministerului Sănătății. În domeniul învățământului general, reorganizarea administrării școlilor prin agenții teritoriale ale Ministerului Educației și Cercetării urmează propriul calendar și propriul cadru normativ. **Reorganizarea administrativ-teritorială nu determină, prin ea însăși, închiderea unei școli, mutarea unui spital sau schimbarea adresei la care o persoană primește asistență socială.**

Nici serviciile de alimentare cu apă și canalizare, de salubritate, transport public sau intervenție în situații de urgență nu trebuie reorganizate automat după hotărârile celor trei regiuni. Ariile lor de deservire sunt determinate de infrastructură, de necesitățile beneficiarilor, de organizarea operatorilor și de normele speciale aplicabile. O rețea de apă sau un operator de gestionare a deșeurilor poate deservi localități din unități administrativ-teritoriale diferite, iar existența unor noi limite regionale nu impune, în sine, schimbarea contractelor de prestare a serviciilor. Pentru populație, această distincție este importantă: **schimbarea hărții administrative nu trebuie confundată cu mutarea sau întreruperea serviciilor publice existente.**

Continuitatea nu depinde numai de locul unde rămâne o instituție, ci și de modul în care este pregătit transferul responsabilităților. Pentru fiecare serviciu afectat trebuie identificată autoritatea care îl va administra, instituția care îl va finanța, situația bunurilor și a contractelor, personalul necesar și responsabilul pentru cererile aflate în curs de soluționare. Cetățenii trebuie să știe din timp unde se adresează, ce documente sunt necesare și dacă se schimbă datele de contact sau modalitatea de depunere a cererilor.

Un impact social direct al reformei privește personalul autorităților administrației publice locale supuse reorganizării. Unele funcții și structuri administrative vor înceta să existe în forma actuală, iar angajații pot fi afectați de modificarea sau încetarea raporturilor de serviciu ori de muncă. Art. 33 al proiectului prevede preavizarea personalului potrivit Legii nr. 158/2008 și Codului muncii, precum și posibilitatea propunerii transferului sau angajării în autoritățile care preiau competențele ori în autoritățile unităților succesoare. Dacă transferul nu este posibil, se aplică regulile legale de disponibilizare. Proiectul nu garantează păstrarea automată a fiecărui post. Proiectul conține garanții juridice directe care reduc costurile și dificultățile administrative pentru populație. Actele administrative individuale și actele permissive emise anterior reorganizării își păstrează valabilitatea potrivit art. 30, iar documentația de amenajare a teritoriului și de urbanism continuă să se aplice în condițiile art. 34. Conform art. 35, actele de identitate, actele de stare civilă, certificatele, permisele și titlurile de proprietate nu trebuie preschimbate exclusiv ca urmare a reorganizării. Datele privind domiciliul și reședința se actualizează din oficiu, fără cerere, fără prezentarea titularului și fără perceperea unor plăți. Nici exercitarea dreptului de vot la alegerile locale desfășurate potrivit noii organizări nu este condiționată de

schimbarea actelor de identitate. Aceste reguli evită deplasări și cheltuieli inutile pentru un număr mare de cetățeni.

În același sens, art. 31 menține până la sfârșitul anului bugetar în care are loc reorganizarea aplicarea deciziilor privind impozitele, taxele locale, tarifele și alte plăți, pe teritoriile pentru care au fost aprobate. Din anul bugetar următor, noua autoritate va stabili obligațiile care țin de competența sa pentru întregul teritoriu. Reforma nu stabilește automat majorări ale taxelor locale și nu înlocuiește procedurile legale de adoptare a acestora. Menținerea temporară a deciziilor existente contribuie la previzibilitatea obligațiilor pentru gospodării și întreprinderi în perioada de tranziție. În ansamblu, impactul social urmărit este îmbunătățirea capacității administrației locale de a răspunde nevoilor cetățenilor, cu păstrarea accesului la serviciile de proximitate și cu reducerea diferențelor dintre comunități. Acest rezultat nu decurge însă automat din adoptarea noii hărți administrativ-teritoriale. El depinde de extinderea punctelor locale de deservire, de digitalizarea însoțită de asistență pentru persoanele care nu au abilități digitale avansate, de mecanismele de reprezentare a localităților componente și de transferarea instituțiilor împreună cu resursele necesare. În perioada de implementare va fi important să se urmărească nu doar înființarea noilor autorități, ci și dacă serviciile rămân accesibile, dacă timpul și costul deplasărilor cetățenilor nu cresc nejustificat și dacă localitățile mai mici continuă să participe efectiv la deciziile care le privesc.

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

Reorganizarea administrativ-teritorială presupune actualizarea unor informații din registrele și sistemele informaționale publice, inclusiv a datelor privind domiciliul și reședința, apartenența administrativ-teritorială a adreselor și arondarea alegătorilor. Aceste operațiuni pot implica prelucrarea unor date cu caracter personal deja deținute de autorități, precum datele de identificare și de adresă ale persoanelor, precum și asocierea acestora cu noile coduri și unități administrativ-teritoriale. Proiectul nu introduce o obligație generală de colectare de date noi de la cetățeni și nu prevede constituirea unei baze de date unice care să reunească informațiile personale din toate registrele publice.

Art. 35 al proiectului stabilește actualizarea din oficiu a registrelor și evidențelor vizate de reorganizare, inclusiv a datelor privind domiciliul și reședința, fără solicitarea prezentării fizice a titularului. Aceste actualizări vor fi efectuate de autoritățile și instituțiile competente, în limitele atribuțiilor și ale temeiurilor legale aplicabile fiecărui sistem. Prelucrarea datelor este supusă Legii nr. 195/2024 privind protecția datelor cu caracter personal, aplicabilă din 23 august 2026, precum și normelor speciale privind registrele de stat și sistemele informaționale respective.

Scopul prelucrării este reflectarea corectă a noii organizări teritoriale în evidențele oficiale, fără modificarea nejustificată a altor informații despre persoanele vizate. În acest proces trebuie asigurate exactitatea datelor, limitarea accesului la personalul autorizat, securitatea schimbului de informații și posibilitatea verificării și corectării erorilor. Corespondența dintre vechile și noile coduri teritoriale trebuie păstrată într-o formă care permite identificarea modificărilor efectuate și continuitatea evidențelor istorice. Aceste măsuri sunt deosebit de importante pentru evitarea unor erori privind

adresele, înscrierea în listele electorale sau raportarea persoanelor la o unitate administrativ-teritorială greșită.

Calitatea de operator al datelor și responsabilitățile privind securitatea, informarea persoanelor vizate, păstrarea datelor și soluționarea cererilor de rectificare se determină potrivit legislației aplicabile fiecărui registru și fiecărei autorități. Proiectul nu stabilește termene noi de păstrare a datelor cu caracter personal și nici nu autorizează accesul nelimitat al noilor administrații la datele tuturor instituțiilor publice. Riscurile specifice ale tranziției sunt prelucrările inexacte sau neautorizate, transferul necorespunzător al informațiilor și pierderea trasabilității operațiunilor. Aplicarea garanțiilor legale existente și pregătirea tehnică a actualizării registrelor pot reduce aceste riscuri.

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Proiectul nu stabilește drepturi, obligații sau condiții de participare la viața publică diferențiate în funcție de sex ori gen. Din acest punct de vedere, nu se identifică un impact juridic direct discriminatoriu al prevederilor sale.

Pe termen mediu, obiectivul este ca noua organizare să ofere oportunități administrative și servicii accesibile tuturor locuitorilor, fără diferențe nejustificate de tratament.

4.5. Impactul asupra mediului

Proiectul nu modifică normele privind emisiile, utilizarea resurselor naturale, gestionarea deșeurilor, protecția biodiversității ori evaluarea impactului asupra mediului. Obiectul său este organizarea administrativ-teritorială, motiv pentru care nu se anticipează un impact direct, cuantificabil, asupra calității mediului numai ca urmare a intrării în vigoare a legii.

Consolidarea unităților administrativ-teritoriale poate crea condiții mai favorabile pentru pregătirea și implementarea unor investiții în infrastructura de mediu, inclusiv în sistemele de alimentare cu apă și de canalizare, colectarea și tratarea deșeurilor, eficiența energetică a clădirilor publice, amenajarea spațiilor verzi și adaptarea la schimbările climatice. Primăriile consolidate vor putea reuni resursele administrative și financiare ale fostelor unități administrativ-teritoriale, ceea ce poate facilita elaborarea documentației tehnice, atragerea finanțărilor și gestionarea proiectelor de investiții. O capacitate administrativă mai bună poate contribui, de asemenea, la întreținerea corespunzătoare a infrastructurii existente și la asigurarea funcționării durabile a investițiilor realizate.

Un aspect important îl constituie posibilitatea abordării mai coerente a problemelor de mediu care afectează mai multe localități. Poluarea cursurilor de apă, gestionarea deșeurilor, protecția terenurilor împotriva eroziunii, prevenirea inundațiilor sau administrarea unor obiective de infrastructură comună nu pot fi întotdeauna soluționate eficient de fiecare primărie separat. Reunirea mai multor localități în cadrul aceleiași unități administrativ-teritoriale poate facilita planificarea și realizarea unor măsuri comune, prin utilizarea coordonată a resurselor și evitarea fragmentării intervențiilor între mai multe administrații.

Reorganizarea nivelului al doilea poate contribui, la rândul său, la îmbunătățirea capacității instituționale de pregătire și coordonare a unor proiecte de interes regional, inclusiv a celor cu impact asupra mediului. Investițiile în infrastructura de gestionare a deșeurilor, protecția bazinelor hidrografice, eficiența energetică sau adaptarea la schimbările climatice pot necesita intervenții la o scară teritorială mai largă decât cea a actualelor raioane. Noua organizare administrativ-teritorială creează premise pentru o cooperare și o planificare mai eficientă a unor asemenea investiții, în condițiile competențelor care vor fi stabilite prin legislația complementară.

Totodată, proiectul nu atribuie prin el însuși noilor regiuni competențe sectoriale în domeniul protecției mediului, nu modifică ariile de prestare a serviciilor publice de gospodărie comună și nu stabilește obligații sau finanțări pentru realizarea unor proiecte de infrastructură de mediu. Aceste aspecte vor continua să fie reglementate de legislația sectorială și de actele normative privind organizarea, finanțarea și prestarea serviciilor respective.

În ansamblu, impactul potențial al reformei asupra mediului este unul favorabil, prin crearea unor condiții administrative și instituționale mai bune pentru planificarea, finanțarea și implementarea măsurilor de protecție a mediului. Amploarea și rezultatele concrete ale acestui impact vor depinde de capacitatea autorităților reorganizate, de competențele și resursele care le vor fi atribuite și de investițiile efectiv realizate.

4.6. Alte impacturi și informații relevante

Reorganizarea va produce efecte asupra evidenței statistice și a sistemelor informaționale în care sunt utilizate denumirile, hotarele și codurile unităților administrativ-teritoriale. Actualizarea clasificatoarelor și a registrelor trebuie să asigure corespondența dintre vechea și noua organizare, astfel încât informațiile istorice să poată fi interpretate corect, iar datele noi să fie comparabile în timp. Această cerință privește nu numai evidența populației, ci și raportările bugetare, cadastrale, economice și statistice în care localizarea administrativ-teritorială are relevanță.

O nouă organizare teritorială poate facilita pregătirea unor proiecte de interes comun și o mai bună cooperare între autoritățile locale, în special pentru investițiile care depășesc teritoriul unei singure comunități. Consolidarea capacității administrative poate, de asemenea, îmbunătăți pregătirea proiectelor finanțate din programe naționale, europene și transfrontaliere. Aceste perspective nu reprezintă un drept automat la finanțare: eligibilitatea, selecția și administrarea resurselor vor continua să fie reglementate de condițiile fiecărui program și de legislația privind competențele instituțiilor implicate. Noua delimitare administrativă nu conferă, prin ea însăși, autorităților regionale calitatea de autoritate de management al programelor de finanțare.

Un alt aspect privește previzibilitatea relațiilor juridice dintre cetățeni, întreprinderi și instituțiile publice. Menținerea valabilității documentelor, actelor administrative și documentațiilor de urbanism, precum și actualizarea din oficiu a evidențelor urmăresc ca reorganizarea să nu oblige populația și întreprinderile să reia proceduri deja parcurse. Realizarea acestui obiectiv depinde de corectitudinea actualizărilor tehnice, de disponibilitatea informațiilor pentru public și de continuitatea activității autorităților competente.

În ansamblu, efectele indirecte ale proiectului asupra dezvoltării economice locale, accesului la finanțări și calității administrației pot fi importante, dar se vor manifesta progresiv. Evaluarea lor trebuie să se bazeze pe modul în care funcționează noile unități administrativ-teritoriale și pe măsurile legislative și administrative complementare, fără a confunda rezultatele urmărite ale reformei cu efectele juridice imediate ale prezentei legi.

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE

5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională

Proiectul nu urmărește transpunerea directă a unui act juridic al Uniunii Europene și nu preia dispoziții normative din directive sau regulamente europene în sensul unei obligații de armonizare sectorială. Uniunea Europeană nu impune statelor membre sau candidate un anumit număr de primării ori de regiuni administrative și nu condiționează respectarea principiilor administrației publice de adoptarea unei configurații teritoriale unice. Prin urmare, proiectul nu necesită un tabel de concordanță pentru transpunerea unui act european determinat.

5.2. Măsurile normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE

Reforma are relevanță indirectă, dar substanțială, pentru capacitatea administrației de a implementa acquis-ul, politicile publice și programele financiare europene. Raportul Comisiei Europene privind Republica Moldova din anul 2025 a evidențiat necesitatea consolidării capacităților administrației publice locale, inclusiv prin mecanisme de amalgamare teritorială. Proiectul contribuie la formarea unei baze instituționale mai coerente pentru exercitarea atribuțiilor locale, pentru pregătirea investițiilor și pentru îndeplinirea cerințelor de management financiar, achiziții, audit și raportare aferente programelor finanțate din surse europene.

Noua organizare a nivelului al doilea poate facilita raportarea teritorială, planificarea regională și cooperarea transfrontalieră. Conceptul celor trei regiuni pornește de la o configurație compatibilă cu logica agregării statistice a unor unități teritoriale de dimensiune regională. Această corespondență de dimensiune nu echivalează însă cu atribuirea automată a unei clasificări oficiale NUTS de către instituțiile Uniunii Europene și nici cu existența unui drept direct la finanțare. Pentru aplicarea programelor europene vor fi necesare, după caz, acte de desemnare, acorduri și măsuri instituționale distincte.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

Procesul de pregătire a reformei administrației publice locale a fost însoțit, în anul 2026, de ample consultări și activități de informare în comunități. La aceste activități au participat circa 115000 de persoane, în cadrul a peste 1200 de întâlniri cu cetățenii. Discuțiile au vizat dificultățile cu care se confruntă administrațiile locale, necesitatea consolidării capacității acestora, amalgamarea voluntară și normativă a unităților administrativ-teritoriale de nivelul întâi, reorganizarea nivelului al doilea și accesul populației la serviciile publice.

În paralel, au avut loc discuții cu primari, președinți de raioane, reprezentanți ai asociațiilor autorităților administrației publice locale și ai societății civile. În etapa pregătirii reorganizării teritoriale, autorităților locale vizate le-au fost comunicate propuneri preliminare privind amalgamarea normativă, fiind solicitate observațiile și propunerile alternative ale acestora. În cazul amalgamării voluntare, consultarea locuitorilor și adoptarea deciziilor de către consiliile locale participante s-au realizat în condițiile Legii nr. 225/2023 cu privire la amalgamarea voluntară a unităților administrativ-teritoriale.

La 23 septembrie 2026, Cancelaria de Stat a publicat pe platforma guvernamentală particip.gov.md anunțul privind inițierea elaborării proiectului Legii privind organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova, linkul - https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/18385.

Consultările și activitățile de informare desfășurate în procesul de pregătire a reformei sunt distincte de consultarea publică și avizarea prezentului proiect de lege. Proiectul, împreună cu anexele și Nota de fundamentare, urmează să fie supus consultării publice și avizării, cu respectarea Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional și a Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative. În acest proces vor fi implicate autoritățile administrației publice centrale ale căror atribuții

sunt vizate, autoritățile administrației publice locale și asociațiile lor reprezentative, precum și alte părți interesate. Obiecțiile și recomandările recepționate vor fi examinate, iar modul de valorificare a acestora va fi reflectat în sinteza obiecțiilor și propunerilor și, după caz, în proiectul de lege și în prezenta notă.

7. Concluziile expertizelor

Proiectul urmează să fie supus expertizei juridice și expertizei anticorupție, în condițiile art. 36 și 37 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative. Concluziile expertizelor vor fi reflectate în prezenta notă după recepționarea acestora.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Proiectul reprezintă actul legislativ de bază al noii organizări administrativ-teritoriale și înlocuiește Legea nr. 764/2001 privind organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova și Legea nr. 741/1996 referitoare la modul de soluționare a chestiunilor organizării administrativ-teritoriale. Dispozițiile propuse reunesc elementele structurale și procedurale esențiale ale celor două acte, adaptate noilor niveluri și categorii de unități, iar anexele stabilesc expres componența teritorială a reformei. Norma tranzitorie privind trimiterile la actele abrogate urmărește evitarea unor viduri interpretative până la finalizarea corelărilor sectoriale.

Reforma nu poate fi implementată numai prin adoptarea prezentei legi. Sunt necesare, în mod prioritar, ajustări ale Legii nr. 436/2006 privind administrația publică locală, Legii nr. 435/2006 privind descentralizarea administrativă și Legii nr. 397/2003 privind finanțele publice locale, precum și ale Legii nr. 225/2023 privind amalgamarea voluntară. Aceste intervenții trebuie să stabilească organizarea și competențele noilor autorități, delimitarea atribuțiilor între niveluri, mecanismele bugetare și modul de exercitare a responsabilităților transferate, în corelare cu noua configurație teritorială. Urmează a fi revizuit și cadrul normativ sectorial, în special în domeniile în care actualele raioane exercită atribuții sau au calitatea de fondator și administrator al unor instituții și servicii publice: educație, cultură, tineret, transport, infrastructură, arhive, amenajarea teritoriului, servicii comunale și alte domenii relevante. Soluțiile trebuie promovate etapizat, prin acte normative distincte atunci când este necesar, pentru a evita includerea în legea de organizare teritorială a unor norme sectoriale detaliate și pentru a permite evaluarea impactului fiecărui transfer de competențe.

În plus, vor fi necesare acte ale Guvernului și măsuri administrative privind armonizarea nomenclatoarelor și registrelor, inventarierea și predarea-preluarea patrimoniului, organizarea serviciilor, reorganizarea personalului și pregătirea bugetară și electorală. Această integrare legislativă trebuie să fie coordonată, astfel încât momentul intrării în vigoare a noii organizări să nu surprindă instituțiile fără autorități competente, mecanisme de finanțare sau documente operaționale necesare pentru continuarea activităților.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Punerea în aplicare a noii organizări administrativ-teritoriale reprezintă un proces instituțional complex, care implică autorități publice centrale și locale, organe electorale, instituții de evidență, gestionari de patrimoniu, angajatori publici și operatori de servicii. Implementarea trebuie coordonată în jurul unui calendar unic și

al responsabilităților clar repartizate, cu verificarea condițiilor operaționale înainte de data formării noilor unități și monitorizarea funcționării acestora după constituirea autorităților reprezentative.

Etapă de pregătire: de la publicarea legii până la alegerile locale generale din 2027

În această etapă, Guvernul și instituțiile competente vor asigura corelarea actelor normative, pregătirea mecanismelor de finanțare și a măsurilor privind patrimoniul și personalul, inventarierea bunurilor care urmează a fi transmise și identificarea instituțiilor care preiau competențe sau servicii. Pentru fiecare categorie de transfer trebuie să existe o evidență verificabilă a drepturilor, obligațiilor, personalului, infrastructurii, contractelor și surselor de finanțare, precum și o responsabilitate expresă pentru continuarea funcționării serviciului.

Comisia Electorală Centrală va pregăti organizarea alegerilor locale în noua configurație, inclusiv circumscriptiile electorale, listele și registrul alegătorilor. Autoritățile responsabile de evidența administrativ-teritorială și de statistică vor pregăti corespondența între vechile și noile coduri, iar instituțiile de administrare a registrelor vor testa modificările tehnice înainte de punerea lor în aplicare. În paralel, Ministerul Finanțelor va stabili particularitățile măsurilor pregătitoare pentru formarea primelor bugete unice, în limitele legislației aplicabile.

Etapă de constituire și preluare a responsabilităților

La data prevăzută pentru alegerile locale generale din 2027 se va aplica noua organizare teritorială, iar unitățile rezultate vor dobândi statutul prevăzut de lege. Constituirile și transmiterile juridice trebuie corelate cu formarea autorităților locale, astfel încât activitatea administrativă să poată continua și în intervalele dintre producerea efectului teritorial și preluarea efectivă a atribuțiilor de către noii aleși.

Preluarea instituțiilor și a serviciilor va fi efectuată potrivit competențelor și etapelor stabilite prin legislația sectorială. Fiecare transfer trebuie să cuprindă, după caz, personalul, drepturile asupra bunurilor, documentele, contractele și resursele necesare funcționării. Atribuirea unei responsabilități fără mijloacele corespunzătoare ar contraveni obiectivului consolidării autonomiei locale și ar putea afecta beneficiarii serviciului. În acest sens, corelarea finanțării cu competențele constituie o condiție determinantă a realizării efectelor reformei.

Etapă de consolidare instituțională și de monitorizare

După constituirea noilor autorități, prioritare vor fi aprobarea structurilor administrative adaptate atribuțiilor, recrutarea și formarea personalului de specialitate, revizuirea actelor administrative normative, implementarea bugetelor unice, actualizarea evidenței patrimoniului și stabilizarea circuitelor de prestare a serviciilor. Guvernul va continua să acorde sprijin metodologic, iar autoritățile regionale și cele de nivelul întâi vor dezvolta mecanisme de cooperare pentru proiectele de interes comun, în limitele competențelor stabilite de lege.

Monitorizarea trebuie să combine indicatori instituționali și indicatori de rezultat. Pe lângă numărul unităților formate și al actelor de reorganizare finalizate, trebuie

urmărite gradul de ocupare a posturilor de specialitate, evoluția cheltuielilor administrative în raport cu veniturile și investițiile, calitatea serviciilor, accesul efectiv în localitățile componente, timpul de soluționare a cererilor, executarea contractelor și nivelul de pregătire și absorbție a proiectelor cu finanțare externă.

O reformă de această amploare nu se încheie prin adoptarea legii sau prin desfășurarea unui scrutin. Noua hartă reprezintă condiția juridică inițială pentru modernizarea administrației; beneficiile durabile vor rezulta din corelarea acesteia cu autonomia financiară, delimitarea responsabilităților, profesionalizarea personalului, digitalizarea și participarea efectivă a comunităților.

Anexa nr. 1
la Nota de fundamentare

Lista unităților administrativ-teritoriale amalgamate voluntar¹

Regiunea Centru		
Total unități administrativ-teritoriale amalgamate formate în urma procesului de amalgamare voluntară²		60
Total unități administrativ-teritoriale participante la procesul de amalgamare voluntară care au fost amalgamate voluntar		208
Municipii	Sediul autorității publice locale a unității administrativ-teritoriale	Unitățile administrativ-teritoriale amalgamate voluntar
Hîncești	Hîncești	mun. Hîncești
		s. Fîrlădeni
		s. Ivanovca Nouă
		com. Mereșeni
Orhei	Orhei	or. Orhei

¹ Lista cuprinde doar unitățile administrativ-teritoriale amalgamate voluntar în baza deciziilor privind amalgamarea voluntară adoptate până la 31 august 2026, în temeiul Legii nr. 225/2023 cu privire la amalgamarea voluntară și nu reprezintă componența finală a unităților administrativ-teritoriale rezultate în urma proceselor de amalgamare (voluntară și normativă). Unitățile administrativ-teritoriale sunt indicate în anexele corespunzătoare ale legii și includ toate localitățile componente, inclusiv în cazul unităților administrativ-teritoriale formate în urma unor procese mixte de amalgamare voluntară și normativă.

² Idem, a se vedea nota de subsol precedentă.

		s. Bolohan
		com. Piatra
		s. Pohorniceni
Strășeni	Strășeni	mun. Strășeni
		s. Căpriană
		s. Negrești
		s. Scoreni
Ungheni	Ungheni	mun. Ungheni
		com. Brătuleni
		s. Cetireni
		s. Costuleni
		com. Florițoaia Veche
		com. Mănoilești
		com. Morenii Noi
		s. Unțești
		com. Valea Mare
		com. Zagarancea
Orașe	Sediul autorității publice locale a unității administrativ-teritoriale	Unitățile administrativ-teritoriale amalgamate voluntar
Anenii Noi	Anenii Noi	or. Anenii Noi
		com. Ciobanovca
Bucovăț	Bucovăț	or. Bucovăț
		com. Gălești
		s. Pitușca
Călărași	Călărași	or. Călărași
		s. Căbăiești

		s. Frumoasa
		s. Hirova
		s. Hoginești
		s. Meleșeni
		s. Nișcani
		com. Onișcani
		s. Păulești
		s. Peticeni
		com. Răciula
		s. Sadova
		com. Țibirica
		com. Tuzara
Cornești	Cornești	or. Cornești
		s. Cornești
		s. Bumbăta
Ialoveni	Ialoveni	or. Ialoveni
		s. Sociteni
Nisporeni	Nisporeni	or. Nisporeni
		com. Ciorești
		s. Soltănești
		com. Vărzărești
Rezina	Rezina	or. Rezina
		com. Horodiște
		com. Lalova
		s. Lipceni
		s. Păpăuți

		com. Saharna Nouă
		com. Sîrcova
		com. Solonceni
		com. Țareuca
Șoldănești	Șoldănești	or. Șoldănești
		s. Mihuleni
		s. Poiana
Telenești	Telenești	or. Telenești
		com. Bănești
		s. Budăi
		s. Cîșla
		s. Ciulucani
		s. Crășnașeni
		s. Hirișeni
		s. Inești
Sate (comune)	Sediul autorității publice locale a unității administrativ-teritoriale	Unitățile administrativ-teritoriale amalgamate voluntar
Bobeica	Bobeica	com. Bobeica
		com. Drăgușenii Noi
		s. Șipotenii
Bravicea	Bravicea	s. Bravicea
		s. Bogzești
		com. Săseni
Bușila	Bușila	s. Bușila
		s. Chirileni
		com. Negurenii Vechi

Cărpineni	Cărpineni	com. Cărpineni
		s. Negrea
		s. Sofia
Chiperceni	Chiperceni	com. Chiperceni
		com. Biești
		com. Pohrebeni
Chiștelnița	Chiștelnița	s. Chiștelnița
		s. Scorțeni
Cinișeuți-Echimăuți	Cinișeuți	s. Cinișeuți
		s. Echimăuți
Ciocîlteni	Ciocîlteni	com. Ciocîlteni
		s. Clișova
		s. Coropcenii
		com. Suhuluceni
Mereni	Mereni	s. Mereni
		s. Merenii Noi
Costești	Costești	s. Costești
		s. Hansca
Cotiușeni Mari	Cotiușeni Mari	com. Cotiușeni Mari
		s. Cobîlea
Fundul Galbenei	Fundul Galbenei	s. Fundul Galbenei
		s. Buțeni
Gangura	Gangura	com. Gangura
		com. Pervomaisc
		s. Văratice
Geamăna	Geamăna	com. Geamăna
		com. Ochiul Roșu
		com. Zolotievca

Grozești	Grozești	s. Grozești
		s. Bărboieni
		com. Valea-Trestieni
		s. Zberoaia
Horești-Zîmbreni	Horești	s. Horești
		com. Zîmbreni
Izbiște	Hîrtopul Mare	com. Hîrtopul Mare
		s. Izbiște
Jorile-Mîrzești	Jora de Mijloc	com. Jora de Mijloc
		com. Mîrzești
Lăpușna	Lăpușna	com. Lăpușna
		s. Bălceana
		s. Boghicieni
		com. Pașcani
		s. Pervomaiscoe
		com. Secăreni
Leușeni	Leușeni	com. Leușeni
		s. Călmățui
		s. Cioara
		com. Cotul Morii
		s. Dancu
		s. Nemțeni
		com. Pogănești
Logănești	Logănești	s. Logănești
		s. Stolniceni
Luceafărul	Pelivan	com. Pelivan
		s. Brăviceni

		s. Mitoc
Marinici	Șișcani	com. Șișcani
		s. Călimănești
		com. Marinici
Mașcăuți	Mașcăuți	s. Mașcăuți
		com. Trebujeni
Mîndrești	Mîndrești	com. Mîndrești
		com. Ghiliceni
		com. Zgărdești
Mingir	Mingir	com. Mingir
		s. Voinescu
Negureni	Negureni	com. Negureni
		com. Chițcanii Vechi
		s. Nucăreni
		com. Tîrșiței
Pănășești	Pănășești	com. Pănășești
		s. Tătărești
Petrești	Petrești	com. Petrești
		com. Todirești
Pîrlița	Pîrlița	com. Pîrlița
		com. Agronomovca
		com. Alexeevca
		s. Rădenii Vechi
		s. Teșcureni
Rădeni	Rădeni	com. Rădeni
		com. Greblești
		s. Românești
Răspopeni	Răspopeni	s. Răspopeni

		s. Chipeșca
		com. Dobrușa
Răzeni	Răzeni	com. Răzeni
		s. Cărbuna
Roșcani	Roșcani	s. Roșcani
		com. Calfa
		com. Telița
Sărata-Galbenă	Sărata-Galbenă	com. Sărata-Galbenă
		s. Caracui
Sărătenii Vechi	Sărătenii Vechi	com. Sărătenii Vechi
		s. Codrul Nou
		s. Țîntăreni
Satul Nou	Țîntăreni	com. Țîntăreni
		com. Chirca
		s. Cobusca Nouă
Sculeni	Sculeni	com. Sculeni
		com. Buciumeni
		com. Cioropcani
		com. Taxobeni
Seliște	Seliște	com. Seliște
		s. Isacova
Slobozia-Dușca	Slobozia-Dușca	s. Slobozia-Dușca
		s. Onițcani
Susleni	Susleni	s. Susleni
		s. Vișcăuți
Ustia	Ustia	s. Ustia
		com. Răculești
Valea Culei	Boghenii Noi	com. Boghenii Noi

		com. Condrătești
		s. Cornova
		com. Hîrcești
		s. Măgurele
		s. Năpădeni
		com. Sinești
Valea Ișnovățului	Suruceni	s. Suruceni
		s. Nimoreni
Verejeni	Verejeni	s. Verejeni
		s. Leușeni
		com. Ratuș
Zorile	Zorile	com. Zorile
		com. Crihana
		com. Cucuruzeni
		com. Mălăiești
Zubrești	Zubrești	s. Zubrești
		s. Chirianca
		s. Voinova

Regiunea Nord		
Total unități administrativ-teritoriale amalgamate formate în urma procesului de amalgamare voluntară		61
Total unități administrativ-teritoriale participante la procesul de amalgamare voluntară care au fost amalgamate voluntar		221
Municipii	Sediul autorității publice locale a unității administrativ-teritoriale	Unitățile administrativ-teritoriale amalgamate voluntar

Edineț	Edineț	mun. Edineț
		s. Alexeevca
		com. Bleșteni
		com. Cepeleuți
		com. Halahora de Sus
		com. Hincăuți
		s. Hlinaia
		com. Mihăileni
		com. Rotunda
Soroca	Soroca	mun. Soroca
		s. Egoreni
Orașe	Sediul autorității publice locale a unității administrativ-teritoriale	Unitățile administrativ-teritoriale amalgamate voluntar
Briceni	Briceni	or. Briceni
		com. Berlinți
		s. Cotiujeni
		s. Tabani
Costești	Costești	or. Costești
		com. Braniște
Dondușeni	Dondușeni	or. Dondușeni
		s. Dondușeni
		s. Țaul
Fălești	Fălești	or. Fălești
		com. Călugăr
		com. Făleștii Noi
		s. Ilenuța

		s. Musteața
		com. Pînzăreni
Florești	Florești	or. Florești
		com. Alexeevca
		s. Mărculești
		s. Rădulenii Vechi
Ghindești	Ghindești	com. Ghindești
		or. Ghindești
		s. Domulgeni
		com. Rogojeni
		com. Roșietici
Glodeni	Glodeni	or. Glodeni
		com. Danu
		s. Dușmani
		com. Iabloana
		s. Petrunea
Lipcani	Lipcani	or. Lipcani
		s. Beleavinți
		s. Drepcăuți
		s. Hlina
		s. Pererita
		s. Slobozia-Șirăuți
Mărculești	Mărculești	or. Mărculești
		s. Băhrinești
		s. Lunga
Rîșcani	Rîșcani	or. Rîșcani

		com. Alexăndrești
		s. Borosenii Noi
		com. Malinovscoe
		s. Pîrjota
		s. Sturzeni
		com. Vasileuți
Sîngerei	Sîngerei	or. Sîngerei
		com. Bilicenii Vechi
		com. Ciuciuieni
		com. Copăcenii
		com. Grigorăuca
Sate (comune)	Sediul autorității publice locale a unității administrativ-teritoriale	Unitățile administrativ-teritoriale amalgamate voluntar
Albinețul Vechi	Albinețul Vechi	com. Albinețul Vechi
		com. Logoftenii
		com. Prutenii
Alexăndrenii	Alexăndrenii	com. Alexăndrenii
		or. Biruința
Bădicenii	Bădicenii	com. Bădicenii
		com. Cremenciug
		com. Iarova
		s. Oclanda
Bîrlădenii	Bîrlădenii	com. Bîrlădenii
		s. Golenii
		com. Grinăuți-Moldova
		s. Rădiul Mare

		com. Ruseni
Bîrnova	Bîrnova	s. Bîrnova
		s. Gîrbova
		com. Lencăuți
		s. Naslavcea
Brătușeni	Brătușeni	com. Brătușeni
		s. Șofrîncani
Brînzei	Brînzei	s. Brînzei
		s. Bădragii Vechi
		com. Burlănești
		s. Corpaci
		s. Hancăuți
Căinarii Vechi	Căinarii Vechi	com. Căinarii Vechi
		com. Bulboci
		com. Vădeni
Calarașovca	Calarașovca	com. Calarașovca
		s. Sauca
		s. Unguri
Cașunca	Ciutulești	com. Ciutulești
		s. Cașunca
		com. Nicolaevca
Catranîc	Catranîc	s. Catranîc
		s. Bocani
		com. Ișcălău
		com. Pietrosu
Chișcăreni	Chișcăreni	com. Chișcăreni
		com. Tăura Veche

Colicăuți	Colicăuți	com. Colicăuți
		com. Bălcăuți
		com. Corestăuți
		com. Mărcăuți
		s. Trebisăuți
Corjeuți	Corjeuți	s. Corjeuți
		s. Balasinești
		s. Caracușenii Vechi
Corlăteni	Corlăteni	s. Corlăteni
		com. Grinăuți
		s. Singureni
Cosăuți	Cosăuți	com. Cosăuți
		s. Zastînca
Coșcodeni	Coșcodeni	com. Coșcodeni
		com. Bursuceni
		com. Dumbrăvița
Cuhureștii de Sus	Cuhureștii de Sus	com. Cuhureștii de Sus
		com. Cuhureștii de Jos
		com. Văscăuți
Gribova	Gribova	s. Gribova
		com. Baroncea
		s. Dominteni
Gura Căinarului	Gura Căinarului	com. Gura Căinarului
		s. Putinești
		com. Sevrova
Gura Camencii	Gura Camencii	com. Gura Camencii
		s. Cernița

		s. Cîrîpcău
		s. Coșernița
Hîjdieni	Hîjdieni	s. Hîjdieni
		com. Camenca
		s. Cobani
Larga	Larga	com. Larga
		s. Coteala
		com. Medveja
Limbeni	Limbenii Vechi	s. Limbenii Vechi
		s. Limbenii Noi
		s. Ustia
Lunca Cuboltei	Cernoleuca	s. Cernoleuca
		s. Briceni
		s. Climăuți
		s. Corbu
		com. Moșana
		s. Plop
Mihăileni	Mihăileni	s. Mihăileni
		s. Ochiul Alb
Mîndîc	Mîndîc	s. Mîndîc
		s. Maramonovca
		com. Șalvirii Vechi
Nihoreni	Nihoreni	s. Nihoreni
		com. Răcăria
Ocnîța	Ocnîța	com. Ocnîța
		s. Clocușna
		com. Dîngeni

		s. Hădărăuți
		com. Mihălășeni
Ocolina	Ocolina	com. Ocolina
		s. Hristici
		com. Pîrlița
		com. Regina Maria
		com. Schineni
Pelinia	Pelinia	com. Pelinia
		com. Hăsnășenii Noi
Pepeni	Pepeni	com. Pepeni
		com. Bălășești
Rădoaia	Rădoaia	s. Rădoaia
		com. Izvoare
Răuțel	Răuțel	s. Răuțel
		com. Hiliuți
Risipeni-Izvoare-Horești	Risipeni	com. Risipeni
		com. Horești
		s. Izvoare
Rublenița	Rublenița	com. Rublenița
		s. Băxani
		s. Șeptelici
		com. Șolcani
Sărata-Scumpia	Sărata Veche	com. Sărata Veche
		com. Scumpia
Sîngereii Noi	Sîngereii Noi	com. Sîngereii Noi
		com. Bilicenii Noi
Sofia	Sofia	s. Sofia
		s. Miciurin

Sudarca	Sudarca	com. Sudarca
		s. Arionești
		com. Elizavetovca
		s. Horodiște
		s. Pocrovca
Țarigrad	Țarigrad	s. Țarigrad
		s. Antoneuca
		com. Fîntînița
		s. Nicoreni
		com. Pervomaiscoe
Țîrnova	Țîrnova	com. Țîrnova
		s. Baraboi
		s. Scăieni
Valea Cuboltei	Cubolta	com. Cubolta
		s. Hasnasenii Mari
		s. Moara de Piatră
Vertiujeni	Vertiujeni	s. Vertiujeni
		s. Temeleuți
		s. Țîrgul-Vertiujeni
		s. Zăluceni
Visoca	Visoca	s. Visoca
		s. Crișcăuți
		com. Dărcăuți
		s. Rudi
		com. Teleșeuca
Volovița	Volovița	com. Volovița
		s. Dubna

		com. Parcani
		s. Redi-Cereșnovăț
		com. Stoicani
Zăicani	Zăicani	s. Zăicani
		s. Horodiște
		s. Pociumbăuți
		com. Pociumbeni
Zgurița	Zgurița	s. Zgurița
		com. Palanca
		s. Popeștii De Jos
		s. Popeștii De Sus

Regiunea Sud		
Total unități administrativ-teritoriale amalgamate formate în urma procesului de amalgamare voluntară		34
Total unități administrativ-teritoriale participante la procesul de amalgamare voluntară care au fost amalgamate voluntar		109
Orașe	Sediul autorității publice locale a unității administrativ-teritoriale	Unitățile administrativ-teritoriale amalgamate voluntar
Căinari	Căinari	or. Căinari
		com. Chircăieștii Noi
		com. Cîrnățenii Noi
		s. Ciuflești
		s. Coșcalia
Cantemir	Cantemir	or. Cantemir
		com. Antonești

		com. Plopi
		s. Porumbești
		s. Stoianovca
		com. Tocenii
Cimișlia	Cimișlia	or. Cimișlia
		s. Cenac
		s. Ciucur-Mingir
		com. Ecaterinovca
		com. Gradiște
		com. Javgur
		s. Topala
Leova	Leova	or. Leova
		com. Hănăsenii Noi
Iargara	Iargara	or. Iargara
		com. Băiuș
		com. Beștemac
		com. Tigheci
Ștefan Vodă	Ștefan Vodă	or. Ștefan Vodă
		com. Alava
		s. Cioburciu
		s. Marianca de Jos
		s. Ștefănești
Sate (comune)	Sediul autorității publice locale a unității administrativ-teritoriale	Unitățile administrativ-teritoriale amalgamate voluntar
Abaclia	Abaclia	s. Abaclia
		s. Iordanovca

Baimaclia	Baimaclia	com. Baimaclia
		com. Chioselia
Chircăiești-Hagimus	Hagimus	s. Hagimus
		s. Chircăiești
Ciobalaccia	Ciobalaccia	com. Ciobalaccia
		s. Lingura
		s. Tartaul
Cociulia	Cociulia	s. Cociulia
		s. Capaclia
		s. Șamalia
		s. Vișniovca
Colibași-Vadul lui Isac	Colibași	s. Colibași
		s. Vadul lui Isac
Comuna Taraclia	Taraclia	s. Taraclia
		com. Baimaclia
Văleni-Brînza	Văleni	s. Văleni
		s. Brînza
Copanca	Copanca	s. Copanca
		com. Grădinița
		s. Plop-Știubei
Crihana Veche	Crihana Veche	s. Crihana Veche
		com. Pelinei
Crocmaș	Crocmaș	s. Crocmaș
		s. Căplani
		s. Tudora
Ermoclia	Ermoclia	s. Ermoclia
		s. Feștești
Filipeni	Filipeni	s. Filipeni

		s. Cupcui
		s. Romanovca
		s. Sărata Nouă
Gura Galbenei	Gura Galbenei	s. Gura Galbenei
		com. Albina
		com. Lipoveni
Mihailovca	Mihailovca	s. Mihailovca
		com. Iserlia
		s. Troițcoe
Moscovei	Moscovei	com. Moscovei
		com. Budăi
		s. Lopățica
		s. Lucești
Popeasca-Cîrnățeni	Cîrnățeni	s. Cîrnățeni
		s. Popeasca
Purcari	Purcari	com. Purcari
		s. Antonești
		s. Carahasani
Roșu	Roșu	s. Roșu
		s. Andrușul De Jos
		s. Andrușul De Sus
Sadacليا	Sadacليا	s. Sadacليا
		s. Carabetovca
Sălcuța	Sălcuța	s. Sălcuța
		s. Tocuz
Sărăteni	Sărăteni	com. Sărăteni
		s. Ceadîr

		com. Cneazevca
		s. Colibabovca
		s. Orac
		com. Sărățica Nouă
		com. Tomaiul Nou
		com. Vozneseni
Slobozia Mare	Slobozia Mare	s. Slobozia Mare
		s. Cîșlița-Prut
Slobozia-Râscăieți	Slobozia	s. Slobozia
		com. Râscăieți
Tomai	Tomai	s. Tomai
		com. Cazangic
		s. Covurlui
Valul lui Traian	Lebedenco	com. Lebedenco
		s. Alexanderfeld
		com. Găvănoasa
		s. Iujnoe
Zaim	Zaim	com. Zaim
		com. Baccealia
		s. Grigorievca
Zîrnești	Zîrnești	com. Zîrnești
		s. Baurci-Moldoveni
		com. Cucoara

Municipiul Chișinău	
Total unități administrativ-teritoriale amalgamate formate în urma procesului de amalgamare voluntară	3

Total unități administrativ-teritoriale participante la procesul de amalgamare voluntară care au fost amalgamate voluntar		10
Sate (comune)	Sediul autorității publice locale a unității administrativ-teritoriale	Unitățile administrativ-teritoriale amalgamate voluntar
Bubuieci	Bubuieci	com. Bubuieci
		s. Floreni
		s. Maximovca
Budești	Budești	s. Budești
		com. Bălțata
		s. Cimișeni
		com. Cruzești
Ciorescu	Ciorescu	com. Ciorescu
		com. Hrușova
		s. Zăicana

Municipiul Bălți		
Total unități administrativ-teritoriale amalgamate formate în urma procesului de amalgamare voluntară		1
Total unități administrativ-teritoriale participante la procesul de amalgamare voluntară care au fost amalgamate voluntar		2
Sate (comune)	Sediul autorității publice locale a unității administrativ-teritoriale	Unitățile administrativ-teritoriale amalgamate voluntar
Elizaveta	Elizaveta	s. Elizaveta
		com. Heciul Nou

Municipiul Taraclia

Total unități administrativ-teritoriale amalgamate formate în urma procesului de amalgamare voluntară		2
Total unități administrativ-teritoriale participante la procesul de amalgamare voluntară care au fost amalgamate voluntar		6
Municipii	Sediul autorității publice locale a unității administrativ-teritoriale	Unitățile administrativ-teritoriale amalgamate voluntar
Taraclia	Taraclia	or. Taraclia
		s. Novosiolovca
Sate (comune)	Sediul autorității publice locale a unității administrativ-teritoriale	Unitățile administrativ-teritoriale amalgamate voluntar
Albota de Sus	Albota de Sus	com. Albota de Sus
		com. Albota de Jos
		s. Balabanu
		com. Salcia

Secretar general al Guvernului /semnat electronic/ **Alexei BUZU**

CERERE
privind înregistrarea proiectelor de acte care urmează
a fi anunțate în cadrul ședinței secretarilor generali

Nr. crt.	Criterii de înregistrare	Nota autorului
1.	Categoria și denumirea proiectului	Proiect de lege privind organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova
2.	Autoritatea care a elaborat proiectul	Cancelaria de Stat
3.	Justificarea depunerii cererii (indicația corespunzătoare sau remarca precum că proiectul este elaborat din inițiativa autorului)	Proiectul Legii privind organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova a fost elaborat de Cancelaria de Stat, în cadrul reformei administrației publice locale, ca parte a procesului de consolidare a capacității administrative și instituționale a autorităților publice locale. Proiectul reprezintă componenta normativă de bază prin care este stabilită noua structură administrativ-teritorială a țării.
4.	Referință la documentul de planificare care prevede elaborarea proiectului	Proiectul este elaborat în vederea realizării obiectivelor Strategiei de reformă a administrației publice din Republica Moldova pentru anii 2023—2030, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 126/2023, și ale Programului de implementare pentru anii 2023—2026, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 352/2023. În particular, capitolul V „Administrația publică locală” al Strategiei stabilește drept direcție prioritară consolidarea capacității instituționale și administrative a autorităților administrației publice locale prin reducerea fragmentării administrativ-teritoriale.
5.	Lista autorităților a căror avizare este necesară	Ministerul Finanțelor Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale Agenția Geodezie, Cartografie și Cadastru Agenția Servicii Publice Biroul Național de Statistică Comisia Electorală Centrală Congresul Autorităților Locale din Moldova

6.	Termenul-limită pentru depunerea avizelor/expertizelor	10 zile.
7.	Persoana responsabilă de promovarea proiectului	Responsabil pentru promovare : Ion Prisăcaru, tel. 022 250 483, consultant principal Direcția administrație publică locală și coordonarea activității oficiilor teritoriale e-mail: ion.prisacaru@gov.md
8.	Anexe	Proiectul de lege Nota de fundamentare
9.	Data și ora depunerii cererii	16.10.2026
10.	Semnătura	Alexei BUZU , Secretar general al Guvernului

29-01-5440 din 16.10.2026